Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Talmud gadol ...

[4,5] : Masekhet Shealim

Nunc secundum Editionem Basileensem denuo emissum, Francofurti Ad Oderam: Gottschalckius, [5]457 [1697]

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194

Band (Druck) Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn779452194/phys_0001
DFG

24 Mai 1883

Mus. Jahrg. III. IV.

101. 2. 7.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0002
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0003
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0004
DFG

מסכת שקלים

המשניות

עם פירוש הנשר הגדול הרמבם זל וגמרא דבני מערבא

ועם מסורת הש"ס אשר חדש בו הגאון מהר"ר יהושע בעז מבריך זצ"ל מימי קדם כבשאר המסכתות לזכות את הרבים זכרה
לו אלהי לטובה אמן : ועתה מחדש הוספנו מראה מקום הפסוקים אשר לא היה בהעתק
שולח אלינו מאת מחזיקי ידינו וזה עשינו למען אל יחסר בל בו

כל ההעתקות הנמסו בעיון במרן ירבם מלפני חתל פעלנו ונדקתנו תעמוד לעד חת"ס

ויש שכ"ר לפעולתו הוא ניתו סדקם ותקנין פרכם ומכונ כהיר וישעיבר בערטן סג"ל מהלברשטט סהויל מכימו כל מכפידי מאנקת סדפום :

נדפס בשנת וחנתם אותו חג להו' לפ"ק :

פה קק פרנקפורט דאדרה

תחת ממשלת מלוניתו הדוכס הגדול המיוחם מאוד סמהולל והמדיר פרידריך מליטי קורפירשט מו כרמניבורג ירום סודוניתנשם
מלכותו מעלה מעלה חמן :

פי' הפעמלות והחתלות הלדן יוהכן קריסטוף בעקמן דקטר ופרופעסר בפרנקפורט דלדדה :

נדרוקט דלדך דמן הרן מיכל נעטעלק :

SEKALIM
Opus in quo de SICLORVM EXACTIONE agitur.
Recognitum à MARCO MARINO Brix. Can. Regul. D. Servatoris,
Et ab omnibus iis, quæ contra Religionem Christianam sunt,
Juxta mentem Concilii Tridentini Expurgatum,
Adeò ut non modò citra Impietatem, verum etiam cum fructu legi possit:
Ante hac BASILEÆ editum,
Nunc secundùm Editionem Basileensem,
denuò emissum
Cum Privilegio SACR. CÆSAR. MAJ. & Serenissimi ELECTORIS BRANDENBURGICI,

FRANCOFURTI AD ODERAM,
TYPIS MICHAELIS GOTTSCHALCKII.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0005
DFG

מגילה

°באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים ובחמשה עשר
בו קורין את המגילה בכרכין ומתקנין את הדרכים ואת
הרחובות ואת מקואות המים ועושין כל צורכי הרבים
ומציינין את °הקברות ויוצאין אף על °הכלאי: ב °אמ׳ יהוד׳
בראשונה היו עוקרין ומשליכין לפניהם משרבו עוברי עבירה
היו עוקרין ומשליכין על הדרכים והתקינו שיהא מפקירין
כל השדה בולה: ג °בחמשה עשר בו שולחנות היו יושבין
במדינ בעשרי וחמש ישבו במקד משישבו במקדש התחילו
למשכן את מי ממשכנין לוים וישראלים גרים ועבדים
משוחררים אבל לא נשים ועבדים וקטנים כל קטן שהתחיל
אביו לשקול על ידו שוב אינו פוסק אין ממשכנין את הכהני
מפני דר׳ שלום: ד א״ר °יהודה העיד בן בוכרי ביבנ׳ כל כהן
ששוקל אינו חוטא אמר לו רבן יוחנ׳ בן זכאי לא כי אלא כל
כהן שאינו שוקל חוטא אלא שהכהנים דורשים מקרא זה
ויקרא ו לעצמן °כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר
ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו היאך נאכלים: ה אע״פ
שאמרו אין ממשכנין נשו׳ ועבדים וקטנים אם שקלו מקבלין
מידן הנכרי והבותי ששקלו אין מקבלין מהן ואין מקבלין
קיני זבין וקיני זבות וקיני יולדות וחטאו ואשמות זה הכלל
כל שנידר ונידב מקבלין מידן כל שאין נידר ונידב אין
עזרא ד מקבלין מידן שמפורש על ידי עזרא שנאמר °לא לכם ולנו
לבנות את בית אלהינו: ו ואלו שחייבין בקלבון לוים
וישראל וגרים ועבדים משוחררים אבל לא כהנים ונשים
וקטני׳ השוקל על ידי כהן על ידי אשה ע״י עבד ע״י קטן פטור
ואם שקל על ידו ועל ידי חבירו חייב בקלבון אח״כ אומר
שני קולבונו הנותן סלע ונוטל שקל חייב שתי קולבונו: ז
השוקל על ידי עני ועל שכנו ועל בן עירו פטו ואם הלוון חייב
°האחין והשותפין שחייבין בקולבון פטורין ממעשר בהמת
וכשחייבין במעשר בהמה פטורין מן הקולבון וכמה הוא
קולבון מעה כסף דברי ר׳ מאיר וחכמים אומרים חצי מעה:

סליק פירקא

שקלים

מן מותם שאמר הכתוב עליהם זה יתנו כל
העובר על הפקודים וכו׳ ופירוש משמיענין
מכריזין עליהן כדי שיכין כל אחד ואחד שקלו

על פרשת

כדי שתהא תרומת הלשכה נשמעת ל״כ ברחש תדם ניסן כדאי
נתחלה ל״כ בימי המלכר שהיתה התרומה הלשכה ברחש תדם ניסן הוא
שאמרו מכמ׳ נו ניסו הוקם המשכן נו ניסו נתרמה התרומה ואמר הכתוב
בהקמת המשכן ויהי בחודש הרישון בשנה השנית בחד לחודש הוקם
המשכן ומכריזין עוד על הכלאי שניהו שיקרקו כל העם גמותיהם וכרמיהם
ועוקרין מה שאמת עם התלאים שבהלנו במסכת כלאים ואמרו נתחם עשר
גו קורין את המגילה עוד יתבאר במסכת מגלה כי יומני העריס המוקפות
חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר ואמר ומתקנין הדרכים הוא
תקון הדרכים והרחובות להסיות לותם ולישר לותם ולעשות הגשרים על
הנהרו כדי שלא יכשו מכה נשם כשבר שלא ימצא מניע שתעכב לותו מלהגיע
להשיבו גואל הדם והכהו נפש והוא ענין אמרו תכין לך הדרך ואמרם את
מקוואות המי והוא שכל מקוה שימצאו בו פחות מארבעים סאה מגילין בו
שם שלושים להשלים הארבעים סאה בשם שיעור מי מקוה ועוד יתבאר זה

סענין וולתו במסכת מקוואו׳ ואמרם נרבי הרבים ניתרם נירושלמי ואמרו
שלו הן נרבי רבים דנין דיני ממונות ודיני נפשות ודיני מכות ופודין ערכין
וחרמים והקדשות ומשקין מי סוטה ושורפין את הפרה ורוצעין עבד עברי
ומטהרין את המנור׳ ופורקין את המעטל מעל גבי המי׳ ואין מחזירין לותו
ר״ל שמפקירים הגבים שמים מכונסי׳ בהם לבני מדם בכלל שיעתו מהם
ניתות התמיד והכוכה כי כל מה שהיה מעלו הדבריס תלוי ומסוגר ולא
נתעסקו בו שמורוס ומתהרין להשלימו ולהגיעו לתכליתו מכני מדם מדר מגילה דף יד
ואמרו ומניינין על הקברות סוף שמפקרין לותן ולותן שהיו מונח׳ שמיתה מק דף ו
לתתה המ׳ ר״ל שנמחה הציון הכנוי על הקבר היו מעיינין בו סימן ומחזרין מיית׳ פר״ש
לותו כדי שיהא מקום הטומאה נכר וידוע ויפרשו ממנו הכהני׳ וכבר נתבא׳ משקלים
לך במסכת מעשר שני שניון קברו׳ הוא בסיד ואמרו ויוצאין אף על הכלאים מק דף ב
שיוצאין הממוני׳ ומפקרין הספות הזרועות והכרמים ולא היו סומכין על מייר פר״ח
ההכרזה נלבד: ג זה מבואר ואמת וכבר בארנוהו נפרק שני מכלאים: חטומאת מת
ג שולחני׳ שם לשולחן שלפני הסולחני שמקבל עליו וכך קורי׳ החלפני מייר פרקב
שולחני נכל המשנה ומדינה שם לכל ערי ישראל מלבד ירושל׳ ובבר בארנו מכלאים
זה במסכ׳ מעשר שני ופירו למשכן שממשכנין מי שניהו שוקל כלום שמוניחי׳
העבוט מניתו תרגום שם מקבל תחבול שם משכונא תסב וקטן שלא הניע
שתי שערות אין ממשכנין לותו שלא שמניחין לותו ושם נתן מקבלין מידו מייר פרק ד
אמרו אין ממשכנין עד שיניע שתי שערות ושם אניו נתן בעבורו והוא קטן משקלים
אומרין לו מחר שנתת עליו השנה שעברה והעמדת עליו ואת המנוה תן
עליו תמיד עד שיגיע ולא תפסוק והוא ענין אמרם כל קטן שהתחיל לניו
לשקול על ידו אינו פוסק: ד אמר׳ יוחנן בן זכאי כי הדינת נותן שכל עירובין דף ד
ישראל חייבין לשקול לפי שנות כופ׳ נפש ועל דרך נחות שקליה אמ׳ כי מה מכות דף כט
שאמר השם את זה יתנו זה בניעטריה שנים עשר ל״כ שנים עשר שבטו׳
כולם הם חייבי׳ לשקול אבל לפי שתרומת הלשכ׳ יעשו ממ׳ העות ושתי הלח׳
ולחם הפנים והם מנחות והוכלין שם הכהנים כמו שפירש הכתוב והס״
אמר וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל אינו נותנין שקליהם בתרומ׳
הלשכה לא היה מותר להם לאכול שיורי העומר ושתי הלחם ולחם הפנים
ואמרי אומרי׳ כי אמרו וכל מנחת כהן כליל אמת נאמ׳ בעומ׳ פיחיד והוא אמרם מנחת
יחיד קריבה כליל נתן מנחת נבור קריב׳ כליל ולפיכך אם רצו לתת שקליהם
מותר כמו שהעיד עליו בן בוכרי: ה אמרו אין מקבלין מידם קני וכים
וקני וכות וקני יולדו׳ ל״ל מיל הבותי׳ אבל הנכרי אינו יודע בזה ואינו טורח
בהן לשולם אמרי סיפא בבותי ולפיכך מקבלי׳ אם אמרו אשמו׳ לפי שהוא
כיו שמתכוון בכפר אולי יסוב אבל הנכרי אין מקבלין אם אמרו חטאות ואשמות
לפי שאינו נדר ונדב וכבר ידעת כי אנו לא נפרעים היו׳ בין כותי ובנכרי כאשר
הודעתיך זה הטעם בתוספת ברכות באמרם גזרו עליהם שיהיו בנכרי לכל
דבריהם ולפיכך תבחין אם אמרו ליקח אם נזה הכלל שניתן לך בבתן
ופסק ההלכה שאין מקבלין מן הנכרי קרבן אלא עולה הבאה בנדר ובנדבה
בלבד ואמרם בתוס׳ אין מקבלין אם לא לחמת המים ולא לחומת העיר
ולמגדלותיה ל״ל ירושלם לפי שאמרו להם הזקנים לא לכם ולנו לבנות בית כיצה דף לה
אלהינו וכתי׳ לכם אין חלק וצדקה וזכרון בירושל׳: ו כבר ידעת כי חומת חולין דף כו
כל אדם הוא מחנית השקל והשקל המזכר בתורה הוא שקורין אותו במשנה בכורו דף כו
סלע והסלע שני שקלי והיו מנחי השקלי המבוקשים לצורך בני אדם אליהם מייר כרק ז
והיו נותנין בין השקל הסלע ובין השני מנחין מעט מכסף והיו קורין אותו מתעשר שני
קלבון וכשנתנו שנים ונתנו שקל אחד בעבורם נאמר להם שיתנו להקדש ופ״ע מעבורו׳
קלבון אחד שים בין ערך השקל ובין מחנית השקל ורבי מחיר אומר שם
חייבים בשני קולבונות כי כל אחת מהם אילו היה רוצה לקחת שני מחניות
שקל בשקל היה לו להוסיף קלבון ומאחר שלא יניע למשקל אחד שקל שלא אחר
נתינת קלבון יש לו על כל אחד משניהם לתת קלבון על כל אחד ואם שקל
אדם שקל בשבילו ובשביל מי שאינו חייב בשקל כגון הנשים והעבדים
שנתינת אותן שני שקל משידו לא חוכח אונו חייב בקלבון והכל מודים שאם
נתן סלע כדי ליקח מן האדם המקבל השקלים שקל ויחשוב לו בשביל שקל סלקא
אדם שהוא חייב בשקלים שיתן שני קלבונות האחד המחויב לשקל סלקא
בסלע והשני המחויב עליו בותו שנתן בשבילו או בשביל אחרו ואין הלכה
כר׳ מאיר: ז מעשר בהמה הוא מה׳ בו מי שגולד אבלו אבל סלקא לותו
בהמה אינו חייב להוציא המעשר ואשותפין והאחים בהיותם שותפין בכיתם
לגבות מהן חייבין בקלבון לפי שהם כמו אחד והם חייבין להוציא מעשר
בהמה מהם שיולדו נאנם ונקרם כאשר יתבאר וכשיפרדו הם מעל אחיו
אחלקו מחונם יהיה כל אחד מהם בחילוקם מאחרו החלק המגיע לו ולא
יתחייב במעשר בהמה מלותן הולדות שחלקו והם נתנו שקל בשבילם אחר
החלוק אז יתחייבו בקלבון ומעשר כשם הוא מני שתות מחצית השקל והוא
חלק מארבעה ועשרים שהסלע ומשקלו שם עשרה שעורות מכשף ותכמים
אומרים מני ר״ל חני מעה והוא משקל שמנה שעורות כשף והלכה כחכמים:

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0007
DFG

באחד באדר נמרא רבני מערבא

באחד באדר ולמה באחד באדר כדי שיביאו
ישראל שקליהן בעונתן ותתרם תרומת
הלשכה מן החדשה בזמנה באחד בניסן א"ר שמואל בר רב
יצחק תרום הלשכה בתחלת שנאמ' ויהי בחודש הראשון בשנה
השנית באחד לחודש הוקם המשכן ותאני עלה ביום
הוקם המשכן בו ביום נתרם תרומה רבי מאבי ור' יאשיה
בשם רב כהנא נאמר כאן חדשו ונאמר להלן חדשו מה
חדשו האמור להלן אין מונין אלא מניסן אף חדשו האמור
כאן אין מונין אלא מניסן א"ר יונה שבק ר' טבי רישא ואמר
סיפא דאמר לא כאן כהדא דתני' זאת עולת חודש בחדשו
יכול יהא תורם בכל חודש וחודש ת"ל בחודש אחד יהא
תורם ולא לכל חדשי השנה יכול באיזה חדש שירצה נאמר
כאן חדשו ונאמר להלן חדשו האמור להלן אין מונין אלא
מניסן אף חדשו האמור כאן אין מונין אלא מניסן: משמיעין על השקלים: רב הונא אמר מכריזין
כמה דתמא' ויתנוקול ביהודה ובירושלים תמן תנינא אין
בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריית מגילה ומתנות
לאביונים ור' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אף השמעת שקלי
בניהו ר' חלבו ורב הונא ורב בשם רבי חייא רב הכל יוצאין
בי"ד בזמן קריאת א"ר יוסי יאו כלום אמר משמיעין על השקלי
אלא כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן אם את אמ' באדר
הראשון עד כדון בשתא שיתין יומין כלום אומרים שיוצאין
על הכלאים אלא כדי שיהו צמחין ניכרין אם אמר את באד
הראשון עד כדון אינון רקוקין ר' חזקיה שאל מעתה בני
בבל משמיעין על שקליהן מראשו של חורף לא כדי
שיביאו ישראל שקליהן בעונתן ותתרם תרומת הלשכה מן
החדשה בזמנה באחד בניסן התיב רבי עולא קומיה דר' מני
והא תנינא בג' פרקים בשנה תורמין את הלשכה בפרוס
הפסח בפרוס החג בפרוס עצרת לא יאמר הלין הקרובין
בפרוס הפסח הרחוקים בפרוס עצרת והלין דרחוקים מינהון
בפרוס החג אלא כולה כאחת היתה ולמ' אמר בשלשה
פרקים כדי לעשות פומבי לדברי ר' יהודה בן פזי בשם רבי
הנקרא לא נבערת לטובה כל נדיב לב לרעה ויתפרקו
כל העם לטובה אז ישיר משה לרעה ותקרבון אלי
כולכם לטובה ויצא משה את העם לקראת האלהי לרעה
ותשא כל העדה ויתנו את קולם אמר רבי חייא בר אבא
לכן השכימו והשחיתו וכל השחת שהיו עושין מהשכמה
היו עושין אותה אמר ר' ביבא בר אחא אין אתה יכול לעמד
על אופי של אומה זו נתבעין לעגל ונותנין למשכן
ונותנין תאני רבי יוסי ברבי חנינא מן הדא מתניתא
ועשית כפורת זהב טהור יבא זה"ב של כפרת ויכפר על
זהבו של עגל ר' חגי בשם רבי שמואל בר נחמן שלש תרומות
בפרשה נאמרו תרומת אדנים ותרומת שקלים ותרומת
משכן דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה זו תרומת אדני
תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים ואת התרומה אשר
תקחו מאתם זה תרומת המשכן תרומת המשכן למשכן
מה שירצו יעשו תרומת שקלים לקרבן מה שרצו יעשו כדי

שתהא יד כולם שוה תרומת אדנים לאדנים העשיר לא
ירבה אמר ר' אבין אף בפרשה זו נאמר שלש תרומות:
בחמש עשר בו קורין: לא כדין אמר ר' חלבו ורב הונא ורב
בשם רבי חייא רבה הכל מודין בי"ר שהוא זמן קרייתא
אמר ליה לא בא אלא ללמדך שכל מצות נוהגות באדר
השני נוהגו באדר הראשון רבי יוסי ורבי אחא הוו יתבין
א"ל ר' יוסי לר' אחא לא מיסתבר לשעבר אבל להבא לא והא
מתניתין מקום שנהגו לקרות שני ימים קורין אותו שני ימים
אלא אף אנא סבר א"ר מני ויאות אלומי שקראה בארבעה
עשר וחזר וקראה בחמשה עשר שמא אין שומעין לו אם
אמרת כן נמצאת אתה עוקר זמן כרכין בידך תניא רשב"ג
אמר מצוות הנהוגות באדר השני אין נוהגות באדר הראשון
חוץ מן ההספד ומן התענית ששווין בזה ובזה ר' ברכי בשם
רב ורב סימון בשם ר' יהושע הלכ' כרשב"ג ר' חגא דציפורי אמ'
הניגר' חנינ' בציפורי כהדא דרשב"ג לא אמר אלא הניח
אבל הלכה לא לעניין שטרא את אמר כתוב אדר הראשון
ואדר השני סתם דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אדר
השני כותבין היוודיו: מתקנין את הדרכים: ואלו
הן כל צורכי הרבי דנים דיני ממונות דיני נפשות דיני מכות
פודין ערכין חורמין והקדשות משקין את סוטה שורפין
את הפרה רוצעין עבד עברי מטהרין את המצורע מפרקין
את המנעל מעל גבי האמום ואין מחזירין אותו מציינין על
הקברות לא סגי ציונו באדר שירד שמף על גשמים ושטפן
ויוצאין אף על הכלאים לא כבר יצאו באדר תפתר
שהיתה שנה אפילה ואין צמחין ניכרין מניין לציין רבי
ברכיה ורבי יעקב בריה דבת יעקב בשם רבי נחוניא דברת
הודן ר' יוסי אמר להו בשם ר' יעקב בריה דרב אחא בשם ר'
נחוניי דברה הודן ר' חזקיה ור' עויה בריה דרב נחוניה דברת
הודן בשם רבי נחוניה בריה דברת הודן ומא טמא יקרא
שתהא טומאה קורא לך בפיה ואומרת לך פרוש רבי אילא
בשם רבי שמואל בר' ועברו העוברים בארץ וראו עצם אדם
ובנה אצלו ציון עצם מיכן שמציינין על העצמות אדם מיכן
שמציינין על השדרה ועל הגולגולת ובנה אצלו ציון מיכן
שמציינין על גבי אבן קבועה ואם תאמר על גב אבן בכישה
אף היא הולכת ומישמא את האחרים במקום אחר אצלו
מקום טהור אצל טהורים לציון מכן מצא אבן אחת מצוינת
אע"פ שאין מקיימין כן המאהיל על' טמא אני אומר מת
היו נותנים תחתיה היו שתים המאהיל עליהן טהור
ביניהן טמא היו חורשים בנתיים הרי אלו כיחדיו ביניהן
טהור על גביהן טמא סביבותיה טהור תאני אין מציינים על
הבשר שמא נתעכל הבשר ר' איסטי בר שונים בעא קומ' ר'
מני לא נמצא מטמא טהרות למפרע א"ל מוטב שיתקלקלו
בו לשעה ואל יתקלקלו בו לעולם: אמר רב יהודה
בראשונה וכו': תניא אמר ר' יהודה בראשונה היו עוקרין
ומשליכין לפניהם והיו שמיחין שתי שמחות אחת שהיו
מנכשין את שדותיהן ואח' שהיו נהנין מן הכלא' התקינו
שהיו משליכי' על הדרכים ואע"ב היו שמחי' שהיו מנכשין
את שדותיהן התקינו שהיו מפקירין מניין שהפקר בית דין
הפקר דכתי' כל אשר לא יביא לשלשת הימי' בעצת השרים
והזקנים

והזקינים יחרם וגו׳ מנין שהוא פטור ממעשרות רבי נתן בר׳ יצחק בר אחא משמע ליה מן הדא אין מעברין את השנה לא בשביעית ולא במוצאי שביעית ואם עיברה הרי זו מעוברת חודש אחד שהוא מוסיף לא פטור ממעשרות הוא ניחא בשביעית במוצאי שביעית מאי אמר׳ אבהו שלא לרבות עישור חודש ר׳ זעירא בשם רבי אבהו הא דתימר עד שלא היתיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ אבל משהיתיר להביא ירק בחוצה לארץ היא שביעית היא שאר שני שבוע תני אין מעברין את השנה לא בשביעית ולא במוצאי שביעית ואם עיברוה הרי הוא מעוברת אמר ר׳ מני האדארת אמר בראשונה שלא היו שנים כתקונן עכשיו שהיו השנים כתיקנן היא שביעית היא שאר שני שבוע תאני של בית רבן גמליאל עיברוה למוצאי שביעית מיד א״ר בון א״כ הולא את שמע לה כלום שמור את חדש האביב שמרהו שיבא בחדשו הא דאת אמרת הגדיש שלא ליקט תחתיו כל הנוגע בארץ הרי אלו של עניים א״ר אמי בשם רבי שמעון בן לקיש בית שמאי היא דאי כבית הילל עניים מעשרין ואוכלין אמר רבי יוסי שמענו שהוא פטור ממעש׳ כדברי הכל משום קנס בחמשה עשר כו׳ : הלהתבע תובעין הא כן כשהביא שתי שערו׳ אבל לא הביא שתי שערות לא בהדו׳ אין ממשכנין עד שיביא שתי שערו׳ כן היא מתנית׳ אין ממשכנין את הכהנים מפני דרכי שלום : א״ר יהודה העיד בן בוכרי : א״ר ברכיה טעמיה דרבן יוחנן בזכאי זה יתנו ב״ב שבטי יתנו זה בגימ״ר טבי ורבי יאשיה בשם רב המנונא כך משיבין ר׳ יהודה חטאת יחיד מיתה ואין חטאת ציבור מיתה מנחת יחידה קריבה כליל ואין מנחת ציבור קריבה כליל וקשיא משיבין לאדם דבר שאין מודה בו דתנן שאין חטאת ציבור מתה רבי יהודה אמר תמות הוא מיתוב להון זולא נידברת יחיד הוא ואינון מתובין ליה כיון שנמסר׳ לציבור כמה שהוא נידברת ציבור כתיב כל העובר על הפקדים ר׳ יהודה ור׳ נחמיה חד אמר כל דעבר על פיקוד׳ יתן וחד א׳ כל דעב׳ בימא יתן מאן דאמר כל דעבר בימא יתן מסייע ליה לרבן יוחנן בן זכאי ומאן דא׳ כל דעבר על פיקודא יתן מסייע ליה לבן בוכרי : ואע״פ שאמר הליתבע אין תובעין : הכא את אמרת תובעין והכא את אמרת אין תובעין כאן כשהביא שתי שערות כאן שלא הביא שתי שערות : הנכרי והכותי ששקלו : א״ר ביבא תיפתר כמאן דאמר כותי כנכרי דאי׳ תחלקין בהא תאני כותי כנכרי רשבג״א כותי כישראל לכל דבר א״ר אלעז׳ מתניתא בנכרי׳ אבל בכותי׳ לא ותאני בן אדם לרבות את הגרים מכם להוציא את המומרים מתניתא פליגי ארבי אלעזר׳ אין מקבלין מהן קיני זבין : וכי יש קינין וקינות בנכרי׳ לא רישא בנכרי׳ וסיפא בכותי׳ כן הוא רישא בנכרי׳ וסיפא בכותים א״ר יוחנן לכתחילה אין מקבלין מהן לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים לבסוף מקבלין מהן דבר שאינו מסוים אין מקבלין מהן דבר המסוי׳ רבש״ל אמר בין בתחלה בין בסוף אין מקבלין מהן לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים מתניתין פליגא על ר׳ יוחנן דתני אין מקבלין מדין הקר׳ ונדבה לבדק הבית פתר לה במסויים שאפי׳ מעותיו יוליכם לים המלח מתנית׳ פליגא על ר׳ שמעון בן לקיש דתני הכל שוין שנודרין ונידרין פתר לה עולה ניחה נודרין עולה

ונידרין עולה לא כשא׳ ישרא׳ הרי עלי עולה ושמע נברי ואמר מה שא זה עלי ולא מביא עכה נסכים ולא לכלי שרת אינון נמצא מביא דבר מסוים התיב ר׳ יוסי בר׳ בימן והא תנינא נערכין וערכין לא לבדק הבית אינין כמאן דאת אמר תמן לשמים מיתכוין ומאיליהן באין לבדק הבית כן את א׳ נמי הכין לשמים ניתכוון ומאיליהן באין לבדק הבית עביד לית ר׳ שמעון בן לקיש פתר לה לא לכם ולנו לבנות בית ה׳ אלהינו׳ חזקיה א״ר סימון שלמעלה אין מקבלין מדין לא לאמת המי׳ לא לחומ׳ העיר ומגדלותיה על שום שנ׳ ולבם אין חלק וצדקה וזכרון בירושלם : או חייבין בקלבון : תני או חייבין בקלבון קלבון אחד ר׳ מאיר אומר שני קלבונות ה״ר שוקל שקלו חייב בקלבון א בפרוטרט ר״מ אומ א בפרוטרט וא׳ של תורה דר׳ מאיר לטעמיה דא״ר מאיר אוכשם ששיקלו תורה כך קילבונו תורה דאמר ר׳ מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב״ה מתחת כסא הכבוד שלו והראה לו למשה אמר לו זה יתנו כזה יתנו : הניתן סלעונוטל שקל : כולה דר׳ מאיר היא דאמר ר׳ מאיר אחד שקל שהוא נותן וא׳ חד שקל שהוא נוטל ורב אמר דברי הכל היא אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדברי תורה דעתיה דרב ג׳ קילבונות הן אתא ר׳ ירמיה ור׳ שמוא׳ כדרב יצחק בשם רב ג׳ קילבונות הן אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדברי תורה א״ר אליעזר הן שחלקו גדיים כנגד תיישים ותיישים כנגד גדיים אבל אם חלקו גדיים כנגד גדי׳ ותיישי׳ כנגד תיישים הוא חלקו משעה ראשונה ור׳ יוחנן א׳ אפילו חלקו גדי׳ כנגד גדי׳ ותיישי׳ כנגד תיישי׳ כלקוחות הן דתנן הלוקח שניהן לו במתנה פטור ממעשר בהמה : האחין השותפין שחייבין בקילבון פטור : ר׳ חזקיה א״ר ירמיה בעי למה לית אנן אומר פעמי׳ שחייבין בזה ובזה ופעמי׳ שפטורין מזה ומזה היאך עבידא חלקו את הבהמה ואח״כ חלקו את הנכסים חייבין בזה ובזה חלקו את הנכסים ואחר כך חלקו את הבהמה פטור מזה ומזה א רב מני הא דאת אמרת עד שלא היתה בהמה רב אבל היתה בהמה דר׳ חזקיה עקור נכסים א״ר אבין א״ר שמאי בעי מפני שעשאן כאדם א׳ למעשר בהמה התיפטרו מן הקילבונות לא שניא הוא שנותן סלע אחד שלימה מעתה שאפילו חלקו ונשתתפו חייב במעשר בהמה דפטור מן הקילבון׳ ביבא בשם אבא ברב הונא והא שני אחין שירשו את אביהן הוא שני ניסין שירשו את חמייהן להיכן היו קילבונות נופלין ר׳ מאיר אומר לשקלים ר׳ אלעזר אומר לנדבה ר׳ שמעון שזורי אומר ריקועי פחים ציפוי לבית קודש הקדש׳ בן עזאי אומר שולחנין היו נוטלין ועושין בשכרן ויש אומר להוצאת דרכים :

הדרן עלך באחד באדר

פרק שני

°מצרפין שקלין לדרבונות מפני משוי הדרך כשם שהיו שופרות במקדש כך היו שופרו׳ במדינה °בני העיר ששקלו את שיקליהן ונגנבו או שאבדו או נתרמה תרומה נשבעין לגיזבר ואם לאו נשבעין

לבני העיר ובני העיר שוקלין תחתיהן נמצאו או שהחזירום הגבים אלו ואלו שוקלין ואין עולין להן לשנה הבאה: ב:
הנותן שקלו לחבירו לשקול על ידו ושקלו על ידי עצמו אם נתרמה תרומה מעל השוקל שקלו ממעות הקדש אם נתרמה תרומה וקרבה הבהמה מעל מדמי מעשר שני ומדמי שביעית יאכל כנגדן: ג: המכנים מעות ואהרי אלו לשקלי בית שמאי אומר מותרין נדבה ובית הלל אומר מותרין חולין שאביא מהן לשקלי שוין שמותרין חולין או להטא שוין שמות נדבה שאביא מהן לחטאת שוין שהמותר חולין:
ד: אמר ר' שמעון מה בין שקלים לחטאת שקלים יש להן קצבה וחטאת אין להן קצבה ר' יהודה אומר אף לשקלים אין להן קיצבה שבשעלו ישראל מן הגול היו שוקלי' דרכונות חזרו לשקול סלעים חזרו לשקול טבעין ובקשו לשקול דינר א"ר שמעון אף על פי כויד כולן שוה אבל חטאת זה מביא בסלע וזה מביא בשתים וזה מביא בשלש: ה:
מותר שקלים חולין מותר עשירית האיפה מותר קיני זבין קיני זבות קיני יולדות וחטאות ואשמות מותרין נדבה זה הכלל כל שהוא משום חטאת ומשום אשמות מותרין נדבה מותר עולה לעולה מותר מנחה למנחה מותר שלמים לשלמי מותר פסח לשלמי מותר נזירים לנזירים מותר נזיר לנדבה מותר עניים לעניים מותר עני לאותו עני מותר שבים לשבוי מותר שבוי לאותו שבוי מת המתי למתי מותר המת ליורשיו ר' מאיר אומר מותר המת יהא מונח עד שיבא אליהו רבי נתן אומר מותר המת בונין לו נפש על קברו:

סליק פרקא

פירוש הרמב"ם **דרכון** היה בו שבי סלעים ואמר שמנטרפין מותן השקלים שהם מכסף כלנדי וזהב כדי שיקל משהם ושופרות תיכות בגזרת שופרות היו נותנין בהם חומץ שהיו כוהשין ועוד כאמר מפני מה היו כותבין הנזיר ואמ' בשבעין ר' השלוחין שומרי שכר ומעכרי שכר וצפק השם כי אלו השלוחין שומרי שכר ומעכרי שכר חייבין בנזיכה וכאכיל כאשר נתבאר במקומו לא שם היה שם לוגם ולפיכך אמר בגנבו בליסטין מזוין ענינו שיבאו עליהם ליהרגם בהרגל שאין לוגם גדול מזה וחכרו בשבועה ופיניתו היה שהוא גם כן לוגם ולפיכך היו חייבין אלא שבועה וענין נתרמה התרומה כאשר אפשר לך והוא כי מעות השקלי' כשכונסין אותן נותני אותן בלשכה ידוע וכשהיה שם הממון לוקח ממנו בשלש קופות קטנות ומוניחין אותו במה שצריכי בנזרך הקרבנו על היכלה אותו הקצת שהוניחו ומוניחין שנית קצת אחר וכשמוניחין אותו הקצת שהוניחו מן השקלים המכונסים מתכוונים להוניחו בקרבנות על הגבוי ועל הפעתיד לבות כדי שלא יהיו הקרבנות הקרבי מאותן השקלי' ממון מי שקל בלבד וישאלו אותן שלא נתנו שקליהם ערומי מאחין הקרבנו ואז ענין ממרס תורמין על הגבוי ועל הפעתיד לבות ר"ל כל מקום שאמרנו נתרמה התרומה ענינו שלקחו מן השקלים קצת והוניחוהו להשתמש בקרבנות ולא נתרמה תרומה עצמיו שהשקלים המכונסין לא הוניחו משם דבר ואחר בכאן אם נתרמה תרומה ואחר כך מכר הממון בשבעין השלוחין לגזברי לפי שאחר שנתרמה תרומה ברשות הגזברי יתבאר ואפי' מה שלא הגיע לידם כי הטעם שהודענוך בו תורמין על הפעתיד לבות ואם לא הוניחו מן הממון דבר ולא נשתקו ממנו כשבעני השלוחי' לאחר העיר שכאבד בלוסם ושוקלי פעם שניה לפי שלא נתרמה תרומה עליהם וכשהשקלו שקליהם עם שומר חנם כתחייב לשלם על כל פנים לפי שהם פשעו בהם ועל השלוחין להשבע על כל פנים בהכרח ואפי' אמרו אנשי העיר כשלם פעם שניה ולא כשבעים אותם שנאמין להם לפי שתקנת חכמים הין השקל יוצא בלא שבועה: ג: אם נתרמה תרומ' מעל השוקל לפי שעקרי שהקדימתי לך כי כשהוא תורם תורם על הגבוי ועל הפעתיד לבות ואותו השקל כשנתנו לתברו מיד קנאו השקדש כשתרם וכשנתנו על ענינו נהנה מן השקדש וכתחייב קרבן מעילה והנאתה שהוא נהנה היא שלא ימשכנו אותו וכבר קדם לך כי כל מי שאינו שוקל שמשכנין אותו וזו היא ההנאה שנכשבתה כתחייב מעילה לשלים המנוס והעיקר שנאמנו מעות לאו ליהנו נתנו וכשהשקל שקלו ממעות שהיו שלו קדם

ויעשו ירושלמי אותן מרגליו שמא היזול מרגליות ונמצא הקדש מפסי כההיא דתנינא חמן וכולן בכורות שם ניפדין בכסף ובשוה כסף יאין פודין בכלים ואמר רב שמואל בר רב יצחק שמא יזילו כלים ונמצא הקדש מפסיד אותהכא שמא תזיל המרגליות ונמצא הקדש מפסיד מחניה בתיקלין חדתין ויבל בתיקלין עתיקין לא כהדא ותני כן עתיקין במקדש ואין עתיקין במדינה מתניתא בשומר שכר אבל בשומר חנם לא כהדא אמר רב אבא הא דאת אמר בשומר שכר בגנבו בליסטים מזוין אבדו כמי

מצרפין — פרק שני ירושלמי — שקלים

ששקערה ספינתו בים א"ר איסטינס בר סימון אי דא כמאן דאמר תורמין על הגבוי ועל העתיד לגבות אית מן דאמר אין תורמין לא על הגבוי ולא על העתיד לגבות כהדא מ"ד אליעזר דר' שמעון היא דר' שמעון אומ' קדשי חייב באחריותן הרי הן כנכסיו ר' יוחנן אמר כדברי הכל היא משום שבועה מתקן דעתיה דר' יוחנן ניחא נשבעין דגזברין משו' תקנת' אלא לר' אליעזר גזברין מאי עבידתייהו ונשבעין לבני העיר במעמד גזברין כי היכי דלא ניחשדינהו אי נמי דלא נשוו להו פושעי' שאפי' קבלו עליהן בני העיר לשלמ' אין הקדש יוצא בלא שבועה הפריש שיקלו ואבד רבי יוחנן אמר חייב באחריות' עד שימסרנו לגיזברי' וריש לקיש א"ה הקד' ברשות גבוה כל מקום שהוא מתני' פלינא על רבי שמעון בן לקיש דתנ' נשבעין על אנשי בני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן לא עוד הוא משום שבועת תקנת ר"ג אומר הראשונים היו נופלין לתיקלין חדתין ושנייה לתקלין עתיקין ואלו הן הראשוני' ואלו הן השני' ר' פנחס בר חנינא ורבי אבא מרי חד אמר אלו ששילחו בני העיר תחלה ואחרונה וחד אמר אלו שהגיעו לידי גיזברין תחלה : הנותן שקלו לחבירו : אנן תנינן נתרמה תרומה ותנא דבי רבי נתקרבה בהמה א"ר אלע' מאן תנא נתקרבה רבי שמעון אומר כהני זריזין הן קשיא אילו גנב פרתו של חבירו ושחטו התם סתמא לא לבעלי' הראשוני' מכפרת א"ר יודן תיפתר מסויים של בית רבן גמליאל היה מיתכוין דוחפן לקופה חש לומר שמא לשירים הן נופלין וכייש מעילה בשירי' לא כר' מאיר דא"ר מאי מועלין בשירי' עוד הו' תיפתר מסויים של בית רבן גמליאל שהיה מיתכוין תורמין לשמ' מה יהנ' א"ר אבין כיון שנתנו ב"ד עיניהם למשכן ולא משכינו

ויקרא כו כמי שנתנו : ממעות מעשר שני וכו' : שנ' אך בכור אשר יבוכר לה' בבהמה כל שהוא קדושת אין קדושה חלה עליו כיצד הוא עושה מביא סלע של חולין ואומר מעות מעשר שני בכל מקום שהן מחוללין על סלע זו אותם ניתפסים לשום מעשר שני והשאר נעשי' שקלי' : המכני מעות כו' : ר' יוסי בשם ר' אלעזר במה פליגי במכנים פרוטרוט אבל באות אלו לשקלי דכולי עלמא מודין שמותרין נדבה ר' חזקיה ורב ביבא בשם ר' אלעזר פליגי במכנים פרוטות אבל באומ' לשקליי מודין דמותרין חולין א"ר חזקיה מתניתא מסייעא לרבי ביבא דתנן א"ר שמעון מה בין שקלי' לחצי שקלי' יש להן קיצבה ולהם אין להם קיצבה במה אנן קיימין אם באו' שאביא מהן שקלי דכולי עלמא מודין שמותר נדבה אלא באומר שאביא מהן חצאת דכולי עלמא מודין שמותרין חולין אלא הכא אנן קיימינן באומ' שקלי' ע' שאין קיצבתן מן התורה שמותרין חולין מה עבד לה ר' שמעון פתר לה במכנים פרטוט כבית הילל והא אנן תנן מותר שקליכם חולין עוד הוא כמכנים פרטוט כבית הילל והא אנן תנן מותר עשירית האיפה חולין עוד היא כמכנים פרטוט כבית הילל הפריש שקלו וסבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב לא קדוש הפריש שני וסבר שהוא חייב שנים ונמצא שאינו חיי' לא אחת את השני מאי נשמענא מן הדא הפריש חטאתו וסבור שהוא חייב ונמצא שאינו חייב לא קדשה הפריש שני וסבור שהוא חייב שנים

ונמצא שאינו חייב אלא אחת אותה שניה מאי אתעביד ליה לא רועה הכא נמי אל נדבה היאך את אומר אל :

א"ר שמעון מה בין שקלים : סילעין במשמעון הזרו לשקל ~~מיבעין~~ לפלגות סילעין בקשו לשקל דינר קונדין ולא קיבלו מהן מהדא והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלישית השקל בשנה לעבודת בית אלהינו ר' חלקיה בשם ר' אחא מיכן שאדם חייב באחריות שיקלו שלש פעמי' בשנה מיכן שאדם צריך בשלישית שיקלו שלש פעמים בשנה מיכן שאין מטריחין על הציבור יותר מג' פעמים בשנה ר' אבא בשם ר' אחא מיכן לשלש סאין מיכן לשלש קופות מיכן לשלש הפרשו כתב זה יתנו כל העובר ר' יהודה ור' נחמן אד' לפי שחטאו בחצי היום יתנו מחצית השקל ואוחרן א' לפי שחטאו ישראל בשש שעות ביום יתנו מחצית השקל דעביד שיתא גירמון יהושע בר' נחמיה בשם רבן יוחנן בן זכאי לפי שעברו על עשרת דברות יהא כל אחד ואחד נותן עשרה נדה ר' ברכיה בשם רבי שמעון בן לקיש לפי שמכרן בכורה של רחל בעשרים יהא כל אחד ואחד פודה את בנו בכורו בעשרים כמה ר' פינחס בן לוי לפי שמכרו את בכורה של רחל ונפל לכל אחד ואחד טיבעה יהא לכל אחד ואחד נותן שיקלו טבע : מותר שקלי חולין : א"ר יוסי עד דאנ' תמן שמעי' קל רבי יהודה דשאיל לשמוא הפרישו שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה מותר עשירית האיפה שלו' יוחנן א' יוליכם לים המלח ר' אלע' אמר יפלו לנדבה מתניתא פליגא על תרוייהו מותר שקלי חולין מותר עשירית האיפה מה את עביד להו ר' יוחנן אמר פתר לה מותר עשירית האיפה שלו מנחת של כל ישראל א"ר יוחנן על דא עליל אבא בר אבא דאינון אמרין מנין שהפסח משתנה לשלמים ת"ל ואם מן הצאן קרבנו כל שהוא מן הצאן לשלמים התיבון הרי עולה מן הצאן דבר שאינו בא אלא מן הצאן יצא עולה שבאה אפילו מן הבקר התיבון הרי אשם א"ר ביבי בר כהנ' מן הצאן דבר שבא מן כל הצאן יצא אשם שאין בא אלא מן האלים בלבד התיבר בון בכל את א' מן להוציא ובאן את אמר מן לרבות אמר ר' אבין ה"נ מן למעט מיעוט שאינו בא בן שני שנים ואינו בא נקבה וגבי אשם נטימן למעט הוא שאינו בא אלא מן האלים בלבד כתב ואם מן הצאן קרבנו מן הכבשים מעתה מותר הפסח לעולה א"ר אבין משנין דבר שהוא לאכילה בדבר שהו' לאכילה ואין משנין דבר שהוא לאכילה בדבר שאינו לאכילה אמר ר' יוסי בר' אבין משנין קדשים קלים בשם קדשים קלים ואין משנין קדשי קלין בשם קדשי קדשים א' ר' יוחנן על דא עליל ר' חנינא דאינון אמרין אין הפסח נשתנה לשלמים אלא א"כ שחטו לשום שלמים ואני אומר אפי' שחטו לשו' עולה א"ר עילא טע' דר' יוחנן ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים כל זבח שלמי נשתנ' למחשבה פסול היאך עבידה שחטה לשום עולה על מנת לזרוק דמה למחר בכל מקום פסול הוא ואם תאמר נשתנה למחשבת פסול פיגול ואם תאמר אין נשתנה למחשבת פסול פיגול לשמו ושלא לשמו לשאר ימות השנה ר' ביבין בשם ר' חייא בשם שמוא בר אבא מכיון שחלשו נעשה כשוחטו לשמו ושלא לשמו בשתיקה יהא כשר אם כן הוא אפילו שחטו לשמו

לשמו ונזרק דמו שלא לשמו נעשה משעה ראשונה כשוחטו
לשמו ושלא לשמו בשתיקה יהא כשר א"ר אבא מר אחוה
דר' יוסי מה נאה בשתיקה כשר או נאמר בשתיקה פסול :
מותר נדר לנדבה וכו' : רב חסדא אמר שקירב חטאתו
לבסוף אבל קירב שלמים לבסוף מותרין שלמים א"ר זעירא
אפי' קירב שלמים לבסוף הלכה אחת מן הנזיר כדי שתהא
מותרין נדבה : מתני' מסייעא לדין מתני' מסייעא לרבי
זעיר' אלו הן מעות סתומין כל שדמי חטאת מיתות מערבין
בהן הפריש דמי חטאות מתוכן מעות סתומין הן מתני'
מסייעא לרב חסדא אלו לחטאות והשאר לשאר נזירות
ומת מועלין בכולן ואין מועלין במקצתן לא אמר אם מת
יפלו לנדבה רב חסדא אמר מותר לחמו של נזיר ירקב א"ר
יוסי ויאותן להקריבו בפני עצמן אי אתה יכול להקריב שאין
לך לחם קרב בפני עצמן להקריבו עם נזירות אחרת אין
אתה יכול שאין לך נזירות בלא לחם לפום כן איצטריך
למימר מותר לחמה של נזיר ירקב סברין למימר הא מותר
לחמו הוא מותר נסכים אמר ר' יוסי בר ביבין מותר
נסכים קודשי הקדשים אינון יפלו לנדבה דעתיה דר' יוסי
בר ביבין אליבא דרב חסדא במותר נסכים שמואל ורב
חסדא ור' אלעזר שלשתן אמרו דבר אחד רב חסדא הדא
דהכא שמו' אמ' ר' אסי עד דאנא תמן שמעות קל רב יהודה
דשאיל לשמו' הפריש שיקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ר' אליעזר
דתניא מותר עשירית האיפה שלו ר' יוחנן אמר יוליכם לים
המלח ר' אליעזר אמר יפלו לנדבה : מותר עניים לעניים :
גבולו בחזקה שאין לו ונמצא שיש לו ר' ירמיה סביר למימר
מותר המת ליורשין אמר ר' אדא דחטרי הגע עצמך אג' בינין
אלא לו אמ' לו אנא לא אמר אלא את מנא לך תאני בשם ר'
נתן מותר המת יבנה לו נפש על קברו ויעשה לו זילוף על
גבי מיטתו אין פודין שבוי בשבוי ואין גובין טלת בטלת
ואין ממחין ביד פרנסין בכך : תאני רשב"ג כו' : אין עושין
נפשות לצדיקים דבריהם הן הן זכרונן ר' יוחנן הוה מסמיך
דאזיל על ר' חיי בר אבא והוה ר' אליעזר חמי ליה ומטמר
ליה מקמי ואמר הלין הרתין מיליא הדין בבלאה עביד ביה
חדא דלא שאיל בשלומיה וחדא מיטמר אמ' לי' ר' יעקב בר
אידי כך נהגין גבהון דזעירא לא שאיל בשלומיה דרבה
דאינון נהגין ומקיימין ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו
עמדו אמר ליה מהו למיעבר קמי דארורא אמר ליה מה
את פליג ליה יקר עבור קמוהי וסמי עינויי אמר ליה יאות ר'
אליעזר עבוד דלא עבר קמך ועוד עביד הא בבלאה דלא אמ'
שמעת משמי' נכנסו לפניו ר' אמי ור' אסי אמר לו ר' כך היה
מעשה בית הכנס של טרסיי' הי' בנגר שיש בראש גלוסטרא
שנחלקו ר' אלעזר ור' יוסי עד שקרעו ספר תורה בחמתן
וקרעו ס"ד אלא שניקרע ספר תורה והיה שם זקן אחד ור'
יוסי בן קסמא שמו ואמר תמוהני אם לא הוה בית הכנסת
זה ע"א וחזר ואמר הכדין מחכריה ניכנס לפניו ר' יעקב בר
אידי א' לא כת' כל אשר צוה ה' את משה עבדו כן צוה יהושע
וגו' וכי כל דיבור ודיבור שהיה יהושע יושב ודורש היה אומר
כך אמר משה אלא יהושע יושב ודורש ויודעין שהתורה
של משה היא אף את אלעזר יושב ודורש הכל יודעין שתור'

שלך היא אמר להם מפני מה אתם יודעין לרצות כבן אידי
חבירינו ור' יוחנן מאי כולי האי דבעי דיימרון שמעתא משמי'
דאף דוד ביקש עליה רחמים שנ' אגורה באהלך עולמים
אחס' בסתר כנפיך סלה וכי עלתה על דעתו של דוד שיהא
חיוקיים לעולמים אלא כך אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של
עולם אזכה שיהו דבריי נאמרין בבתי כניסיות ובתי
מדרשות שמע' בן נזירא בשם ר' יצחק אמר כל תלמיד חכם
שאומרים דבר הלכה מפיו בעולם הזה שפתיו רוחשות עמו
בקבר שנ' דובב שפתי ישינים מה כמר של ענבים זה כיון
שמניח אדם אצבעו עליו מיד דובב אף שפתותיהם של
צדיקים כיון שאומרין דבר הלכה מפיהם של צדיקים
שפתותיהן מרחשות עמהן בקבר מה הנאה לו בר נזירא
אמר כהדין דשאתי קונדיטון ר' יצחק אמר כהדין דשאת
חמר עתיק אף על גב דלית ליה טעמא גדול אמר כאן שמוע'
בשם אומר יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שנאמר
אך בצלם יתהלך איש רוב אד' יקרא את איש חסדו והשאר
כל אדם ואיש אמונים מי ימצא זה ר' זעיר' דאמ' ר' זעיר' למה
ל' שאני צריכין רחושין לשמעתיה דרב ששת דהוא גברא
מפתחא אמר לי' ר' זעירא לר' אסי חכים ר' לבר פתייא דאת
אמר שמעתא משמיה אמר לי' ר' יוחנן אמרה משמיה אמ' לי'
זעיר' לרב אסי חכים ר' לרב דאת אמר שמעתא משמיה א"ל
ר' אדא בר אהבה אמרה משמי' אין דור שאין בו ליצנין בדורו
של דוד מה היו פרוצי הדור עשין היו הולכין אצל חלונותיו
של דוד אומרין לו דוד דוד אימתי יבנה בית המקדש אימתי
בית ה' נלך והיה דוד א' אע"פ שמתכונין להכעיסני יבאו עלי
אם לא הייתי שמח בדבריה דכתי' שמחתי באומרי לי בית
ה' נלך והיה כי ימלאו ימיך ושכבת עם אבותיך א' לו הקב"ה
לדוד ימים שלמי' אני מונה לך ולא ימים חסרי' כלום שלמה
בנך יבנה בית המקדש אלא להקריב קרבנות צבור חביב
עלי צדקה ומשפט שאתה עושה יותר מן הקרבן שנ' עשה
צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח :

הדרן עלך מצרפין שקלים

בשלשה

פרקים בשנה תורמין את הלישכה משניות
בפרוס הפסח בפרוס עצרת בפרוס
החג הן גרונות למעשר בהמה דברי ר' עקיבא בן עזאי אומר
בעשרים ותשעה באדר ואחד בסיון ובעשרים ותשעה באב
ר' אלעזר ור' שמעון אומר באחד בניסן באחד בסיון בעשרים
ותשעה באלול מפני מה אמרו בעשרים ותשע ולא אמרו
באחד בתשרי מפני שהוא יום טוב ואי איפשר לעשר ביום
טוב לפיכך הקדימוהו לעשרים ותשעה באלול : ב
בשלש קופות של שלש שלש סאין תורמין את הלשכה וכתו'
בהן אלף בית גמל ר' ישמעאל אומר יונית כתיב בהן אלפא
ביתא גמלא אין התורם ניכנס לא בפרגוד חאפו' ולא
במנעל ולא בסנדל המסומר ולא בתפילין ולא בקמיע שמא
יעני ויאמרו מעון הלשכה העני או שמא יעשיר ויאמרו
מתרומת הלישכה העשיר לפי שאדם צריך לצאת ידי
המקום כדרך שצריך לצאת ידי הבריות שנאמר והייתם
נקיים

נקי׳ מה׳ ומישר׳ וא׳ ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם:
ג של בית רבן גמליאל היה נכנס ושיקלו בין אצבעותיו וזורקו
לפני התור׳ והתור׳ מיתכוין ודחפו לתוך הקופה אין התורם
תורם עד שיאמ׳ להם אתרו׳ והן אומ׳ לו תרום תרום תרום ג׳
פעמי׳: ד תרם את הראשון ומחפה בקיטבלא׳ שנייה ומחפ׳
בקטבלא׳ שלישי׳ לא הית׳ מחפה שמא ישכח את התרום
ויתרום את דבר התרום תרם את הראשונה לשם ארץ
ישראל ושניה לשום כרכים המוקפין חומה שלישי לשום
בבל ולשום מדי ולשום מדינות הרחוקות:

סליק פירקא

פרק שלישי

משנה א פרשו הנמרח ומרו כולם כאחת היתה כאחד ר׳ לר׳ נחמן
פסח הין כוסיס כולם ומפני זה סדרו להזניח מפס

נג׳ פרקים כדי לפרסם הדבר ר׳ ל׳ מפרסמין ומודיעין כי בתא הפסח תוכס
להכיח תרומת המקדש הקרוב ומשר הוא רחוק ממנו כעברת ומשר הוא יותר
רחוק בתא הסוכות והוא אומרס הלין דקריבי בפרום פסח והלין דרחיקין
בפרס עבר והלין דרחיקין מניסן בפרס התא ענין פרס תני מועד וכן אמר
כל מה דתניא פרס פלגא ענינו תני חדש ובתוספתא לי וה הוא פרס אין
פחות מט׳ יום קודס לרגל וענין תורמין כבר בתרומה ואני מסגה
אותו והוא שמכניסין הממון כולו המכוגס מן הסקלים ונותנין אותו בלשכה
ולוקחין מאותו הממון שבלשכה ג׳ קופת נדולות שמחזיקות כלל גדול מן
הממון המכוגס ואין לו שעור ידוע במשנה ועליו אמרו בירושלמי כמה היה
שיעורן של קופות ובאה התוספה ללמד סתום מן המפורש ענינו שנלמד זה
השיעור מן ההלכות שלאחר אלו כאשר נבאר לפניכם והיו נותנין הג׳ קופות
בלשכה מן הלשכות לאחת מפתח ומנעול ואח״כ היו מוניתין מאלו הג׳ קופו׳
ממון באלו הג׳ מועדים בכל מועד ומועד שעור ידוע והיו מסתפקין ממנו
לקרבנות כמו שיתבאר בזו המסכתא ועל נטילת ממון מן הקופות שנתנו
בפס אומר בלשכה פרקים תורמין את הלשכה ומחלוקת ר׳ עקיבא וחכירין
הוא בזמני המעשרות ר׳ ל׳ מעשר בהמה ועוד יתבארו אלו הדינים בפרט
בפ׳ האחרון ממסכ׳ כלורות והלכה כר׳ עקיבא: ב כבר הודעתיך בהלכה
הקודמת כי הממון כולו היו מכניסין בלשכה לאחת וממלאין ממנו שלש קופות
ומוניתין משם בכל מועד מהג׳ מועדות ואח״כ בותת ההלכה כי מה שמוניתין
משם בכל מועד הוא שלש קופות של שלש שלש סלעים וכתוב על אלו
שלשה קופות שמחזיקת כל אחד משם שלש סלעים אלף כ״ת ג״מל וזה כדי
שיספקו מן הראשונה עד שתכלה ואח״כ מתחילין מן השניה עד שתכלה
ואחר כך מן השלישית עד שתכלה ואחר כך ממלאין אותם פעם שניה בפרס
העברת ואחר כך ממלאים אותם פעם שלישית בפרס אחד ואח״כ יהיה שיעור
מה שמוניתין באלו הג׳ זמנים שבעה ועשרים סלע לפי שתמצא סלעים מוניתין
בכל פעם שנים מזה כי הג׳ קופות הגדולות שבהן היה הממון המכוגס ומה׳
יונח בכל מועד ומועד שמחזיקות שבעה ועשרים סלע כל קופ׳ משם מחזק
תשעה סלעים וזה הוא ענין לומר שם בידינו שיעורם ילמד סתום מן המפור׳
על שלש שלש סלעים וכו׳ ומשם היה הממון יותר ממה שמחזיקו׳ אותן הג׳ קופות
אותו המותר נקרא שירי הלשכה וכבר ידעת כי התורם הוא הממלא אלו
השלש קופות המחזיקות ג׳ סלעים ולומר שלעים נכנסין בלשכה משם הממון לא
בגדי כהונה ולא במנעל ולא בסנדל ולא בתפילין ולא בקמיע כדי
שלא יחשדוהו שגנב מן הממון בכניסתן והחניתו משם: ג לומר על כיצד
ובגמליאל ענינו כי כל לומר משם היה נותן שקלו בזה הענין והיתה כונתו
כדי שיכנס שקלו בתוך הקופ׳ ויסתפקו בו בקרבנו לפי שהיה מתירא שמא
יפחת בכלל השיריים הנשארי מן הממון: ד השלש קופות הגדולות שבהן
הממון שבאלו הג׳ מחזיקות שבעה ועשרים סלע היו מכוסו׳ בג׳ מטפחות
והיה כהן התורם בשלש קופות הקטנו׳ המחזיקות תשעה סלע כמו שבארנו
והיה ממלא הקופה הכתוב עליה לומר מלאת משלש קופות גדולות ולומר
כך מכסה לותה במטפחת אלה ולומר כן היה מגלה הקופ׳ השניי מן הקופו׳
הגדולות וממלא ממנה הקופ׳ הכתוב עליה ב׳ ומכסה לותה ומניח׳ ולומר כ
מגלה הקופ׳ השלישית וממלא ממנה הקופ׳ שכתוב עליה ג׳ ולא היה מכסה
לותה שהיו היה מכסה לותן היה מוניח בשעת השני׳ כשתלה מלות הקופ׳
הגדולה שהתחיל בה בשעת פתיחו׳ והו ענין לומר שמא יתרוס מן התרוס
וכשמניחה מגולה תסיה נכרת וכשיכנס בשעת השנית לתרוס יתקיל ממנה
ומשם מוניח מכל קופה וקופה מן השלש קופות הכתוב עליה כ״ג שם

תתסיה כל קופה מהן הקריב ממנה על כל שה׳ כי כל קופה מן השלש קטמ׳
מתכוונין עליה על קנת מיוחלקות לומר תרם תרם את הראשונה לשם ארץ
ישראל ואת התרומה הוא מיתכון בה התורם כשיתרום על הנכוי ועל
הניתיך לנכות כאשר לומרנו במה שקלים:

בשלשה פרקים

משנה א בשלשה פרקים א׳ אבהו כל היכא דתנינא
פרס פלגא פלגא בשלשי׳ יום קודם ירושלמי
למועד שרורשין בהילכותיו: הן גרונות וכו׳: א״ר יוחנן מפני
שהן פירקין ילידה ר׳ אחא ור׳ תנחום בר חייא בשם ר׳ יהושע
בן לוי כדי שתהא בהמה מצויה לעולי רגלים אמ׳ ר׳ יודן כדי
שלא יביא לידי בל תאחר א״ר יוסי כל המשהא טיבלו עובר
תמן תנינן ר׳ מאיר אומר באחד באלול ראש השנה למעשר
בהמה ר׳ אלעזר ור׳ שמעון או׳ באחד בתשרי תרויהו אומרין ל׳ לדקדק
עד כאן הניתמצאת לילד׳ מן הישנות מיכאן ואילך
הניתמצאת לילד׳ מן החדשות ר׳ יוסי בר בינין בשם רב הונ׳
ורבי שמעון היא °לבשו כרים הצאן אלו הבכורות °ועמקים
יעטפו בר אלו אפילות °יתרועעו אף ישירו אלו שניכנסין תהלים סה
לדיר להתעשר אמר בן עזאי הואיל ואלו אומרין כך
ואלו אומרין כך יהו °אלוליים מתעשרין בפני עצמן כיצד כלורות סה
נולד לחמשה באב לחמשה באלול הרי אלו אין מצטרפין
לה׳ באלול לה׳ בתשרי הרי אלו מצטרפין בן עזאי מכריע
לדברי תלמידיו את אר׳ ירמיה ור׳ מיאשא בשם ר׳ שמואל
בר רב יצחק שכן נתחלקו עליהם אבות העולם ואין ניהו
אבות העולם ר׳ יונה קמיה דר׳ ירמיה ר׳ ישמע׳ ורבי עקיבא
זאת אומרת בן עזאי הבר תלמיד היה לר׳ עקיבא ואם תאמר
רביה אית בר נש דאמר לרביה הואיל ואלו אומרין כך ואלו
אומרין כך רבי אבין בשם רבי שמואל בר רב יצחק שמע
לה מן הדא אמר בן עזאי על החלוקין אנו מיצטערין אלא מי שתת דק
שבאתה לחלק עלינו את השוין זאת אומרת בן עזאי חבר
תלמיד היה לר׳ עקיבא אם תאמר רביה אית בר נש דאמר
לרבידה אלא שבאתה תמן תנינן כל °הנולדים בתשרי עד כלורות סה
כ״ט באלול הרי אלו מצטרפין ה׳ לפני ראש השנה זה׳ לאחר
ראש השנה אין מצטרפין ה׳ לפני הנורן וה׳ לאחר הנורן הרי
אלו מצטרפין א״ר יוסי הדא אומרת מעשר בהמה׳ לא עשו
אותו לא בחנט ולא בשלישי אי בחנט ליתני כל המעוברים
עד כ״ט אם בשלישו ליתני כל הנולדים עד כ״ב רבי שמאי
בשם ר׳ ביבין בר חייא בשלישי עשו אותו כר׳ שמעון דאמר ר׳
שמעון מחוסר זמן ניכנס לדיר להתעשר קם ר׳ מני עם רבי
שמאי א״ל את אמרת חדא מילתא תמן תנינא בן עזאי אומר
האלולים מתעשרין לעצמן לא אפי׳ נולד עד כ״ט באלול אית
לך למימר בן עזאי כרבי שמעון ולא כרבנן הוא כמה דאת
אמר על דרבנן מניחן ומעשרין לשנה הבאה והן מתעשרין
בני שנתן כן את אמר על דבן עזאי מניחן ומעשרין לגורן
הבא הם מתעשרים עם בני אלול אמ׳ רב הונא ימים שהבכור
מחוסר זמן כהן נכנס לדיר להתעשר אמר ר׳ מני אם ר׳ יונה
בא נשמע לה מן הדא °כל הבכור אשר יולד וגומר משעת
לידתן אתה מונה לו שנה: מתני׳ שלש קופות והו׳ °תמן דכריס פו
תנינן מפנין אפי׳ ארבע וחמש קופות רבי זעירא שאיל את מכת-דף קכו
ר׳ אשיה כמה הוא שיעורן של שלש קופות אמר ליה נלמד
סתום מן המפורש תני שלש קופות של שלש שלש סאין
של עשרים ושבע סאין כתוב עליהן אלף בית גימל ולמה
כתוב

כתוב עליהן אלף בית גימל לומר ליסתפק מן הראשונה
קודם לשנייה שנייה קודם לשלישית תמן תנינן המוציא
יין כדי מזיגת הכוס ר׳ זעירא שאיל את ר׳ יאשיהו כמה הא
שעורין של כוס אמ׳ ליה נלמד סתום מן המפורש דתני רבי
חייא ד כוסו שאמרו ישנן רביעית יין באיטלקי הכוס מזוג
א״ר יוסי בר אבין משום ר״י ד״ר יהודא היא דתניא מים כדי
גמיע ר״י אומ׳ כדי לשוף בהן את הקילור יין כדי גמיע ר״י אומ׳
כדי מזיג הכוס נשמענ מן הדא מי׳ כדי גמיע ר׳ יהוד אומ׳ כדי
לשו׳ בהן את הקילו׳ יין כדי גמיע ר׳ יהוד או כדי מזיג הכו׳ הדא
אמרה מזוג כדי מזינת הכוס כמה שיעורן של כוסות ר׳ אבין
אמר טוטרטין ורביע מהו לשתותן בכרך אחד מדא ר׳ מאיר
א״ר יוחנן הלל אם שמען בבית הכנסת יצא הדא אמרה אם
שתאן בכרך אחד יצא מהו לשתותן בפיסקין כלום אמר
שישתו לא כדי שישתנה ולא ישתכר אם שתה בפיסקין אף
הוא אין משתכר מהו לצאת ביין של שביעית תני רב הושעי׳
יוצאין ביין של שביעית מהו לצאת בקונדיטין מדתני בר
קפרא קונדיטין כיין הדא אמרה יוצאין ביין קונדיטין מהו
לצאת ביין מזוגין מדתני ר׳ חייא ארבע כוסות שאמר יוצאין
בהן בין חיין ובין מזוגין ובלבד שיהא בהן טעם ומר א׳ יין א״ר
ירמי מצו לצאת ביין אדום שנא׳ אל תרא יין כי יתאדם כי יתן
בכוס עינו וגו׳ תאני מבושל כמתובל מהו לצא ביין מבוש א״ר
יונה יוצאי ביין מבושל ר׳ יונה לטעמיה דר׳ יונה כדהוה שתי
ד כסי דפיסחא הוה חזוק רישיה עד חגא חמיתיה חדא
מטרוניתא אפוי נהורין אמרה סבא סבא חדא מהני תלת
מילא אית בך או דשתוי חמרא את או דמלוה בריבית את
או דמגדל חזירי את א״ל תיפח רוח דההיא איתת דחדא
מהלין תלת מיליא לית בי אלא אולפן דשכיח לי דהכין
כתי׳ חכמ׳ אדם תאיר פניו ר׳ אבהו אתא לטבריא חמונאי
תלמידיה דר׳ יוחנן אפוי נהירין אמרין למודיא לר׳ יוחנן
אשכח ר׳ אבהו סימ׳ אתא לגביה א״ל מידי איריא חדתא
שמעת א״ל תוספת עתיק קרא עליה חכמת אדם תאיר
פניו אמר ר׳ חנן לוגא דאוריית תמני עתיק דמוריאס
דציפורי א״ר יונה וחכומנא לה דבית שמאי הוה מכילין
בה דבש תני חצי שמינית טברנית הישנ׳ א״ר יוחנן חדא דיד
הוה ולמה קרי ליה עתיקא מן בגין דהוה בימוי ודזעירת לא
איזעירת כמה דהוה כמה הוא שיעורן של כוס ר׳ יוסי בשם
ר׳ יהודה בן פזי ור׳ יהוד בן פזי ור׳ יוסי בר ביבין בשם ר׳ שמו׳
אצבעים על אצבעים על רום אצבע ומחצה ושליש אצבע
רבנן דקיסרין ור׳ יוסי בר׳ ביבין בשם שמואל אתי׳ דר׳ נתן
כר׳ שמעון דר׳ שמעון כמה ברביע כן אמר ר׳ נתן ברביע
לכשיקרש ויהא בו כזית ר׳ סימון בשם ר׳ יהושע בן לוי מעש׳
בפירדת ר׳ שמת וטהרו את דמה משום נבלה ושאל רבי
אלעז את ר׳ סימון עד כמה ולא אשגח ביה ושאיל לי׳ ר׳ יהוש׳
בר לוי א״ל עד רביעית טהור יותר מיכן טמא ובעט ר׳ אלעזר
עד דלא אחזר ליה ר׳ סימון שמעת ר׳ ביבא הוה יתיב מתנו
הדין עובד א״ל ר׳ יצחק בר ביסנא עד רביעית טהור יותר
מיכן טמא ובעיט ביה א״ל רבי זריקא בגין דשאיל לך את
בעיט ביה א״ל בגין דלא הות דעתי בי׳ בעיטנ׳ ביה דא״ר חנין
והיו חייך תלואים לך מנגד זה שלוקח חיטים לשנ׳ ופחדת

לילה ויומם זה שלוקח מן הסידקי ולא תאמין
בחייך זה שלוקח מן הפלטר ואנא סמיכנא אפלט׳ מיהו כדן
העיד ר׳ יהושע בן פטורא על דם נבילו׳ שהוא טהו׳ מהו טהור
טהור מלהכשר הא לטמא אתה מטמא תמן תנינא דם
השרץ כבשרו מטמא ואין מכשיר ואין לנו כיוצא בו
ואין לנו כיוצא בו כשיעור טמאתו שדמו מטמא כבשרו אמר
ר׳ יוסי פליגי בה תרין אמוראין חד אומר טמא וחד אומר
טהור מאן דאמר טמא כר׳ יהודה ומאן דאמר טהור כר׳
יהושע בן פתורא רב אבוה דאימין אחתיה
דר׳ יהודה מוריינא דנשיא הוה:
שמא יענו ויאמרו בעון וכו׳: תניא דבי ר׳ ישמעאל קווץ לא
יתרום מפני החשד תני הגיזברין היו מפספסין בקילקין
תני מדברין היו עמו משעה שניכנס ובשעת שיוצא וימלא
פומי׳ מוי א״ר תנחומא מפני הברכה ר׳ שמואל בשם ר׳
נתן אמר בתורה ובנביאים ובכתובים מצינו שצריך אדם
לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום בתורה
מניין והייתם נקיים מה׳ ומישראל בנביאים מניין אלהי׳ יודע
וישראל הוא ידע בכתובים מניין ומצא חן ושכל טוב
בעיני אלהי׳ ואדם גמליון זוותא שאל את ר׳ יוסי בר ביבין
איזהו המחוור שבכלם והייתם נקיים מה׳ ומישראל: של
בית רבן גמליאל נכנס: אילו היו שני כריים ותרם אחד מהם
על של חבירו שמ׳ לא פוטר את חבירו הנח׳ רוח להן שלא
יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה תני שמט את
הקיתטבלאות ונעשו כולם שיריים תני השלישית היתה
עשירה שבכולן שהיו בה איצטלי זהב דרכמוני זהב: תנא׳
תרם את הראשונ׳ לשם א״י לשם כל ישראל שנייה לשם כרכין
המוקפין ולשם כל ישראל והג׳ לשם בבל ומדי ולשם מדינות
הרחוקו׳ לש׳ כל ישראל נוטל מן הראשונ׳ אע״פ שיש בראשונ׳
חוזר לשניי׳ נוטל מן השניי׳ חוזר לשלישי׳ שלמה שלישי׳ חוזר
לשניי׳ שלמה שניי׳ חוזר לראשונ׳ שלמה שלישי׳ חוזר ותורם
ר׳ מאיר אומר יחזור לשיריי׳ שהיה ר׳ מאי׳ אמ׳ מועלי׳ בשירי׳
שמא יצטרכו להן לבסוף וכן היה ר׳ פנחס בן יאיר אומר
זריזות מביאה לידי נקיות נקיות מביא לידי טהרה טהרה
מביאה לידי קדושה קדושה מביאה לידי ענוה ענוה מביא׳
לידי יראת חטא יראת חטא מביאה לידי חסידות חסידות
מביאה לידי רוח הקודש רוח הקודש מביאה לידי תחיית
המתים תחיית המתים מביא׳ לידי אליהו זכור לטוב זריזות
מביאה לידי נקיות דכתיב וכלה מכפר נקיות מביאה לידי
טהרה דכתיב וכפר עליה הכהן וטהרה טהרה מביא לידי
קדושה דכתיב וטהרו וקדשו קדושה מביאה לידי ענוה
דכתיב כי כה אמ׳ רם ונישא שוכן עד וקדוש שמו מרום וגו׳
ענוה מביא׳ לידי יראת חטא דכתי׳ עקב ענו׳ יראת ה׳ יראת
חטא מביא׳ לידי חסידות דכתי׳ והסד ה׳ מעולם ועד עול׳ על
יריאיו וגו׳ חסידו׳ מביאה לידי רוח הקודש דכתי׳ אז דברת
בחזון לחסידיך רוח הקודש מביא׳ לידי תחיית המתי׳ דכתי׳
ונתתי רוחי בכם וחייתם תחיי׳ המתי׳ מביא׳ לידי אליהו ז״ל
דכתי׳ אז תבין יראת ה׳ ודעת עליון תמצא תאני בשם ר׳ מ
כל מי שקבוע בא״י ומדבר בלשון הקוד׳ ואכל פירותי׳ בטהר׳
וקורא ק״ש בבקר ובערב יהא מבושר שבן העולם הבא הוא:

הדרן עלך בשלשה פרקים

בתרומה פרק רביעי

פרק רביעי

בתרומה מה היו עושין בה לוקחין בה תמידין ומוספין ונסכיהם העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וכל קרבנות הציבור שומרי ספחים בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלישכה רבי יוסי אומר מתנדב שומרו חנם אמר לו אף אתה אומר שאינן באין אלא משל ציבור: ב פרה ושעיר המשתלח ולשון של זהורית באין מתרומת הלישכה כבש פרה וכבש שעיר המשתלח ולשון שבין קרניו ואמת המים וחומות העיר ומגדלותיה וכל צורכי העיר באין משירי הלישכה אבא שאול אומר כבש פרה כהנים עושין אותו משל עצמן: ג מותר שירי הלישכה מה היו עושין בהן לוקחין בהן ינות שמנים וסלתות והשכר להקדש דברי ר׳ ישמעאל ר׳ עקיבא אומ׳ אין משתכרין משל הקדש ולא משל עניים: ד מותר תרומה מה היו עושין בה ריקועי זהב ציפוי לבית קדשי הקדשים ר׳ ישמעאל אומר מותר הפירות קייץ למזבח ומותר התרומ׳ לכלי שרת ר׳ עקיבא אומר מותר התרומה קייץ למזבח ומותר נסכים לכלי שרת ר׳ חנניה סגן הכהנים אומר מותר נסכים קייץ למזבח ומותר התרומה לכלי שרת זה וזה לא היו מודים בפירות: ה מותר הקטורת מה היו עושין בה מפרישין ממנה שכר האומנין ומחללין אות׳ על שכר האומנין ונותנין לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחין אותה מתרומה חדשה ואם בא החדש בזמנו לוקחין אותה מתרומה חדשה ואם לאו מן הישנה: ו המקדיש נכסיו והיו בהן דברי ראוין לקרבנות הציבור ינתנו לאומנין בשכרן דברי ר׳ עקיבא אמר לו בן עזאי אינה היא המיד׳ אלא מפרישין מהן שכר האומנין ומחללין אותה על מעות האומנין ונותנין אותן לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחין אותן מתרומ׳ הלישכה: ז המקדיש נכסיו והיתה בהן בהמה ראויה לגבי המזבח זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ורמיזן יפלו עם שאר נכסים לברק הבית ר׳ יהושע אומר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקיבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לברק הבית ר׳ עקיבא אומר רואה אני את דברי ר׳ אליעזר מדברי ר׳ יהושע שר׳ אליעז׳ השוה את מידתו ור׳ יהושע חלק אמר׳ פעמים שמעתי בדברי שניהן המקדיש בפירוש כרברי ר׳ אליעזר והמקדיש סתם כדברי ר׳ יהושע: ח המקדיש נכסים והיו בהן דברים ראויין על גבי המזבח יינות שמנים ועופות ר׳ אלעזר אומר ימכרו לצרכי אותו המין ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לברק הבית: ט אחרת לשלשים יום משערין את הלישכה כל המקבל עליו לספק סלתו׳ מארבעה עמדו משלשה יספק מארבע׳ משלש ועמדו מארבעה יספק מארבעה שיד הקדש על העליונה ואם התליעה סולרת התליעה לו ואם החמיץ יין החמיץ לו ואינו מקבל את מעותיו עד שיהא המזבח מרצה:

סליק פירקא

הצמחים על סנה שביעית נקרא׳ ספיח לפי שאין זורעין בו

דכר והצומת כח הוא ממה שנזרע בשנה שעברה כלומר השנה השנית וקצרו אותו והוא נקרא ספיח כמו שפרשתי בשביעית וידוע כי כל מה שהוציא אותו שנה הוא הפקר ואוכלין אותו כל העם בשוה ואנו צריכין בכל שנה עומר התנופה ושתי הלחם מן החדש כמו שהוא עקר אצלנו במנחות והוא למדם כל קרבנות נכור וכיוצ׳ בהם מן הארץ ומחוצה לארץ מן החדש ומן היישן חוץ מן העומ׳ ושתי הלחם שאינו באין אלא מן החדש ומן הארץ ולפיכך נצטרך לשמור קצת הספיחי כדי שלא ישלטו בני אדם ידם בהם בשנת השמטה ולא נמצא ממה שנביא עומר ושתי הלחם ואותן המעו׳ שנותנין להם בשכרם הוא כאילו הן קונין בו העומ׳ ושתי הלחם ור׳ יוסי כי מי שהתנדב לשמור בחנם שהעומר ושתי הלחם שלו כלי ספק שלו שהם הפקר והוא שומר בלע שכירו והכיצד שמותר להקריבן הכבור יוצאין בהם ידי חובתן ר׳ כ הוא סובר שמשתנה קרבן יחיד לקרבן נכור וחלקו עליו חכמים כזה ואמרו לעולם אתה מודה כי העומר ושתי הלחם שאינו באין אלא מן הנכור ואיך יתנדב אותן יחיד כיון שאין להם בשנה שביעית דמי׳ שלא לשמירתן וזו הקושיא היא כפי סברתם שהיו חומרים קרבן יחיד אינו משתנה לקרבן נכור ואין הלכה כר׳ יוסי: ג תרומות הלישכה הוא הממון המכונס בשלש קופות הגדולות שוכרנו אותי פעמי׳ והמות הכשר׳ כלשכ׳ עושין ממנו כשם שעל עץ נכור התנכי׳ סוקרין אותו בעלי התשבורת בלשון ערבי שמכסוי ועולין עליו והולכין עליו כמו סולם שלא שאין בו משלו והוא על זו הנור׳ ועוד יתבא׳ במקומו ואמר כשם פרה ענינו: הכשם שמוניתין עליו הפר׳ תחומ׳ מהר הבי׳ להר המשח׳ כמו שיתבא׳ במסכת פרה: וכשם שעיר המשתלח ג׳ כ כשם שהיו מוניתין עליו שעיר המשתלח מן העזרה לפון המקו׳ כאשר יתבאר בי׳ומ׳ ושם יתבאר עוד כי לפון של זהורי׳ קושרין בראש השעיר המשתלח ואין הלכ׳ כר׳ שמעון: ד ר׳ ל׳ כל מה שמשתכר בהן בין מקח למתכרן לאות׳ שמקריבין הקרבנו׳ משאר העם להקדש ור׳ עקיבא אומר אין משתכרין בממון של הקדש ולא בממון ענייים והלכה כר׳ עקיבא: ה נכנר קודש לך כי ר׳ ישמעא׳ אנר כי מותר שירי הלישכ׳ שלוקחין בהן יינות שמני׳ וסלתות ויהיה שכר להקדש אותו שקרוין אותו מותר פירו׳ ר׳ ל׳ כי אותו הדבר שהרויח בהן ניתוסף על דמיו ועוד יבאר לך בפרק של אחר זה כי הנסכים היה הקדש משתכר בהם והיה מתקנן ממנו דמים יתרים והם הנקראים מותר נסכים וקרן שם ליומות תמיד בקיץ ובחורף ופירות הקיץ ר׳ ל׳ שתניים והענבים שנזטחין ומייבשין אותם ומוכרים אותם בני אדם תוספת על סעודת׳ ומפני זה נקראו הקרבנות הקדשין על המזבח יותר על החיוב קיץ המזבח והם כולם עולות כדבר והן משל נכור ואמרם זה וזה לא היו מודים בפירות ר׳ ל׳ ר׳ עקיבא ורבי חניגא לא היו מודים לא בשכר יינות שמנים וסלתות לפי שהם חומרים אין משתכרים משל הקדש כאשר קדש ופסק הלכה בכל זה אמרם תנאי בית דין על המותרו׳ שיקריבו עולות: ו אין ספק כי הקטר׳ שעושין קונין אות׳ מתרומת הלשכ׳ וזה נכלל מדבריהם שאמרו בריש הפרק זכל קדשנו הנכנו וכשיותר ממנה מות׳ יותר על מה שנתנו בריכים לשמירת שנתנו כי ידוע הוא שסך שיקריבו ממנה בכל יום כמו שנבאר בתחלת ברייתו׳ לפי נקח מתרומת הלשכה כמו שכר העומן העושה הקטורת כמו שאמרו ואמרם מתרומת הלשכה היו מפרישין ממנה שכר העומנין ומיד יחזור אותו השכר חולין כלא ספק ואחר כך מחללין המותר שנשאר מן הקטרת על שכר העומנין שחזר חולין ויחזור אותו השכר קדש ומחזירין אותו לתרומ׳ הלשכה המותר שנשאר מן הקטר׳ חולין ותתן להם בשכרן וחוזרין ולוקחין אותו ממה שנזק העזרה מתרומה חדשה ומסתפקין ממנה בשנה הבאה ובתוספ׳ מעלה שהיו מתחלל על המלאכה אלא על המעות כיצד הן עושין מפרישין שכר העומנין ואם כלתה השנה ולא נתקבצה תרומה חדשה ונצטרך לקטור׳ נקח אותו הקטרת ממה שבתרומה ישנה ומקטירין אותו: ז כן עזאי אומר אין הקדש מתחלל על המלאכה ולפיכך יאמר שיקחו מאותן הנכסי׳ שכר העומנין שעשו הקטרת ועלתה ויחזרו חולין אותן הנכסים ואחר כך מחללין עליהם דברים הראויים לקרבנות נכור ואם תנתן אותה הנהמה לעומנין בשכרן והוא מאמר בן עזאי אינה יוצאה מכלל קדש אלא שהוא כמשפט שעשה בקטר׳ והוא מאמר בן עזאי שאין מחללין על המלאכה אלא על המעות כיצד הן עושין מפרישין שכר העומנין ואם כלתה השנה ולא נתקבצה תרומה חדשה ונצטרך לקטור׳ נקח אותו הקטרת ממה שבתרומה ישנה ומקטירין אותו: ח כן עזאי אומר אין הקדש מתחלל על המלאכה ולפיכך יאמר שיקחו מאותן הנכסי׳ שכר העומנין שעשו הקטרת ועלתה ויחזרו חולין אותן הנכסים ואחר כך מחללין עליהם דברים הראויים לקרבנות נכור ואם תנתן אותה הנהמה לעומנין בשכרן והוא מאמר בן עזאי אינה יוצאה מכלל קדש אלא שהוא כמשפט שעשה בקטר׳ והוא מאמר בן עזאי שאין מחללין על המלאכה אלא על המעות כיצד הן עושין מפרישין שכר העומנין שעשו עולות על כל פנים ואמרו בנהמות שיפלו לדמיהם לנדב הבית לפי שבהמה

יפ להם

יש להם פדיון ויינות שמנים וסלתות ועופות אין להם פדיון כמו שהוא עקר
בתורת כהנים ולפיכך מקריבים דמיהם על גבי המזבח בהכרח והלכה כר׳
אליעז׳ : ע : משערין מלה עברי כמו שער בנפשו ועינו שנותני שעו׳ לאותו
דבר וכן בכאן פירושו שפוסקין הדמים לאותן הדברים הנמכרים ופוסקין
עם מוכרי הסלת והיין לקרבנות בדמים ידועים וקונין מהן בכל יום ויום מה
שהיו נריכין לקרבנו אם נתייקר הדבר הנמכר אין הגזבר מוסיף להם כלום
על הסך שהסכים עמהם עליו בתחלת השלשים יום ואם הוזל הדבר הנמכר
ליקח מהם בשער הזול מוכרין לו כמו שמוכרין לשאר בני אדם שיד הקד׳ על
העליונה ענינו שלוקח החלק היפה לעצמה וקנה לתועלתו וענין לספק
שימכור לנו כדי צרכנו וספוק הוא השלמת הצורך תרגו׳ ומצא להם היספקון
להון ועברי ממש אם ישפק עפר שומרון במלאת שפקו ואם הוא בשין וענין
מארבע סאין בסלע מסך ארבע סאין בסלע ושעור הסאה והסלע כבר
פרשנוהו פעמי׳ רבו׳ בסדר זרעים וממה שאני טוען להזכירך בסוף זה הפר׳
אמרם בהש״ס בפר בהעלם דבר ושעירי עבודת אילים בתחלה גובין להם
ואינו באין מתרומת הלשכה :

ירושלמי **התרומה** מה היו וכו׳ מה ראו זמן עצי
הכהנים והעם למנות אלא
בשעה שעלו מן הגולה לא מצאו ישראל עצים בלישכת
העצים עמדו אלו והתנדבו משל עצמם מסרום לציבור
מקריבין מהן קרבן ציבור היתנו עמהן נביאים שביניהם
שאפי׳ לישכה מלאה עצים ועמדו אלו והתנדבו עצים משלהן
שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה א״ר אחא דר׳
יוסי היא דר׳ יוסי אומר הרוצה מתנדב שומר חנם ור׳ אסי
בשם ר׳ אילא א׳ כדברי הכל היא במ׳ פליגי בגופו של קרבן
אבל במכשירין של קרבן דכולי עלמא מודי דמשתנה קרבן
יחיד לקרבן ציבור כהדא דתני האשה שעשת׳ כתונת לבנה
צריכה שתמסרנ׳ לציבור מתנית׳ פליגא על ר׳ יוסי אותן ימים
היו נוהגין בין בשעת קרבן בין שלא בשעת קרבן רבי יוסי
אומר לא היו נוהגין אלא בשעת קרבן בלבד כהדא דתני
אמר רבי אלעזר בר צדוק אנו היינו מבני סנאב בן בנימן
וחל תשעה באב להיות בשבת ודחינוהו לאחר השבת
והתענינו ולא השלמינוהו מתנית׳ דר׳ ישמעאל הי׳ דר׳ ישמעאל
אומ׳ אין העומר בה מסוריא ° תמן תנינן כל קרבנות הציבור
והיחיד באין מן הארץ ומחוצה לארץ מן החדש ומן הישן
חוץ מן העומר ושתי הלחם שאין באין אלא מן החדש ומן
הארץ רב הונא בשם ר׳ ירמי׳ ר׳ ישמעאל היא דאמ׳ אין העומר
בא מסוריא תנן תמן עשר קדושות הן ארץ ישראל מקודשת
מכל הארצות ומה קדושתה שמביאין ממנה ביכורים ושתי
הלחם מה שאין מביאין מכל הארצו׳ ורב הונ׳ בשם ר׳ ירמיה
אמר דר׳ ישמעאל היא דר׳ ישמעאל אומ׳ אין העומר בא מסוריא
דעתיה דר׳ ישמעאל דא׳ אין העומ׳ בא מסוריא כדעתי׳ דא׳ יצא
קציר העומר שהוא מצוה מאן תנא שומרי ספחי׳ בשביעית
נוטלין שכרן מתרומ׳ הלישכה לימא ר׳ ישמעאל היא א״ר יוסי
כדברי הכל היא לא מצאו מסוריא מביאין מספחין שבארץ
ישראל הרי עומר מהו לזרוע כבתחילה ר׳ חייא בר ארא בעא
קדם רבי מני לא נמצא בקומץ על השיריים שאינן נאכלין
והתורה אמרה לכם לאכל ולא לכם לשרפה א״ל נעשה
בחמשה דברים שבאין בטומאה ואין נאכלין בטומא׳ כיצד
הוא עושה מביא מעות מן השולחני ונותן לקוצרים ולעומרין
ולשומרין עד שלא יקרב העומר משקרב העומר הביא
מתרומת הלישכה מעות ומחללין

עליו רב אחא בן ר׳ יוסי בשם רבי אחא כל מה שיתן הן הן
דמיו משעה ראשונה תני אף בפיתחי אבנים כן כיצד הוא
עושה מביא מן מעות השולחני ונותנין למקבין ולסתתין עד
שלא תינתן על גבי הדימוס אח״כ מביא מעו׳ מתרומ׳ הלישכ׳
ומחללין עליה טיבחי בן ר׳ יוסי בשם ר׳ אחא כל מה שיתן הן
הן הדמים משעה ראשונה : כבש פרה וכו׳ : ר׳ שמואל בר
נחמני בשם ר׳ נתן ג׳ לשונות הן של שעיר משתלח בסלע של
מצורע בשקל של פרה בשני סלעי׳ רבי ביבא בר זבדא בשם
רבי שמעון בר תחליפא של פרה בשני סלעים ומחצה ואית
דמפקין לישנא בעשר זוז : מותר שירי לישכה וכו׳ : אמר רב
הונא בשם ר׳ שמואל תלמידי חכמים המלמדין את הכהנים
הילכות שחיטה והלכות קבלה והילכות זריקה נוטלין שכרן
מתרומת הלישכה יצחק בר רדיפא א׳ מבקרי מומי קדשים
נוטלין שכרן מתרומת הלישכה ר׳ אחא ור׳ תנחום בר חייא
בשם ר׳ שמלאי מגיהי ספר עזרא נוטלין שכרן מתרומת
הלישכה גידול בר מניומי בשם ר׳ אסי אמר שני דייני גזירות
נוטלין שכרן מתרומת הלישכה שמואל אמר נשים האורגות
בפרוכת נוטלין שכרן מתרומת הלישכה רב הונא אמר
מלישכת בדק הבית מה פליגא שמואל עביד לה כקרבן רב
הונא עביד לה כבנין אמר ר׳ חזקיה תני ר׳ יהודה גרוגרות
קטרת וכל קרבנות הציבור באין מתרומת הלישכה מזבח
הזהב וכלי שרת באין ממות נסכים מזבח העולה וההיכל
והעזרות באין משירי הלישכ׳ חוץ לעזרות באין מלישכ׳ בדק
הבי׳ תני אבני מזבח וההיכל והעזרות מועלין בשיריים וכי יש
מעילה בשיריים לא כר׳ מאיר דאמר מועלין בשיריים כלום
אמרה ר׳ מאיר אלא בתוך שנתה הכא חוץ לשנתה אנן קיימין
א״ר חזקיה תני דבי יהודה בר גרוגרות השולחן והמנורה
והפרכו׳ והמזבחות מעכבין את הקרבנות דברי ר׳ מאיר
וחכמים אומרי׳ אין לה מעכב אלא כיור וכנו בלבד לא כדין ר׳
אלעז׳ ור׳ יוסי בר׳ חנינ׳ תרויהו אמרון כולהון דכתי׳ נוכח מעכב
צלע אין מעכב ר׳ שמואל בר נחמן בשם ר׳ יונתן אמר אפי׳ צלע
מעכב ור׳ אילא בשם ר׳ נחמני אפי׳ שומא מעכב א״ר חנניא
כן עבודות שבפנים כן עבודות שבחוץ א״ר חנין שחצו׳ גדולה
היתה בבני כהנים גדולים שהיו מוציאין בה יותר מששים
כיכרי כסף וכיבשה של פרה היה עומד שלא יהא אחד
מהם מוציא פרתו בכיבשו של חבירו אלא סותרו ובונה אותו
משלו היתיב ר׳ עולא קדם ר׳ מני והא תנינ׳ שמעון הצדיק שתי
פרות עשה לא בכבש שהוציא את זו הוציא את זו אית לך
למימ׳ שמעו׳ הצדיק שחץ היה אלא מהו כדין משו׳ דמעלין הוא
בפרה סילסול הוא בפרה תני הזיזין וכתלים היו יוצאין
מכאן ומכאן כדי שלא יצאו הכהנים וניטמאו אין משתכרין
בשל הקדש אלא א״כ רצה יהא הפסד שלו שכר להקדיש
מותר כהדא דבר זימנה איתפקד גביה מלאי דיתמי אתא
שאל לר׳ מני א״ל אי בעית להוי פסיד דילך אגרא דתרווייכון
שרי ר׳ חייא בר אבא אתפקד גביה טלאי דיתמי ועבד כן :
מותר תרומה וכו׳ : דר׳ ישמעאל היא דר׳ חייא בר יוסף פתר
לה למתניתא מות׳ פירות שכר להקדיש מותר נסכים לסאה
רביעית ר׳ יוחנן פתר מתניתא מותר פירות לסאה ד׳ מותר
נסכים לבירוצין והא לית ליה לרב׳ חייא בר׳ יוסף לבירוצין
אמר ר׳

אמר׳ חזקיה כמה דנפיל לבירוצין כיון דנפיל מאה רביעי׳ דעתיה דר׳ חייא בר יוסף ניחא והא תנינא הזה והלא היו מודין בפירות דעתיה דרבי יוחנן קשיא והא תנינא עמדו מנ׳ יסתפק מארבעה והא תנינא זה וזה לא היו מודין בפירו׳ לקיץ המזבח אבל היו מודי׳ לפירו׳ בכלי שרת עד כדי בירוצי ציבור אבל בירוצי יחיד ולא נמצא כלי שרת באין משל יחיד כהדא דתני האש שעשת כתונ׳ לבנ׳ צריכה שתמסרנה לציבור עד כדי בירוצי לח אפי׳ בירוצי יבש ותמקתנין הנסכי שקדשו בכלי ונמצ׳ הזבח פסו׳ אם יש שם זבח אחי׳ קרבנו עמו ואם לאו יפסו׳ בלינה ולא נמצא הקדש מתחלל על הקדש כיצד הוא עושה ר׳ שמעו׳ ברבי בסנא אומר מביא מעו׳ ומחללן על ר״ה מביא קטורת ומחללו עליה ונותן אותן לאומנין בשכרן אותן מעות מה יעשה בהן א״ר אומר אני ינתנו לבית גרמו לבית אבטינס שהיו בקיאין בפיטום הקטרה ובמעש׳ לחם הפנים אמר רבי שמואל בר רב יצחק הן שהיו חייבין להן מעותן משעה ראשונה ור׳ חייא בר אבא בעי לא היו חייבין להן מעותן משעה ראשונה אתא רבי ביבא ור׳ חייא בשם ר׳ יוחנן דאמר׳ מקיצין בהן את המזבח חביב׳ בר׳ כהן שאיל לרבי יוסי מחלפ׳ שיטתיה דר׳ חייא בר אבא תמן צריכא ליה והכא פשיטא ליה הא דצריכא ליה לקיץ המזבח והא דפשיטא ליה בכלי שרת׃ מותר קטורת מה היו עושין׃ דאיתפלגין פישם בחולין ר׳ יוסי בר׳ חנינא אמר פסולה רבי יהושע בן לוי אמר כשירה דעתי דר׳ יוסי בר׳ חנינ׳ קודש היא כדי שתהא הוויתה בקדש מתרומת הלישכה דעתיה דר׳ יהושע בן לוי קודש היא שתהא הבאתה בקדש אתיא דר׳ יוסי בר חנינא כשמואל אתיא דר׳ יהושע בן לוי כרבי יוחנן דהא תנינא המקדש נכסיו והיו בהן דברי הראוין לקרבנו׳ ציבור א״ר יוחנן ר׳ אם׳ קטורת א״ר אושעיא תיפתר באומן של בית אבטינס הי׳ נוטל בשכרו קטורת אתיא דר׳ יוסי בר חנינא כשמואל והאמר רב הונא בשם שמואל מכתשת לא עשו אותה כלי שרת דאמר׳ יוסי בר אבין אמרה ר׳ זעירא קמיה דרב הונא דבר שהוא קדוש בכלי שרת נפדה לאו שמואל היא דא׳ שמואל קל הוא במותר דאיתפלינ הותרו תמידין שמוצ אם׳ ניפדין כתמימין ר׳ יוחנן אם׳ ניפדין כפסולי המוקדשין הותירו שעירים דעתי׳ דשמואל דאמר שמואל אם עולה ניפדית כל שכן חטאת דעתיה דרבי יוחנן אם׳ רבי זירא ירעו קשיא יש חטאת שקריבה עולה אומר ר׳ יוסי שגייה היא שאין קרבנות ציבור נקבעין אלא בשחישה אם׳ רבי חנינא תנאי בית דין הוא על המותרות שיקרבו עולו׳ דמקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראויין לגבי המזבח רבי יוחנן אמר קטרת רבי יהושע אמר תיפתר באומן של בית אבטינס שהיה נוטל בשכרו קטרת מאי טעם׳ דבן עזאי אין הקדש מתחלל על המלאכה אלא על המעות תמן תנינא ויש בקדשי בדק הבית שסתם הקדישו לבדק הבית וחלין על הבל ומועלין בגידוליהן ואין בהן הנייה לכהנים אמר רבי חנניה דר׳ אלעזר היא דתנינא המקדיש נכסיו והיתה בדין בהמה הראויה על גבי המזבח זכרים ונקיבות רבי אליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקיבות לזבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית אמר רבי יוחנן טעם׳ דרבי אליעזר° ואיש כי יקדיש את ביתו קודש לה׳ במה אנן קיימין אם בבית דירת הרי כבר נאמר° ואם המקדיש יגאל את ביתו אלא במה אנן קיימין במקדיש את נכסיו כיצאן שסתם הקדישות לבדק הבית א״ר יוחנן זעירא ורב הונא בשם רב במה פליגין במקדיש נכסיו אבל המקדיש את עדר וכל עמא מודי למזבח ר׳ אבא ורב הונ׳ בשם רב מקד׳ עדרו פליגי אבל מקדש נכסיו כל עמא מודי שהוא לבדק הבי׳ על דעתיה דר׳ זירא ניחא על דעתי׳ דר׳ בא קשי׳ ב המ׳ לא למוב׳ היא קריב׳ סתם האיש הזה שהו׳ כאומ׳ לא יהו׳ אלא לבדק הבית על דעתיה דרבי יוחנן לא שניא היא המקדיש נכסיו היא המקדיש עדרו היא המחלוקת ר׳ אבא בשם ר׳ אבהו בש׳ ר׳ אחא קדשי בדק הבית שפדו תמימין יצאו לחולין ומתניתא אמרה כן וולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן ר׳ חזקיה׃ בשם רב חסדא תפתר שפדאן תמימין והוממו ר׳ יוסי בשם רבי חסדא מתניתא אמרה כן וולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן ר׳ חזקיה בשם ר׳ יוסי קדשה בדק הבית שפדאן תמימין יצאו לחולין ואם תאמר לא יצאו לחולין היאך קדשי מזבח חלין על קדשי בדק הבית ועוד מן הדא הותירו תמימים ימכרו לגבי מזבח ואם תאמ׳ לא יצאו לחולין היאך קדשי מזבח חלין על קדשי בדק הבית בעלי מומין קדשת מזבח חלה׃ עליהן לולה׃ לחלבה לגיזה ולעבודה הפריש נקיבה לעולתו לפסחו ולאשמו עושה תמורה רבי שמעון אומר לעולתו עושה תמור׳ לפסחו ולאשמו אינה עושה תמורה ר״ש בן יהוד׳ אומר לעולתו ולפסחו ולאשמו אינה עושה תמורה א״ר יוחנן טעמ׳ דר״ש בן יהודה שכן מצינו נקיבה בעוף כשיר׳ לבא עולה אמר׳ יוחנן טעמא דרבי שמעון בן יהודה אם מין במינו הוא חלוק עליו כל שכן מין בשאינו מינו איזהו מין במינו שהוא חלוק עליו כהדא דתנן אמ׳ אשם בן שנה והביא בן שתים יצא בן שנה והביא בן שלש לא יצא רבי שמעון אומ׳ כל עצמו אינו קדיש א״ר יוחנן ר׳ יהושע ור׳ שמעון אמרו דבר אחד בנה דר׳ יהוש׳ אמר נקיבה לעולה לא קדשה אלא להקדיש דמים כן א״ר שמעון נקבה לעולה׃ לא קדשה אלא להקדש דמים אם תאמר קידש קדושת גוף ירעו א״ר רואה׃ אני את דברי ר׳ שמעון בפסח שמא הקדיש פסח בא שלמים ואינו רואה את דברי רבי שמעון באשם שמא הקדיש אשם בא עולה׃ אמר רבי בון אם הקדיש פסח בא שלמים גופה׃ קרב שלמים ואם הקדיש אשם בא עולה׃ אין גופה׃ קרב עולה׃ טהו כדין ההן אומר הקדיש דמים קידש וההן אומר הקדיש גופו יקיף כב קידש רבי זעירא בשם ריש לקיש טעמ׳ דרבי יהושע׳ דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל איש איש מבית ישראל כי סם יקרב עולה לרצונכם תמים זכר מניין אפי׳ נקבות ת״ל° בבקר לרבו׳ את הנקיבו׳ ר׳ יצחק בן לעז׳ שאכת׳ זכר ואת אמר בבקר לרבות את הנקיבו׳ ודכוותה כתי׳ תמים׳ את אמר בבקר לרבו׳ בעלי מומים מה ביניהן רב אם׳ שיבטא דכדכד׳ ביניהן ר׳ אבהו בשם ריש לקיש טעמא דר׳ אלע׳ דבר אל אהרן ואל כל בני ישראל אשר יקריב לה׳ עולה הכל קרב עולה לרצונכם תמים זכר יכול אפילו עופות ת״ל בבקר ולא עופות׃ ירמיה ורבי בון הוו יתבין ואמרי תמן אמר ר׳ יוחנן טעמ׳ דר׳ שמעון שכן מצינו נקיבה בעוף כשירה לבא עולה והבא הוא אמר הכי א״ר יוסי קימתיה בההוא דאמר שמואל בשם רבי זעירא כל שאינה ראויה ליקרב לא הוא ולא דמיה לא קדשה ואת אומרת יאות להקריבו אין אתה יכול דכת׳ בקר לא עופות לפדותו אי אתה יכול שאין לעוף פידיון לפום כן צריך טימר לא קידשה אלא להקדיש דמי חברי׳ בשם ר׳ יוחנן ר׳ אייבו בר נגרי קמוי ר׳ אילא בשם ר׳ יוחנן טעמ׳ דהדין דתניא° ואם כל בהמה אשר לא סם כו יקריבו ממנה קרבן מאי תלמוד לומר טמאה אלא אפילו סם ושם טמאה לאותו השם וקשיא בהדא כתב° והעמיד° והעריך רבי זעירא בשם רבי אליעזר לא אמר כן אלא ואם כל בהמ׳ אשר לא יקריבו כל שאין ראויה ליקרב לא לו ולא בטקום אחר אינה עושה תמורה יצאת נקיבה בעוף אף על פי שאינה ראויה

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0017
DFG

ראויה ליקרב ראויה ליקרב במקום אחר רבי ורבי בן
קמוי"ר זעירא הרי הרובע והנרבע הרי אינן ראוין ליקרב
לא כאן ולא במקום אחר והרי הן עושין תמורה אמר לו רבן
אף אני לא אמרתי אלא טמאה ממום יוקשיא בהדא כתב
והעמיד והעריך תני בשם ר' שמעון מיד היה מקבל את
מעותיו והכהנים זריזין הן:

הדרן עלך תרומה

פרק חמישי

משניות

אלו הן הממונין שהיו במקדש יוחנן בן פנחס על
החותמות אחיה על הנסכים מתתיה בן שמוע
על הפייסות° פתחיה על הקינין פתחיה זה מרדכי למה
נקרא שמו פתחיה שהוא פותח בדברים ודורשן ויודע
שבעים לשון: בן אחיה על חולי מעים נחוניא חופר
שיחין גביני כרוז בן גבר על נעילת שערים° בן ביבי על
הפקיע בן ארזא על הצלצל הורס בן לוי על השיר בית גרמו
על מעשה לחם הפנים בית אבטינס על מעשה הקטורת
אלעזר על הפרכות ופינחס על המלבוש: ב: אין°
פותחין משלשה גיזברין ומשבעה אמרכלין ואין° עושין
שרדה על הציבור בממון פחות משנים חוץ מבן אחיה שעל
חולי מעים רבי אלעזר על הפרכות שאותן קיבלו רוב
הציבור עליהן: ג: ארבעה חותמות היו במקדש וכתוב
עליהן ענל זכר גדי חוטא בן עואי אומר חמשה היו וארמית
כתו' עליהן ענל זכר גדי חוטא דל וחוט עשיר° ענל משמש עם
נסכי בקר של גדולי ושל קטני זכרים ונקיבות גדי משמש עם
נסכי צאן גדולי וקטנים זכרים ונקבות חוץ משל אילים זכר
משמש עם נסכי אילים בלבד חוטא משמש עם נסכי שלש
בהמות של מצורעים: ד: מי שהוא מבקש נסכים הולך לו
אצל יוחנן שהוא ממונה על החותמות נותן לו מעות ומקבל
ממנו חותם כא לו אצל אחיה שהוא ממונה על הנסכים נותן
לו חותם ומקבל ממנו נסכים ולערב באין זה אצל זה ואחיה
מוציא את החותמות ומקבל כנגדן מעות ואם הותירו הותירו
להקדש ואם פחתו ישלם יוחנן מביתו שיד הקדש על העליונה
ה: מי שאבד חותמו ממתינין לו ער הערב אם מצאו לו כדי
חותמו נותנין לו ואם לאו לא הירה לו ושם היום כתובה
עליהן מפני הרמאין: ו: שתי לשכות היו במקדש אחת
לשכת חשאים ואחת לשכת הכלים לשכת חשאים יראה
חטא נותנין לתוכה בחשאי ועניים בני טובים מתפרנסין
מתוכה בחשאי לשכת הכלי כל מי שהוא מחנדב כלי זורקו
לתוכה ואחד לשלשים יום גיזברין פותחין כלי שמצאו בו
צורך לבדק הבית מניחין אותו והשאר נמכרין בדמיהן
ונופלין ללשכת בדק הבית:

סליק פירקא

פרק חמישי שקלים

אלו
התמסה עשר מעלות מכויס שזכר הש תמיד נמקדש
ורמוי למנות ממונה על כל מדינה מהם והיה עליהם
בלי כפק מוקדמי בכל דור ודור וממנה בכהן המנשים
פחסידים הידועים וזכר לחד מכל מדינה וזכר החסיד יותר שהיה בתוכם
סממונים תפילו שלש היו בזמן לחד והוא ממרם כשירי כל דור ודור בה למנות
ומה שאמר על התותמות עוד יתבאר מה הן התותמות בזה הפרק ופיסו
גורלות היו ממפיסין הכהנים על העבודות כאשר יתבאר במסכת יומא
ומסכת תמיד ופתחים הוא מרדכי בלשן שעלה מבבל שמו יהוע
וממרם בן מחיה על חולי מעים כי הכהנים היו מהלכין על הרצפה כל היום
והיו משתחוים במים ולא היה עליהם שלש בגד אחד בכל הזמנים כי אסור
להם לעבוד אלא בארבע בגדים כתונת ומכנסים ומצנפת וחגורה לא פחות
ולא יותר ואוכלין הכשר ומעני זאת ההנהגה היה מתרפה טבע' והיו כחות
לקריסם הפנימים חלושים וכן לחזיק הזכר היה מתוקן על רפואתם ולזה
נתכוונו בחמרם על חולי מעים נחוכיה מוסר חיתים כוונתו היתה להמניע
מים לעם ניסוך ובמדבר והיה תמוהה על חפירת הבורות והמעיינות והגבים
וכנוסי המים נביני כרוז תרגום ויעבירו קול ועברו כרוז והיה נביני הכרוז
מכריז בשעת הקרבנות עמדו כהנים לעבודה לויים לדוכן ישראל למעמד
כן גבר היה מכריז בפה השמש לנעילת שערים והיו נועלין שערי המקדש
כן נבי על הפקיע כלומר על ההלקחה בהנאה ועוד יתבאר לך בתמסכת
מדות כי הכהנים והלויים היו שומרים משכיות המקדש ומקיפין לותה והיו
מצוה ולפי על פי שמש פתר והיה מחזיר עליהם כל הלילה ומי שמנמ
יען היו מלקין לותו ושורפין את בגדיו והיה בן נבי ממונה על זה המעשה
על הצלצל שהיה מכה בו כדי הצלצל נרים היה במקדש בהכרת והיו מנגנין
ומכין לותו בכל יום בשעת הקרבת התמידין כאשר יתבאר במסכת תמיד
וכמו כן היה בכל יום בנגון בשעת הקרבת הקרבן והיה זה היום ממונה
ושר על המשוררים בדור מן הדורות על הפרכות היה עושה הפרכות
הגריכות במקדש ומתעסק במלאכתן ופנחס המלבים היה מלבים
הכהנים בגדיהם והיה מתעסק בהנאתן ובעשייתן: ג: כשר מלאו מניך
כי גזברים הם נקראים לותן התפוסים הממונים על המקדש והם מתעסקים
בממון ההקדש ובכל ההקדשות תמרו בתוספת שקלים שלשה גזברים הם
הם עושים פורין את הערכים ואת הקדשים ואת ההקדשות ומעשר בני וכל
מלאכת הקדש בהן בעשית ומרכול מעלתן גדולה מן הגזבר תרגו' ובשילו
הלוי ומרכלא דממנא על רבבי לותי ויש שם מעלה למעלה ממעלת
המרכל ונקר' שהות בזו המעלה קתילק ולא יהיו בזו המעלה פחו' משני
בחנה הסגן תחת בשילות כ"ג והקתילוקין תחת בשילות הסגן והמרכולין
תחת בשילות הקתילוקין והגזברין תחת בשילות המרכולין ואמרו שבעה
מרכולין היה בן עושין בבעה מפתחות בעזרה בירה רבה אחד מהם לפתוח
אינו יכול עד שיכנסו כל המרכולין פותחין וגזברין בכניסין והבירה רחיים
שלא יהיו פחות מאלו מימים קדמונים בדורות הגבירים ולא היו פחות ממה
שהתנה בהן והבירו לשמכת שלא יהיו ממזרין על ממון ההקל פחות משנים
מפפוק ופס יקחו את הזהב ומיעוט כל לשון רבים שנים: ג: הנסבי כולם
שלשה מינים והוא כי קרבנות הצבור שהם כוללים שני מינים הכבשי והעיזים
יתחייב כל אחד מהם בשהיה עולה או שלמי או נסכי עשרון בלול בדביעי
ההין שמן ויין לנסך רביעית ההין ובמינן בהמות העולות והשלמים נופלין
אלו העשורין העזים הכל שוה לגדול ולקטן והכבשים אינם כן כי נסכי בקר
בן שנתו או פחות נסכיו כשאר זכרו כמו נסכי עז ונסכי איל והוא בן שנתים
הם שלש שני עשרונים בלולה בשמן שלשית ההין ויין לנסך שלשית ההין
וכן לכל איל ואיל זה היה השני מן הנסכי והשמן הנסכי והוא נסכי בקר
וכל אחד מן הבקר בין גדול בין קטן שוים הם בנסכים המחוייבים בהם
שלשה עשרונים בלולה בשמן שני ההין ויין לנסך שני ההין וכן לכל
עולה או לכל שלמים ושלמים והחטאת אינן טעונין נסכי אלא חטאת
מכורע ואשמו בלבד פעמו שנאבד כל זה ועקריו בתחלת מנחות והם היה
המכורע עשיר יקריב ג' בהמות בכבשים וכבשה הם עולה ושתים שלמים
ונסכיה ג' עשרונים בלולה בשמן ולוג שמן זהו מן הרביעי של נסכים והם הוא
עני יביא בכבש אחד ועשרון סולת ושתי תורים או שני בני יונה וכל זה לשון
התורה דברין תרגום ואיל אחד ואיל אחד ולפיכך היו כותבין בחותמות
האיל זכר ונקבה שמכורע חוטא לפי שבעזכותיו תלעו מה שלעו כאו שהוא
הפנקר מצלינו וחכמים אומרים כי אין באו צריכים חותם כותב בו חוטא לל
כי חוטא לל אינו צריך מן הנסכים שלא עשרון אחד כמו שאמרנו וכיון שזה כמו
זה נותנין לו חותם אחד בו גדי שהוא משמש עשרון אחד כתו שאמרנו ואמרו
זכרי ונקבי עניני נסכי עולות שאינן בחות שלא מן הזכרים מכל מין או נסכי
שלמים הבאין מן הנקבות כי נסכי עולה ונסכי שלמים שוין כמו שהודעתיך
ושלש התורה בנסכים עולה או זבח: ל כל זה מבואר כי אחיך היה מונין
החותם

אלו הן הממונין פרק חמישי ירושלמי שקלים ח

המחותם שהוא כתוב יד יוחנן ומוהל מיוחס המעות שקבל מם הותירו מנלו
הותירו להקדש ולוח המותר דמ בפרק הנקדש כלומר מותר נסכים: ף
מם מנלו לו כרי תותמו פירושו שימנלו כמעט שכיר יוחנן יותר כמו התות
שהוא מומר שתכר לו כלי תוספת ונרעגוזמ"ל מפני הרמאים כדי שלא ימנלו
תותם שנפל קודם לכן לבעלים או לאחים או ליוחנן ויגבה בו או יוקח תותם
תמת ויניחנו מנלו עד שייקר השער ויגבה בו: ו תשלומ הוא הסול והספר
וכל הענין מבואר לימן נרוך פירוש אחר:

ירושלמי

אלו הן הממונין כו': רבי חזקיה אמר רבי שמעון ורבנן חד אמר כשירי כל דור ודור בא למנות עליהן ואחרינא אמ' מי שהוא באותו הדור מונה מי שבדורו מאן דאמר כשירי כל דור ודור בא למנות עליהן הוא אומר זכר צדיק לברכה מאן דאמר מי שהיה באותו הדור מונה עליהן הוא אומ' שם רשעים ירקב על מי נאמ' זכר צדיק לברכה על בן קטין וחבירו א"ר יונה לכן אחלק לו ברבים ואת עצומי יחלק שלל זה רבי עקיב שהתקין משנה ומדרש והלכות ויש אומר זו כנסת הגדולה מה תיקנו זה כלל פרטי אמר ר' אבהו כתב ממשפחו סופרים יושבי יעבץ מה תלמוד לומר סופרי שעשו את התור ספרות ספרו חמשה לא יתרומו חמשה דברים חייבין בחלה חמש עשרה נשים פוטרו צרותיהן שלשים ושש כריתות בתורה שלש עשר דבר נאמרו בנבלת עוף טהור ארבע אבות נזיקין אבות מלאכות ארבעי חסר אחת אמר ר' אחא כתב לעזרא הכהן הסופ' מה ת"ל סופר כשם שהיה סופר בדברי תורה כך היה סופר בדברי חכמים רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמני הראשונים חרשו וזרעו וניכשו וכיסחו ועידרו וקצרו ועמרו ודשו וזורו וביררו וטחנו והרקידו ולשו וקיטפו ואפו ואנו אין לנו פת לאכול רבי אבא בר מונה בשם ר' זעירא אמר אם היו קדמאין מלאכין אנן בני אנש אם היו בני אנש אנן חמרן אמר ר' מוני באותה שעה אמרו אפילו לחמרתיה דרבי פינחס בן יאיר לא דמינן דחמרתי דרבי פנחס בן יאיר גנבוה ליסטין עבדת נביהין תלתא יומי ולא טעמת כלום אמרו ניששנת ולא תימת גבן ניטשת אזלת וקמרת על תרעא דרבה שריא ואיתאנחת אמ' להור' פנחס בן יאיר פתחו לה לעלובה דאית לה תלתא יומי דלא טעמת כלום פתחו לה ועיילוה יהבן קמא שעורים ולא אכלה אמרו לה רבי לא בעיא למיכל אמר להון מתקנין אינין אם אין ארומתון דמאי לא כדין אלפין הניתן זרע לבהמה פטור מן הדמאי אמר מר ניעבד לה דהיא מחמרא על נפשה ארומה דמאי ואכלת:

פתחיה על הקינין: תני פתחיה זה מרדכי בא וראה כמה גדול כחו של אותו האיש שפורח בדברים ודורש ויודע בשבעים לשון: תני סנהדרי שהיו בה שנים יודעים לדבר וכולם רואין לשמוע הרי זה ראוין לסנהדרי שלשה הרי זו בינונית ארבעה הרי זו חכמה ביבנה היו ארבעה בן עזאי ובן זומא אליע' בן מתתי' וחנניה בן חנילאי פעם אח' יבשה ארץ ישראל ולא היו יודעין מהיכן להביא עומר והוה תמן חד אילם והוה יהיב חדא ידיה על גגות וחדא ידיה על צריפא אייתונה קמיה דפתחיה א"ל אית אתר דמיתקרי גגות צריפין או צריפין גגות אזלו לתמן ואשכחין אמר רבי יוסי בר ביבין פעם אחת נשדפה ארץ ישר' ולא ידעי מהיכן

להביא והוה תמן חד אילם דהוה יהיב חדא ידיה על עיניה וחדא על סוכרה אייתיניה לקמיה דפתחיה אמר להו אית אתר דמיתקרי עין סוכר או סוכר עין אזלו להתם ואשכחין שלש נשי שהביאו שלש קינין אחת אומר ליכתי ואחת אומ' לעינתי ואחת אומר לזיבתי זאת דאמר ליכתי סוברי למיכר שפע' כים אם להון בים איסתכנת זו שאומרת לעינתי סברין למיכר שופעת כמעיין אמר להן בעיינ' איסתכנ' זו שאומרת לזיבתי סברין למיכר זבה מטש אמ' להון בא זאב ליטול את בנה: בן אחיה על וכו': על ידי שהיו כהנים מהלפין יחפין על גבי ריצפה ואוכלין בשר ושותין מים היו באין לידי חולי מיעין והור' ידע אידין חמר טוב למיעים אידין חמר עקר מיעין: נחוניא חופר וכו': שהיה חופר שיחין ומערות והור' ידעא אידין כוף מקריר מיא ואידין כוף אית ביה שרביבין עד דמטו שרביבותי' כטיא אמ' ר' אחא ומר בנו בצנא אמר ר' חננא מאן דאמ' רחמנא ויתרן הוא לוותרן בני מיעיא אלא מאריך רוחיה וגביה דיליה א"ר אחא כתיב וסביביו נשערה מרקדק עמהן כחוט השערה אמר רבי יוסי בר אבין לא מטעם זה אלא מם"ד ונורא על כל סביביו נורא על הקרובים יותר מן הרחוקים ר' חגי בשם ר' שמואל בר' נחמן מעשה בחסיד אחד שהיה חופר בורות שיחין ומערות לעוברים ושבים פעם אחת היתה עוברת בתו ושטפה נהר והיו כולי עלמא עיילין לגביה לנחמא יתיה ולא מקבל עילויה תנחומין על ר' פינחס בן יאיר לנחמא יתיה ולא מיקבל עליה תנחומייא אמר להון דין הוא חסידכון אמרו לו כך היה עוש' וכך איר' לו אמ' להו אפשר הוה מכבד בוראו בטים וקיפחו בטים מיד נפלה הברה בעיר עלתה בתו של אותו האיש ואי' דאמרי בסופית' איתועריית ואית דאמרין מלאך ירד בדמו' ר' פינחס בן יאיר והצילה: גביני כרוז וכו': שהיה מכריז בבית המקדש מה היה אומר עומדי כהנים לעבוד לוי לדוכן ישראל למעמד אגריפס המלך שמע קולו ברחוק פרסה ונתן לומתנות הרבה: בן גבר וכו' תרגומא רב קדם ר' שילא קרא נבר ואכריז כריזא א"ל קרא תרנגולא והתנן בן גבר על נעילת שערי אי' לך למ' בר תרנגולא:

בן ביבי וכו': שהיה מזויג את הפתילות: ר' אסי על לפרא בעא למימנא עליהון פרנסין ולא קבלין עליהון פתחו ואמר קמוהן בן ביבי על הפקיעומה זה שלא נתמנה אלא על הפתילות זכה לימנ' עם גדולי הדור אתם שאתם מתמנין על חיי נפשות לא כל שכן: בן ארזא וכו': כי ההיא דתנינן תמן הניף סגן בסודרין הקיש בן ארזא בצלצל: הנגדם בן לוי וכו': אמר ר' אחיא נעימה יתירה היתה לו אמר עליו על הנדום בן לוי שהיה מנעי' קולו בזמר וכשהוא נוטע גודלו בתוך פיו היה מוציא כמה מיני זמר והיו כל אחיו חלוים נוקרין בבת ראש: בית גרמו וכו': בית גרמו היו פקיעין על מעשה לחם הפנים ורדייתן לארצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא שלמצרים שהיו פקיעין במעשה לחם הפנים ורדייתו לא היו פקיעין של בית גרמו והיו מסיקין את התנור מבפנים ומרדין

הפרק דף ב יבמות דף קב ע"ב

מבחון

מבחוץ ולא היתה מתעפשת של אלו הן מסיקין מבפנים
ורודין מבפני והיתה מתעפש כיון ששמעו חכמי בדבר אמרו
כל מה שברא הקב"ה לא ברא אלא לכבודו שלחו אחריהן
ולא רצו לחזור עד שכפלו להן שכרן שני עשר מנה היו נוטלין
נתנו להן עשרים וארבעה ר' יהודה אומר עשרים וארבעה היו
נוטלי ונתנו להן ארבעים ושמונ אמ' להן מפני מה אין אתם
רוצין ללמד אמרו לו מסורת היא בידינו מאבותינו שבית זה
עתיד ליחרב וילמדו אחרים ויהיו עושין כך לפני ע"א שלהן
ודברים הללו מזכירין אותן לשבח אמרו לא נמצאת מעולם
פת נקיה ביד בניהן כדי שלא יאמרו מלח' הפנים היו אוכלין
: בית אבטינס וכו' : בית אבטינס היו פקיעין על מעשה פיטום
הקטורת ובמעלה עשן לא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו
אומנין מאלכסנדריא של מצרים שהיו בקיעין בפטו' הקטור'
ובמעל' עשן לא היו בקיעין של בית אבטינס הית' מתמרת ועול'
כמקל של אלו הית' פוסק מיד כיון ששמעו חכמי' בדבר אמרו
כל מה שפעל הקב"ה לא פעל אלא למעניהו שנאמר כל פעל
ה' למענהו שלחו אחריהם חכמים ולא רצו לחזור עד שכפלו
להן שכרן שנים עשר מנה היו נוטלין ונתנו להן עשרי' וארבעה
ר' יהוד' אומ' עשרים וארבע' היו נוטלין ונתנו להן ארבעים
ושמונ' אמרו להן מפני מה אין אתם רוצין ללמד אמרו מסורת
היא בידינו מאבותינו שהבית הזה עתיד ליחרב שלא ילמדו
אחרי' ויהיו עושין כן לפני ע"א שלהן ודברי' הללו מזכירין אותן
לשבח אמרו מעולם לא יצתה אשה כשהי' מתבסמ' לשוק ולא
עוד אלא כשהיו נושאין אשה ממקום אחר פוסקין עמה על מנת
שלא תתבסם כדי שלא יהו אומרין ממעשה פיטום הקטרת
הן מתבסמות לקיים מהו שנ' והייתם נקיים מה' ומישר' אמר
רבי יוסי פעם אחת הייתי עומד בירושלם ומצאתי תינוק אחד
ממשפח' פלוני ואמרתי לו בני של מי אתה אמר ליה ממשפחת
של בי' אבטינס אני אמרתי לו על ידי שאביך ביקשו להרבות
בכבודם ולמעט בכבודו של מקו' עכשיו נתמעט כבוד' ונתרב'
כבוד שמים אמ' ר' עקיב' סח לי' שמעון בן לוגא מלקט עשבים
הייתי אני ותינוק אחד משל בית אבטינס ראיתי אותו שבכה
וראיתי אותו ששחק אמרתי לו בני על מה בכית אמר לי
על כבוד בית אבא שנתמעט ולמה שחקת על כבוד ה
המתוקן לצדיקים לעתיד לבוא ומה ראית מעלה עשן עומד
לנגדי אמרתי לו הראהו לי אמר לי' מסורת' הו' בידי מאבותי
שלא להראות לשום בריה א"ר יוחנן מלקט הייתי עשבים
אני וזקן אחד משל בית אבטינס ומגילת סמנין בידו א"ל רבי
לשעבר היו בית אבא נאמנין היו מוסרין את מגלותם אלו
לאלו עכשיו שאין בית אבא נאמנין הא לך זו הוי זהיר בה
וכשבאתי והרציתי דברים לפני רבי עקיבא זלגו עיניו ד
דמעות ואמר עוד מעתה אין אנו רשאין לספר בגנותן של
אלו: אלעזר על הפרכות: שהיה ממונה על אורגי
הפרכות: פינחס על המלבוש: שהיה מלביש בגדי
כהונה מעשה בכהן אחד שהלביש סרדיוט אחד ונתן
לו שמונה זהובים אית דאמרי תרין עשר יהב ליה: אין פוחתין
משלש' וכו' : תנא משני כתילקין יחיאל ועזיהו נחת גזברין
ועשה אל וירומו' ויוזבד ואליאל ויסמכיהו ומחת ובניהו המרכלין

פקידין מיד בניהו ושמעי אחיו שני כתילקי' במפק' חזקיהו
המלך ועזריהו נגיד בית אלהים זה המלך וכה' גדול כשהיה
גיזבר חות' ונות' לאמרכל אמרכל חותם ונותן לקתלוקא
וקתלקא חותם ונותן לכהן גדול כ"ג חותם ונותן למלך המלך
רואה חותמו ומכיר כ"ג רואה חותמו ומכיר קתילקא רואה
חותמו ומכיר אמר כל רואה חותמו ומכיר גיזבר רואה חותמו
ומכיר: ואין עושין שררה וכו' : ר' נחמיה בשם ר' מני אמ' על שם
והם יקחו את הזהב אמר' ר' חמא בר' חנינא מפסול' לוחות
העשיר משה שנא' פסל לך שיהא פסולות שלך אמר רבי חנן
מחצב אבנים טובות ומרגליות גילה לו הקב"ה למשה בתוך
אהלו ומשם העשיר משה שנ' והביטו אחרי משה עד באו
האהלה תרין אמוראין חד אמר לשבח וחד אמר לגנאי מאן
דאמ' לגנאי חמו שקיה וחמו כרעיה אכול הוא מיהודאי ושתי
הוא מיהודאי ומהר' מיהודאי מאן דאמ' לשבח הלואי מחמי
צדיקא מיזכי טוביא דזכת למחמי יתיה: ארבעה חותמות
וכו' : ואי כבן עזאי חוטא דל למה היה מביא
לוגו עמו ברם כרבנן מביא גדי ניסכי רחל מה מן
מה דתנינן גדי משמש נסכי צאן גדולים וקטנים זכרים ונקבו
הדא נסכי רחל כנסכי גדי דכת' ככה יעשה לשור האחד או
לאיל האחד או לשה בכבשים או בעיזים מגיד שלא חלק בין
נסכי עגל לנסכי שור שהיה בדין בן הצאן טעון נסכי' וכן הבקר
טעון נסכים אם מצאנו שחלק בין נסכי כבש לנסכי איל כך
נחלקו בין נסכי עגל לנסכי שור ת"ל ככה יעשה לשור האחד
מגיד שלא חלק בין נסכי עגל לנסכי שור או לאיל למה אומר
שהיה בדין אם מצאנו שחלק בין נסכי בן שנה לנסכי בן שנתי'
לכך נחלק בין נסכי שתים לנסכי שלש ת"ל או לאיל האחד
או לשה בכבשים למה נאמר שהיה בדין אם מצינו שחלק בין
נסכי עגל לנסכי איל לכך נחלק בין נסכי כבשה לנסכי רחל
ת"ל או לשה בכבשים או בעיזים למה נאמר שהיה בדין אם
מצינו שחלק בין נסכי כבש לנסכי איל לכך נחלק בין נסכי
גדי לנסכי תיש ת"ל או בעיזים הוקש גדול שבעזים לקטן
שבתיישים מה זה בשלשת לוגין אף זה בשלשת לוגין הגע
עצמך שזוג אותו היו' שם משמר כתוב עליו הגע עצמך ששירו'
אותו היום ממש שם היום שם השבת שם חודש כתב עליו
שאפילו לזווג לא מצאו לזווג: ממי שביקש נסכים וכו' : מי
שאבד וכו' : שתי לשכות וכו' : רבי יעקב בר אידי ורבי יצחק
ברבי נחמן הוו פרנסין והוו יהבין לרבי חמא אבוה דר' אושעי'
זיני והוה יהיב אוחרנין רבי זכריה חתניה דרבי לוי
הוו מלעיזין עליו ואומרין דלא צריך למינסב והוא נסיב מן
דדמך אשכחיה דהוה יהיב מן דליה לאוחרנין רבי חנא
בר פפא הוה מפליג מצות בליליא פגע ביה רבהון
דרוחתא א"ל לא כדין אלפן רבי לא תשיג גבול רעך א"ל ולא
כדין כתב מתן בסתר יכפה אף הוה מכפי ועריק מן קמו
א"ר יונה אשרי משכיל אל דל זה המסתכל בצדקה לעשות
כיצד היה רבי יוחנן עושה כשהוא רואה בן טובים שירד
מנכסיו אמר לו בשביל ששמעתי עליך שנפלה לך ירושה
ממקום אחר טול ואת' פורע מאן דהוה נסיב אמ' לו במתנ' אמ'
ר' חייא

רבי חייׂ בר אבא איתהון סבין בימינן דמאן דהוה יהיב להון
מריש שתא ועד צומה רבא הוו נסבין בתר כן לא הוו נסבין
למימר דשיתין גמר׳ גבן: נחמיה איש חופר שיחי פגע ביה
ירושלמי חד א״ל זכי עמי חדא תרנגולא א״ל הא לך טומית׳
אזיל ואיכול קופר אכל קופר ומית והוה צווח ואמר
בואו וסיפדו להרוגי נחמי׳: נחום איש גם זו היה מוליך
דורון לבית חמיו פגע בו מוכה שחין אחר אמר ליה זכי עמי
א״ל מיחזר כד חזר אשכחיה דמית קאים לקיבליה אמר עיני׳
דלא חמין לך יסתמון ידיא דלא פשטן למיתן לך יתקטעון
רגליא דלא ריהטן למיתן לך יתברון מטא ליה כן סליק רבי
עקיב לבקרה ליה א״ל אוי לי שאני רואה אותך בכך אמר אוי
לי שאין אני רואה אותך כן אמר לי׳ ומה אתה מקללני א״ל
לפה אתה מבעש ביסורין רבי אושעיא רבה הוה רגיל סגיא
נהוריה והוה יליף דהוה אכיל קמיה כל יומא חד זמן יומא
חד הוליה אורחין לאסליק לגביה לרמשא סליק לגביה
ואמר ליה לא יכעוס מרי עליה מן בנין דהוו ליה אורחין
דאמרית דלא לבזוי ביקרא דמרי יומא דין בנין לא אכליה
עם מרי יומא דין אמר לי׳ אתה פיסתה מאן דמיתחמי ולא
חמי׳ תפיי׳ מן דחמא ולא מיתחמי אמר ליה הדא מנא לך
אמר ליה מר אליעזר בן יעקב דרבי אליעזר בן יעקב סליק חד
סגי נהורא לקרתיה איתוב ליה ר׳ אליעזר בן יעקב לרעמיניה
דיימרין דאלולי דהא פרנס רבה ליתי ר׳ אליעזר בן יעקב סליק
יתיב לרעמיניה יהבין ליה פרנסתיה ביקר אמר להון מה
הכין אמרו ליה דרבי אליעזר בן יעקב יתיב לרעמינך צלי
עליה חדא צלותא אייך מה דגמלתא חסד עם מאן דמיתחמי
ולא חמי דין רחמי ולא מיתחמי יעביד עמך חסד רבי חמא
ברבי חנינא ורבי הושעיא הוה כד הוו מטיילין באילין
כנישתא דלוד א״ל רבי חמא ברבי חנינא לרבי הושעיא
רבה כמה ממון שקעו אבותיך כאן אמר ליה כמה נפשות
איבדו אבותיך כאן מי לא הוון בני אינשא דייעלון באוריתא
רבי אבין עבדו ליה תריסר לסידרא רבא נחית ר׳ מני לגביהן
אמר ליה חמי מה דעברית אמר לי׳ וישכח ישראל את עושהו
ויבן היכלות מי לא הוון בני אינשא דייעלון באוריתא: תנן
התם קדשין מזבח מוציאין את הראוי להם בקדשי ברק הבי׳
אמר רבי חייא כן הוא מתניתא קדשי מזבח מוציאין את
הראוי להן לקדשי ברק הבית קדשי ברק הבית מוציאים
הראוי להן לקדשי מזבח והא תניא כלי שמציאו בו צורך
לברק הבית מניחין אותו והשאר נמכרין אמר רבי חזקיה
כגון מתניתא ללישכת ברק הבית:

הדרן עלך אלו הן הממונין

פרק ששי

משנה שלשה עשר שופרות שלשה עשר שולחנות
שלש עשרה השתחויות היו במקדש
של בית רבן גמליאל ושל בית רבי חנניא סגן הכהנים היו
משתחוין ארבעה עשר והיכן היתה יתירה כנגד דיר העצים
שכן מסורת בידם מאבותיהם ששם הארון נגנז: ב: מעשה

בכהן אחד שהיה מתעסק וראה הריצפה שהיא משונה
מחברותיה בא ואמר לחבירו לא הספיק לגמור את הדבר
עד שיצתה נשמתו וידעו ביחוד ששם הארון נגנז: ג:
והיכן היו משתחוים הארבע בצפון וארבעה בדרום שלש
במזרח ושתים במערב כנגד י״ג שערים דרומיים סמוכין
למערב שער העליון שער הדלק שער בכורות שער המים
ולמה נקרא שמו שער המים שבו מכניסין צלוחית של מים
של נסוך בחגר אליעזר בן יעקב אומר המים מפכין ועתידין
להיו יוצאין מתחת מפתן הבית: ד: לשומתן בצפון סמוכין
למערב שער יכניה שער קרבן שער נשים שער השיר
ולמה נקרא שמו שער יכניה שבו יצא יכניה בגלותו במזרח
שער ניקנור ושתי פישפישין היו אחד מימינו ואחד בשמאלו
ושנים במערב שלא היה להן שם שלשה עשר שולחנות
היו במקדש שמונה של שיש בבית המטבחים שעליהן
מדיחין את הקרביים ושנים במערב הכבש אחד של
שיש ואחד של כסף על של שיש היו נותנים את האברים
על של כסף פלי שרת ושנים באולם מבחוץ על פתח
הבית ואחת של שיש ואחת של זהב על של שיש נותנין
לחם הפנים בכניסתו ועל של זהב ביציאתו שמעלין בקודש
ולא מורידין ואחד של זהב מכפנים שעליו לחם הפנים
תמי: ה: שלשה עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהם
תיקלין חדתין ותיקלין עתיקין קינין וגוזלי עולה עצים
ולבונה זהב לכפורת ששה לנדבה תיקלין חדתין שבכל
שנה ושנה ועתיקין מי שלא שקל אישתקד שוקל לשנה
הבאה: קינין הן תורין וגוזלי עולה הן בני יונה כולן עולות
דברי רבי יהודה וחכמי׳ אומר קינין אחד חטאת ואחד עולה
וגוזלי עולה כולן עולות: האומר הרי עלי עצים לא
יפחות משני גיזרין לבונה לא יפחות מקומץ זהב לא יפחות
מדינר זהב ששה לנדבה נדבה מה היועשין לוקחין בה
עולות הבשר לשם והעורות לכהנים זה מדרש דרש
יהודע כהן גדול אשם הוא אשם לה׳ זה הכלל כל שהוא
בא משום חטא ומשום אשמה ולקחו בו עולות הבשר לשם
והעורות לכהנים נימצאו שני כתובים קיימים אשם לה׳
ואשם לכהנים ואומר כסף אשם וכסף חטאת לא
יובא בית ה׳ לכהנים יהיו:

סליק פירקא

כבר אמרנו כי סופרי׳ סם התיפו׳ סמכניסין נהם המשות כשלוקחין
מותם ועוד יבאר בזה הפרק מה היה בכל תיבה ותיבה מהם
וקראו להתן סופרות לפי שהיו בעורת סופר עגולות עקומות
כחבות מלמעלה ורחבות מלמטה כל מם שהיו עולות למעלה היו נקראו כדי ש
יוכל לדעת להוציא משם מעות חלה בקופי ואחר שמהפכין אותן על פניהם
היו מטילין שם המעות לא היה אפשר לשלוח יד בהם להוציאם משם וכן אמרו
עקומות היו נתן למעלה ורחבים מלמטה מפני הרמאין שנינו כדי שלא
יכנים אדם רמאי ויעשה כמי שמטיל בתוך מהן והוא נוטל משם בי כן היה
מנהג קנתם שיטיל בתם כל מי שרוצה לזרוק מעות שיכנם בתוך הנקב כאשר יתבאר בזה
הפרק והוא יבאר לאחר זה היכן היו מושתוים אותם הסשתוויות והיכן
היה מקום אותם הסשולחנו׳ וכשנגיע המקדם בכללית במסכת מדות יתבאר
לך מקומות השערי׳ והלשכות כולם ויתבאר לך היאך היתה לשכת העצי׳: כ
מתעסק ידוע כמו עוסק מלאכתו בכאן לא אמר עובד לפי שזה הכהן שהרצ
לן זה הלבר היה בעל מום והיה כורת עצים בלשכת העצים למערכה כי אין
לבעלי

שלשה עשר משפרות פרק ששי ירושלמי שקלים

לבעלי מומין מלאכה במקדש חלוקת הפעמים למערכה כאשר יתבאר
בסוכת תמיד : נ : פעמים לתות קטן שעושין בכתי הגדולים בעצם
לתות הסיערי הגדולי כדי שיהיו נוחין לפתוח בכל עת שירצו מה שתלמד
כי אלם עשרה ספרים היו בעזרה חוץ מאלו יוסי בן יוחנן כך כתבת בירושלמי
מכל מכמים חומרי שבעה עשרים היו בעזרה כמו שנזכר במדות ואלו הם אלם
עשרה הסתחויות היו מסתחוי לותן שיבת הזכמים כנגד אלם עשרה פרנות
ספרנוס מלכי יון בעזרה וחזרו בני חסמונאי וגדרום כאשר יתבאר במדות
וכשהי לחם מניע למקום פרנס מן הפרנות היה מסתחוה על דבך הודלה :
כל זה מבואר ומפורש במקום שהזכיר במדו תבין שם המקומות וכל מה שהיה
בתוכם : ד : הסופר הראשון כתב עליו תקלין חדתין וכל מה שהיו כותבין
מקלי לותה הזמן היו מטילין לופס הסופר השני כתוב עליו תקלין
עתיקין ומה שהיו כותבין מן השקלים שנשארו לגבות מזמן של מסתקד היו
מטילין לותה פס ותרנוס יען נושן עתיק לעתיק והסופר השלישי כתוב עליו
קנים והרביעי כתוב עליו נוזלי עולה ומ"ר יהודה כי כל מי שים עליו עולה
מן התורי יטיל למיס בשליסי וכל מי שים עליו עולה מבני היכנס יטיל למיס
ברביעי ולדעתו שמקריבי הכל עולה מכל מה שהוא בשליסי תורי ומה שהוא
ברביעי בני יונה וחכמים לומרים כי כל מי שים עליו מסתת ועולה מן העוף
יטיל למיהן בשליסי וכל מי שים עליו עולה בלבד יטיל למיס ברביעי ולפיכך
כל הכמנה בשליסי יקריב מחצה עולות ומחצה מסתת וכל הכמנה ברביעי
הכל עולות ולפיכך היו הפרס ביניהם בין תוריהם לו בני יונה והסופר הלמישי כתוב
עליו עניים וכל מי שיתנדב דבר לקנות בו עניים למערכה יטיל לותו פס והשביעי
כתוב עליו לבונה וכל המתנדב לקנו לבונה מטיל לותו פס והשביעי כתוב עליו זהב
לכפורי וכל מי שיתנדב זהב לעשות בכפורת וקדשי הקדשים מטילין לותו פס
והשמיני הנות בו פס נדבה לתם פס כתוב עליו מותר חטאת וכל מי שהפרים
מעות לחטאת ונשתרו מהם מותר יטיל לותו פס והשני מטילין פס מותר
לתם פס והשלישי למות קני זבי ויולד והרביעי למות קרבנות נזיר והמחוסר
למות לתם מצורע וכבר קדם לך מחמר תבחי כ"ד על המותרו שיקריבו בו
ולפיכך מקדשין כלן עולת נדבה כמו שפירש לקמן ולפיכך לתר פס נדבה
והשמיני כתוב עליו נדבה פתם וכל מי שיתנדב דבר למזבח יטיל לותו פס
והלכה כחכמים: ה :לפי שקדם המחמר כי היה פס סופר שהרשות בידו כל
לתם לסטיל בו כמו שסיים רוצה ולפיכך סטיל הסופר על זה בדרך הדמיון
משקל שעור על זה לו שסטיל הסופר על לבונה שוה שעור לתר
לתר בכהן כי זה הרשות הוא בשלה פרט דבר מפורש בעין לכל לתם לתר
הרי עלי עניים לו יפחות תשני גזירין שיהיו בתוכך כל לתר לתם ושני
מהם לתרנו בדרך הסקם וכן לתם לתר הרי עלי לבונה לו יפחות מן הקומץ
ולתם לתר הרי עלי זהב ר"ל מטבע שהוא מסויים כמו לבונה ועניים לו יפחות
מדינר זהב וכן נתר הלם ולתו לשלם סופרות כבר בתרנו שהן מותר
חטאות ואשמות והכוונה רוצה על כל שהיה נתן משום חטאת ומשום לשמם
שיתפרעו בו הכהנים והמזבח כדי שיתקיים שכתוב בהם לשם ולחטאת
כמו שכתוב בכסף לשם וכסף חטאת לא יובא בית ה' ונו' :

תני שופרות היו קצרין מלמעלה רחבין
מלמטה מפני הרמאין תני משום ר' אליעזר ארון
גלה עמהן לבבל שנאמר לא יותר דבר אמר ה' ואין דבר
אלא שהדיברות בתוכו וכן הוא אומר ויהי לתשובת השנה
שלח נבוכדנצר ויביאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה'
אינהו כלי חמדת בית ה' זה ארון תני רבי יהודה בר אילעי
במקומו היה ארון גנוז שנאמר ויאריכו הבדים ויראו ראשי
הבדים מן הקדש אל פני הדביר ולא יראו החוצה כת' ויראו
וא"ת אמרת ולא יראו החוצה אלא ניראין ולא ניראין
בולטין ויוצאין כשני דפי אשה ורבנן אמרין בלשכת דיר
העצים היה ארון גנוז מעשה בכהן אחד שהיה עומד ומפציל
עצים בלישכת דיר העצים וראה את ריצפה משונ' מחברותי'
תני משום ר' הושעיא היקיש עלי בקורנס ויצא האור ושרפתו
תני ר' יהודה בר אילעאי שני ארונות היו עם ישראל במדבר
אחת שהיתה תורה נתונה לתוכו ואחד שהיו שיברי לוחות
נתונין לתוכו זה שהיה תור' בתוכו היה באהל מועד שנאמר
וארון ברי' ה' ומש' לא ממשו מקרב המחנה זו שהיה שיברי

לא שלום שמו ולא צדקיהו שמו אלא מתתיה שמו והדא הוא דכתב ימלך מלך בבל את מתתיה דודו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו א"ר יוחנן באמה של ששה טפחי היה ארון עשוי מאן תנא של שלשה טפחים ר' מאי היא דתנן ר' מאיר אומ' כל האמו' הוא בנייניות ר' יהודה אומ אמת הבניין ששה של כלי חמשה דעתיה דר' מאיר אורכו של ארון חמשה עשר טפחים שנאמר אמתים וחצי אורכו אמתא שיתא ואמתא שיתא ופלגו אמת תלתא ודלוחות היו בו שנים שלימין ושני שבורין שנאמ' אשר שברת ושמתם בארון והלוחות כל אחת ואחת אורכן ששה טפחים ורוחבן ששה תן אורכן של לוח של ארון נשתייר שם נ' טפחים תן מהם חצי טפח לכל כותל נשתייר ב' טפחים לס"ת ורוחבו של ארון ט' טפחים שנא' אמה וחצי רוחבו אמתא שיתא ופלגות אמתא תלתא וארבע לוחו היו בו שנים שליטים ושנים שבורין שנאמר אשר שבר' ושמת בארון והלוחות כל אחד ואחד אורכן ששה טפחים ורוחבן תן רוחבן של לוחות לרוחבו של ארון נשתייר נ' טפחים חצי טפח מיכן וחצי טפח מיכן לכותל נשתייר לשלוש מקו' שספר תורה מונח בתוכו ריש לקיש אמר באמה בת חמשה טפחים היה ארון עשוי מאן תנא אמה של ה' טפחים ר' יהוד' היא דתנ' ר' יהוד' אורכו של ארון שנים עשר טפחים ומחצה שנ' אמתי וחצי אורכו ואמה וחצי רוחבו אמתא ה' ואמתא חמש ופלגות אמתא תרין ופלגי ור' לוחות היה בו שנים שלימים ושנים שבורין שנאמר אשר שברת ושמתם בארון והלוחות כל אחד ואחד אורכן ששה טפחים ורוחבן ששה תן אורכן של לוחות לאורכן של ארון נשתייר שם חצי טפח אצבע ומחצ' לכתלים מיכן ואצבע וחצי לכתלים מיכן ורוחבו של ארון ז' טפחי ומחצ' שנאמר אמה וחצי רוחבו והלוחות רוחבן תן רוחבן לרוחבו של ארון נשתייר שם טפח ומחצה תן מהן אצבע ומחצה לכל כותל נשתייר חצי טפח מיכן וחצי טפח מיכן לשלוש מקום שספר תורה מונח כיצד עשו בצלאל את הארון רבי חנניא בן גמליאל אומ' שלש תיבו' עשאו שתים של זהב ואחת של עץ ונתן של זהב בשל עץ ושל עץ בשל זהב וציפהו שנאמר וצפית אותו זהב טהור מה ת"ל תצפנו להביא שיפתי העליונה ריש לקיש אמר תיבה אחת עשאהו וציפהו שנא' וצפית אותו זהב טהור מה ת"ל תצפנו להביא בין נסר לנסר כיצד היו לוחות כתובין חנניה בן אחי רבי יהושע אומר חמשה על לוח זה וה' על לוח זה ורבנן אמרי' על לוח זה ועשרה על לוח זה שנאמר ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים י' על לוח זה ועשרה על לוח זה רבי שמעון בן יוחי אומר כ' על לוח זה וכ' על לוח זה שנאמ' ויכתבם על שני לוחות אבנים עשרים על לוח זה ועשרים על לוח זה ר' סימאי אמר ארבעי על לוח זה וארבעי על לוח זה שנ' מזה ומזה הם כתובי טס לגוא חנניא בן אחי ר' יהושע או' בין דיבור לדיבור דיקדוקי ואותיות ממולאי כתרשי' בים רבא ריש לקי' כי מטי להאי קר' הוה אמר יפה לימדני חנניה בן אחי ר' יהושע טה הים הזה בין גל גדול לגל גדול גלים קטני' כך בין דיבור לדיבור דיקדוקיה ואותותיה של תורה אמר ר' תנחומא איתקשיאת קמיה דרבי פנחס אתיא כר' יהודה ולא אתיא כרבי מאיר מאי טעם דרבי יהודה לקוח את ספר התורה וגומ' דעתיה דרבי יהודה ספר תורה היכא הוה מנח כמין גלוסקא עשו לו מבחוץ והיה

ספר תורה מונח מבחוץ ברזובו מאי טעמא דרבי מאיר ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה וגומר דעתה דרבי מאיר אין מוקדם ומאוחר בתורה אלא ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך ואחר כך ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה רבי פנחס אמר בשם רבי שמעון תורה שנתן לו למשה אש לבנה חרותה באש שחורה היא מאש חצובה נולדת מאש נתונה מימינו של הב"ה שנא' מימינו אש דת למו היכן היו השתחוואות וכו' מתניתא דאבא יוסי בן יוחנן דאמר כנגד י"ג שערים ברם ברבנן שבעה שערים היו בעזרה דעתיהו דרבנן היכן היו השתחוויות האלו כי ההיא דתנינן תמן י"ג פרצות היו בו שפרצום מלכי יון וחזרו וגזרו כנגדן י"ג השתחוואות למה נקרא שמו שער המים וכו' רבי אליעזר בן יעקב אומר מים מפכין וכו' תני מבית קדשי הקדשים להפרכות כקרני סולם מהפרכות למזבח הזהב כקרני חגבים ממזבח הזהב לעזרה כחוט של שתי מעזרה למפתן הבירה כחוט של ערב מיכן ואילך כפי הפך והנימים מפובין אל הכתף הימנית כתב בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף באמה ויעבירנו במים מי אפסיא עד אפסיא מכאן ואילך וימד אלף ויעבירני במים מי ברכי עד ברכייא מכאן ואילך וימד אלף ויעברני במים מי מתני עד מתניא מיכן ואילך וימד אלפא נחל עד אשר לא אוכל דאפילו בירני גדולה אינ' יכולה לעבו' מאי טעמא וצי' אדיר לא יעברנו מפני מה כי נאו המים מי שחו מלשוט אמר רבי הונא אית אתרא דצווחין לשייטא סחות דכת' ופרש ידיו בקרבו כאשר יפרש השוחה לשחורת מאי מי שחו אמר רבי יוסי ברבי בין מיא דמותמללין בעלמ' דכת' ביו' ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד וליושבי ירושלים וגו' ר' שמו' בר' נחמני בשם רבי נתן עד בית דוד ויושבי ירושל' כשירין לנדה ולחטאת מיכן ואילך מיקטפלים כשירין הן לנדה ולחטאת פסולין ויאמר אלי המים האלה יוצאין את הגלילה הקדמונה וירדו הערבה ובאו הימה אל הימה המוציאים ונרפאו המים האלה יוצאי' את הגלילה הקדמונה זה ימא של סיבכ' וירדו אל הערבה זה ימא של טבריא ובאו הימה זה ים המלח אל המים המוציאים זה ים הגדול למה נקרא שמו המוציאים על שני פעמי' שיצאו אחד בדור אנוש ואחד בדור הפלגה רבי אלעזר בשם רבי חנינא בראשונה יצאו עד קלבריא בשנייה יצאו עד כיפי ברבריאה ר' אחא בשם רבי חנינא בראשונה יצאו עד כיפי ברבריאה בשנייה יצאו עד עכו ועד יפו עד פרתבא ולא תוסיף עד עכו תבא ולא תוסיף ופה ישירת בגאון גליך ניחא ימא רבא וימא דמילחא בשביל למתקן יתא דטבריא וימה של סיבכי בדי להרבות דגתן דבתיב למינה תהיה דגתם למיני מינין תהיה דגתן אמר רשב"ג מעשה והלכתי לציידן והביאו לפני שלש מאות מיני דגים קטני בתמחוי אחד ונרפאו המים בצאתן ובבאין לא ירפאו למלח ניתנו כתב ונרפאו ואת אמרת לא ירפאו אלא מקום היה ושמו נירפו ועלה נחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עליהו ולא יהם פריו להחדשיו יבבר כי מימיו מן הקדש המה יוצאים והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה תני א"ר יהוד' לפי שבעולם הזה הבואה עושה לששה חדשים ואילן עושה לשנים עשר חודש

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0023
DFG

חודש אבל לעתיד לבוא תבואה עוש׳ לחדש ואילן עושה
לשני חדשים דכתיב לחדשיו יבכר א״ר יוסי לפי שבעולם
הזה תבואה עושה לששה חדשים ואילן עושה לשנים עשר
חודש אבל לעתיד לבא תבואה עושה לחמש׳ עשר יום כן
מצינו בימי יואל כן שעשת תבואה לחמש׳ עשר יום ונקרב
עומר ממנה שנאמ׳ ובני ציון גילו ושמחו בה׳ אלהיכם מה
מקיים רבי יוסי לחדשיו יבכר אמר כל חודש וחודש מבכיר
ועלהו לתרופה אמר ר׳ יוחנן בטרפה מייצין אילנא ית׳ריף
מזונ׳ רב ושמואל חד אמר להתורפה של מעלן וחד אמר
להתורפה של מטן ר׳ חנינא ור׳ יהושע בן לוי חד אמ׳ להתיר
פה עקור׳ וחד אמר להתי׳ פה אילמין : לעומתן בצפון וכו׳ :
אתה מוצא כשעלה נבוכד נצר הלך וישב לו בדפנה של
אנטיכיא יצת׳ סנהדר׳ גדולה לקראתו אמ׳ לו הגיע זמן בית
זה ליחרב אמר להן אותו שהמלכתי תנו אותו לי ואני אלך
לי מכאן אתון ואמרין ליה ליהויכין מלך יהודה נבוכד נצר
בעי לך כיון ששמע מהן כך נטל מפתיחו׳ של בית המקדש
בידו ועלה לגגו של היכל אמר רבו׳ של עולם לשעבר היינו
נאמנין היו מפתיחותיך מסורין בידינו עכשיו שאין אנו
נאמנין הרי מפתיחותיך תרי אמוראי חד אמר זרקן ועו לא
ירדו וחד אמ׳ יצתה כמין פיסת יד ונטלתן ממנו כיון ששמעו
חורי יהודה כן אף הן עלו לראש גגותיהן ונפלו ומתו
הדא אמר דכתב משא גיא חזיון מה לך איפוא כי עלית
כלך לגגות תשואות מליאה עיר הומיה : שלשה עשר
שולחנו וכו׳ : תני של כסף היו ר׳ אחא ורבי מיישא ומטו
בשם רבי שמוא׳ בר רב יצחק לית כן של כסף מפני שהוא
מרתיח לא כדין קתני זה אחד מן הניסי׳ שנעשו במקדש :
שבש׳ שהיו מניחין אותו חם כך היו מוציאין אותו חם שנא׳
לשו׳ לחם חום ביו׳ הלקחו ר׳ יהוש׳ בן לוי אין מזכירין מעשה
בניסי׳ תני לא היה שם לחם מהו להניחם בשבת הבאה אמ׳
קרא ונתת על השלחן לחם פנים ואפילו הוא פסול :
עשרה שולחנות עשה שלמה שנ׳ ויעש שולחנות עשרה
ויתנם בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאל ואם תאמר
חמשה בדרום וחמשה בצפון והלא אין שולחן עומד אלא
בצפון שנאמ׳ ואת השולחן תתן על צלע צפון אלא מה ת״ל
חמשה מימין וחמשה משמאל חמשה מימין שולחנו של
משה וחמש משמאלו ואע״פ כן לא היה מסדר אלא על של
משה בלבד שנ׳ ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים תמיד
ר׳ יוסי בר׳ יהוד׳ או׳ על כולן היה מסדיר שנ׳ ואת השולחנו
אשר עליהן לחם הפנים תני מזרח ומערב היו מניחין
דברי רבי אלעזר ר׳ אלעז בר שמעון אומר צפון ודרום מאן
דאמר מזרח ומערב כולן ראויין לשירות מאן דאמר צפון
ודרום נמצא שולחן בצפון ומנורה בדרום תני השולחן
היה נתון מחצי בית ולפנים משוך מן הקרן שתי אמות
ומנורה בדרום ומזבח הזהב היה נתון בתוך הבית חלוק
את הבית במחצה ולפני׳ מושך קימעה כלפי צפון כלה
משליש הבית ולפנים עשר מנורו׳ עשה שלמה שנאמר ויעש
מנורות זהב׳ עשר כמשפט׳ ויתן בהיכל חמש מימין וחמש
משמאל ואם תאמר חמש בדרום וחמש בצפון והלא אין
המנור׳ כשיר׳ אלא בדרו׳ שנ׳ ואת המנור׳ נוכח השולחן על
ירך המשכן תימנ׳ אלא מה ת״ל חמש מימין וחמש משמאל
חמש מימין מנור׳ של משה וחמש משמאל וא״עפכ׳ לא היה
מבעיר אלא על של מש׳ בלבד שנ׳ ואת המנור׳ ואת נירותיה

לבער בערב רבי יוסי׳ בר׳ יהודה אומר על כולן היה מבעיר
שנ׳ ואת המנורו׳ ונירותיה׳ לבערם במשפט לפני הדביר
זהב סגור והפרח והנרות והמלקחים זהב והוא מכלות
זהב היא כלתו זהבו של שלמה תניא ר׳ יהוד׳ בשם איסי
היה שלמ׳ נוטל אלף כיכרי זהב ומכניסן לכור ומוציאן עד
שמעמידין על אחת לקיים מה שנאמר ככר זהב טהור עשה
אותה תני א״ר יוסי בר יהוד׳ מעשה במנורו׳ זהב שעשה
משה במדבר והכניסה לכור שמונים פעמים ולא חסרה
כלום יאות עד דלא קאים על בוריי׳ חסר סגיא מדהוא קאים
על ברי׳ לא חסר כלום : יג׳ שופרות וכו׳ : תני לא היה
שופר קינין בירושלים מפני התערובות שמא תמות אחת
מהן ונימצאו דמי חטאות מתות מתערבות בהן והתניא
האשה שאמרה הרי עלי קן מביאה דמיהן ונותנת
בשופר אינה חוששת שמא מתעצל בהן ואין הכהן חוששת
שמא דמי חטאות מתות מתערבות בהן : כי קאמרי׳
בחטאת שמתו בעליהן ודאי ואי אמרינן נבדור ד׳ זוזי ונשדי
בנהרא ואידך לישתרו הא אמרינן בעלמא רבי יהודה לית
ליה ברירה : האומר הרי עלי עצים וכו׳ : ר׳ יוסי בר
ביבין א״ר ביבא בר ממל בעי אמ׳ הרי עלי עץ מהו אמר ליה
מבי גזיר אחד אמ׳ לר׳ אליעזר מתנית׳ אמור׳ כן שזה קרבן בפני
עצמה וזה קרבן בפני עצמה דתנן שנים בידן שני גזרי עצים
דר׳ חיי׳ דאמר קרבן לרבות את העצים ר׳ יהושע בן לוי אומר
עוביין באמה שוחקות ואורכו באמה גדומה א״ר שמו׳ בר רב
יצחק לפי שלא היה מקו׳ מערכה אלא אמה של אמה לפיכ׳ לא
היה שם אלא אמה גדומה : תנא אמה יסוד אמה סובב
אמה כרכוב אמה קרנות אמה מערכת לבונה לא יפחות וכו׳ :
נאמ׳ כאן אזכרה ונא׳ להלן אזכרה מה להלן שני קמצים אף
כאן שני קמצים א״ר אילא כלום למדו לקומץ אלא ממנחת
חוטא מה להלן קימוצי חסר פסול אף כאן קימוצי חסר
פסול א״ר יוסי מילתא דר׳ אילא אמרה הא דתני ובמנחה
מביאה בקומצו של כהן גדול ר׳ אלעי׳ בשם ר׳ ירמיה אפילו
בקומץ בעלים : זהב לא יפחות וכו׳ : א״ר אלעי׳ והוא שהזכיר
צורה אבל לא הזכיר צורה מביא אפי׳ צינורא : ששה לנדבה
וכו׳ : רב א׳ כנגד ששה בתי אבו ור׳ חזקי׳ א׳ כנגד ששה בהמו׳
פר ועגל ושעיר ואיל וגדי וטלה ושמואל אמר כנגד ששה
קרבנות קיני זבין קיני זבות חטאות ואשמות מנחות ועשירית
האיפה א״ר יוחנן ע״י שהיתה נדבה מרובה לפיכך הרבו לה
שופרות הרב׳ שנאמ׳ וכבלות הביאו לפני המלך ויהוידע את
שאר הכסף ויעשהו כלים בבית ה׳ כלי שרת ר׳ שמואל בר׳
נחמני בשם ר׳ נתן אמר שתי נדבות עשה ותנא דבי ר׳ ישמעא
נדבה אחת שנ׳ ויאמ׳ המלך ויעשו ארון אחת ויתנהו בהיכל
בי׳ ה׳ ויקב חור בדלתו רב הונא א׳ מפני הטמאין רב הונא
בשם ר׳ יוסי אך לא יעשה בית ה׳ ספות כסף מזמרות וכו׳ :

הדרן עלך שלשה עשר

פרק שביעי

מעות שנמצאו בין השקלים לנדבה קרוב
לשקלים יפלו לשקלים לנדבה יפלו
לנדבה מחצה למחצה יפלו לנדבה בין עיצים
ללבונה

ללבונה קרוב לעצים יפלו לעצים ללבונה יפלו ללבונה
מחצה למחצה יפלו ללבונה בין קינין לגוזלי עולה קרוב
לקינין יפלו לקינין לגוזלי עולה יפלו לגוזלי עולה מחצה
למחצה יפלו לגוזלי עולה בין חולין למעשר שני קרוב
לחולין יפלו לחולין למעשר שני יפלו למעשר שני מחצה
למחצה יפלו למעשר שני זה הכלל הולכין אחר הקרוב
מחצה למחצה להחמיר: ב מעות שנמצאו לפני סוחרי
בהמה לעולם מעשר בהר הבית חולין בירושלם בשערי
הרגל מעשר ובשאר כל ימות השנה חולין: ג בשר שנמצא
בעזרה איברין עולות חטיכות חטאות בירושלם זבחי שלמים
זה וזה תעובר צורתוויצא לבית השריפה נמצא בגבולין
איברין נבילות חטיכות מותרות בשערי הרגל שהמשר מרובה
אף איברין מותרין: ד בהמה שנמצאת מירושלם ועד
מגדל עדר וכמידתה לפל רוח זכרים עולות נקיבות זבחי
שלמי ר׳ יהודה אומר הראוי לפסחים פסחים קודם לרגלי
יום: ה בראשונה היו ממשכנין את מוצאיה עד שהוא מביא
עמה נסכיה חזרו להיות מניחין אותה וברוחין התקינו שידהו
נסכיה באין משל ציבור: ו אר׳ שמעון שבעה דברים התקינו
ב״ד וזה אחד מהן נכרי ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה
נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל ציבור וכן גר שמת
והניח זבחים אם יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין
משל ציבור ותנאי ב״ד הוא על כהן גדול שמת שתהא מנחתו
קריבה משל ציבור יוד או משל יורשין ושלימה דזיתרי
קריבה: ז על המלח ועל העצים שיהו הכהנים ניאותין ברזן
ועל הפר שלא יהו מעלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו
באות משל ציבור רבי יוסי או המספיק את הקינין מספק את
הפסולות:

סליק פירקא

לפי סוכר הספק הגולד בין השערים וכרגם כן כשנפל כיצד בין למדם
בין מעות חולין ובין מעות מעשר שני בחיו מקום שיעור ובמר נתן
לך עקר נסוף דבריו ומה שאמרנו שכרב אחאה מן השקלים לפי שמעון נדבה
כלם עולות למזבח כמו שנתבאר ומעות שקלי מסתפקין ממה שקרבנו בכור
מהם עולות ומהם חטאות מוכלי אות הכהנים ולוה הסע עוד אמרו בחותן
מעות הנמצאו בין קנים לנחלי עולם מחצה למחצה שהן כלם עולות והקדמו
נ״כ הלבונה על העצים כי הלבונה קרבן והעצים מכשירי קרבן: כ מעות
שנמצאו לפני סוחרי בהמה ר״ל בירושלים לפי שכני לדם עולה אם נמצאו מעשר
שני לקנות בהם הבהמות על הרוב כמו שבארנו במסכת מעשר שני וכל מה
שימצא לפני סוחרי הבהמות נקר וכתן נאמר שמא מעשר שני נפלו מיד
הקונה ואמרו בירושלמי ר״ל בכל הקונים ובשעת הרגל לפי שכל ישראל עולין
לרגל וכל מי שיש לו מעות מעשר שני מעלה אותן עמו ומה שחייב שיהיה
מה שימצא בהר הבית חולין למדם חזקה אין הבהמ מונין מעות מתרומת
הלשכה עד שיהו מחללין על הנסמך וכל מה שיפול ממנו חולי הוא לפי שכבר
נתחלל ואר״ב הוציאוהו מן הלשכה: ג שעולה הוא כלה כליל לאישי ולפיכך
אין מוכרי אותם חטיכות ודי לה לעשות איברים כמו שבארנו במסכת תמיד
וכבר ידעת כי שלמים נאכלים בכל ירושלם ולפיכך נמוך הנמצא שם
שמא הוא שלמים וכתן אותו כלו כמו שלמים כמו שנתבנו בכל הנמצא בעזרה
מחוץ חטיכות חטאת ואמר זה וזה ל״ל בשר הנמצא תעבר הנמצא
בירושלם תעבר נורתן עניני שיכיחותו עד שיפסד ויסרף מפני שהם שמא
עבר זמנו והוא נותר נמצא שבדברינו תועלת כי אם הבשר עולה או חטאת
או שלמים ועבר זמנם ואכלו אם אכל מה שנמצא בירושלם אינו חייב כלום
לפי שהוא שלמים ואם אכל פחן חטיכות הנמצא בעזרה אינו חייב כלום לפי
שהוא חטאת ואמר כך מוד לדין אחד דומה לזה ואמר בשר הנמצא בגבולין
עניני בשר מקומות אם הוא מבריס נחוש שמא נבלה הוא ואסור להתכל
להוות או למכור ואם הוא חטיכות לא נחוש כי אין מוכרין חטיכות חלה מה
שאוכלין אותו בני אדם אף כן הבשר שמוטל הוא ומותר באכילה וזה בעיר
שכולה ישרל אבל בשאר ערי נכרי אסור לאוכלו כי סעך שלקחו בשר שנתעלם
מן העין אסור ובשעת הרגל שבשר מרובה אצל בני אדם אין נריכין
לחתכן חטיכות חלה שאבלין אותו מיכרים ולפיכך אף מכרים מותרות:
כבר ידעת כי עולת בהמה אינה באה אלא מן הופרי ותמצא כזה בעגלים
כאשר כתובים בתורה לפיכך לומר ר׳ יהודה כי אם נמצא קודם הפסח שלשים
יום והיה הזכר הנמצא בן שנה מן הכבשים או מן העזים שהוא ראוי לעבור

מעות שנמצאו וכו׳: לא צריך דלא בין שקלים
לקינין רבי אבין בשם ר׳ פינחס בשין קובליים
היו עשרין לא צריכא דלא מחצה על מחצה יפלו לשקלים
אית דבעי למימר שמא יפלו לשירי הלשכ׳ אית דבעי למימ׳
מחצה על מחצה כמי שמרת אבידה א״ר אסי עד דאנן רמין
שמעית קל רב יהודה שאיל לשמואל הפריש שקלו ומת
מהו א״ל יפלו לנדבה מותר דעשירית האיפה שלו׳ יוחנן
אמר יוליכם לים המלח ר׳ אלעזר א׳ יפלו לנדבה וקשי׳ יש חטאת
קריב רבי חזקיה אמ׳ בשם ריש לקיש תנאי בית דין הוא על
המותרות שיקרבו עולות אם כן האשה במאי מתכפרת א״ר
יצחק תנאי ב״ד הוא המספיק את הקינין הורה מספיק את
הפסולות לא צריכ׳ דלא בין קטרת לעצים ללבונה לזרוק
לכפורת תנינא בסיפ׳ הולכין אחר הקרוב מחצה על מחצה
לחחמיר לא צריכא דלא בהר בית המקדש א״ר חייא בשם
יוחנן חזקה שאין הכהן מביא מעות מתרומה עד שהו׳ מחללן
על הבהמה רבי אלעזר בשם רבי הושעיא היסח הדעת טעון
צורה א׳ רב הושעיא מתניתא אמרה כן העובר צורתו ויצא
לבית השריפה אמ׳ ר׳ יוסי ויאות לאכלה אין את יכול שבא
נתקלקלה צורתה לפום כן צריך למימר תעובר צורתו ויצא
לבית השריפה רבי קריספא בשם ר׳ יוסי בר חנינא אברים
נבילות וחטיכות מותרי חטיכות מותרי לא ממש ודכותה
איברים נבילות לוקין עליהן משום נבילה ר׳ קריספא בשם ר׳
יוסי בר חנינא אם היו מחרוזות מותרות טחנויות מוכרו בשוק
שחוט ואח׳ מוכרות בשר נבילה נתחלפו לו חושש ובנמצא
הלך אחר הרוב א״ר יוחנ׳ הנמצא בידי נכרי כנמצ׳ בפלטיאר׳
אלע׳ בר חגי הוה מסמיך לר׳ מונא חמא חדא ארמאי מקש׳
מן פוסי ומפק לשוקי א״ל הדה היא דא״ר יוחנ׳ הנמצ׳ בידי נכרי
כנמצא בפלטי׳ א״ל כן א״ר יוסי והן שראו אותו יוצא ממקולין
של ישרא׳ חד ברנש מציפורי אזל בעי מזבן קופר נבי שבחא
ולא בעי מיתן לי׳ א׳ לחד ארמיי ואייתי אפר ליה לא נסבת
על כורחה אמר לא בשר נבילה יהבת ליה ר׳ ירמי׳ בשם רבי
חנינא אמר מעשה בא לפני ר׳ א׳ לא כולה מינה מיסר מקולין
דציפורין רב נחת לחמן חמתין מקולין וחמ׳ עליהון חד ברנש
אזל בעי משוגע איסקופתיה גו נהרא אינשיתא וסליק לירה
חזר בעי מסיביה א׳ לך רב אסיר לך אנא א׳ ההיא שטף ונרא
ואייתי חור דנבילה תחתיה חד בר נש הוה מהלך טעין קופר
בשוקא

וחטפתה דיותיה מינה וטלקתה ואזל בעי מסבינה א"ל רב
אסיר לך אנא אימ' בשר דנבילה הות טעונה וטלקת ונסבת
ההוא תחותיה גינזי שטף זיקין את עובדא קמיה דר' יצחק בן
אלעזר אמר יחכמו שפכי קטריהון נקא כי קא אישתכח
בכנישתא דכולית' אתא עובדא קמיה דר' ירמי' אמר יחכמון
סילויקי' עבידת' גדי צלי אישתכ' באיסרט' דגרפת' והיתירוהו
משו' שני דברים משום מציא' ומשום רוב הולכי' דרכים משום
מציא' דתני רבי שמעון בן אלעזר המציל מיד הארי מיד הגייס
משונות הים ומשונות הנהר מסרטיא גדולה ומפלטי' גדולה
הרי אלו שלו מפני שהבעלי' מתייאשי' מהן משום רוב מהלכי
דרכי' משו' שחיט' נכרי אישתכח עגול דגובנן בפונדק' דלביא
והתירו משו' ב' דברי' משום מציאה ומשום רוב מהלכי דרכים
משו' מציא' דתני ר' שמעון בן יוחי המציל מן הנכרים מן הארי
משונות הנהר מסרטייא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו
שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום מהלכי דרכים
משום גבינת הנכרי ואישתכח מן דר' אליעז' בר' יוסי א"ר מונה
קומי דר' יוסי ואנ' חמוי לרבנ' מכרזין א"ל את אילו הית' משכח
ולא נסבת' רבי יונה אבוך לא אמר כן אלא הלואי כן נשכח
מן הפיוס' ולפנים אפילו כן אישתכח ולא נסיב רבי הושעיא
רבה אמר לבא בדמיהן שנו אמר ליה ר' יוחנן ואומרין לאדם
צא ומעל בקדשים אלא הולכין בהן אחר הרוב אם רוב
זכרים עולות אם רוב נקיבות זבחי שלמים ואין השלמים
באין מן הזכרים ומן הנקיבות כיצד היה עושה מוציא
לחולין והוזר ועושה אותן עולות אמר רבי זעירא כמה דאת
אמר תמן תנאי בית דין הוא על המותרות שיקרבו עולות
כן אמר הכא תנאי בית דין הוא על המותרות שיקרבו עולות
א"ר אסי לרבי יעקב בר אחא ואין זה מזיד א"ל מיכיון שתנאי
בית דין הוא אין זה מזיד : מעות שנמצאו וכו' : אמר ר' אסי
עד דאנא תמן שמעית קלא רב יהודה שאיל לשמואל הפריש
שקלו ומת אמר ליה יפלו לנדבה מותר עשירית האיפה שלו
ר' יוחנן אמר יוליכם לים המלח רבי אלעזר אמר יפלו לנדבה
עשירית האיפה של כהן גדול ר' יוחנן אמ' חוצה אותה ואח"כ
מקדשה ריש לקיש אומר מקדשה ואחר כך חוצה אותה
מתניתא פליגא על ר' יוחנן מקריב מחצה ומחצה אבד פתר
לה שכן אפי' מעות ילכו לים המלח מתניתא פלגא על רשב"ל
נמצא שני חצאין קריבין ב' חצאי אובדין ותנא עלה מחצה זה
ראשון ומחצה שני תעובר צורתן ויצא לבית השריפה פתר
לה כר' שמעון דאמ' ר' שמעון עשרו' כשהכהן מקריב בתחילה
לעבודה מביא עשירית האיפה ושבר' בידו אחד כהן גדול
ואחר כהן הדיוט שעבדו עד שלא הביא עשירית האיפה
שלהן עבודתן כשיר' ר' מונא בעי מימר בו ביום נקרב כתחילה
לעבודה בו ביום נתמנה להיות כהן גדול מביא שתים אחת
לחינוכו ואחת לעבודת היום תפוני בשעת הבאה אמר תפוני
אין בשחרית תפוני והתנינן העמידו לעושה חבתים לעשות
חבתיו אמר ר' יוסי לעשות חמים לרביכה תפוני ר' יוסי בשם
ר' חנינא מטגנה ואח"כ אופה רבי חייא בשם ר' חנינה אופה
ואח"כ מטגנ' תופיני תאפנה בא ר"א תופיני רבה ור' דוסא אומ'
תופיני גווי אתון אזלון פלגוות' מ"ד תופני גווי כמאן אמ' מטגנ'

ואח"כ אופה מאן דאמר תופיני רבה כמאן דאמ' אופה ואח"כ
מטגנה : מתניתין כהן גדול שמת : רבא בר ממל בעי
מחלפא שיטתיה דר' שמעון תמן הוא אמר משל ציבור והכא
אמר משל יורשין אמ"ר חייא בר אבא לא יאות הוא מקשה
אתא רבי יעקב בר אחא רבי אבהו בשם רבי יוחנן דבר תורה
הוא שתהא באה משל צבור הייתי אומר גבולה משל יורשין
התקינו שתהא באה מתרומת הלשכה אמר רבי אסי ר' יוחנן
בעי מה שלימה שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים או
מחצה שחרית ומחצה בין הערבים או שלימה שחרית
ומחצה בין הערבים הא פשיט' לך דכתב מנחת תמיד שלשה
לוגין מהו שלשת לוגין בשחרית ושלשת לוגין בין הערבים
או לוג ומחצה שחרית ולוג ומחצה בין הערבים אמר רבי
חזקיה אף היא צריכ' לה שני קמצין מהו שני קמצין בשחרית
ושני קמצין בין הערבים או קומץ בשחרית וקומץ בין הערבים
אמר ר' יוסי כלום למדו לקומץ לא כמנח' חוטא מה להלן שני
קמצין בחסר אף כאן שני קמצין בחסר א"ר חזקיה וכלו למדו
לשלשת לוגין לא מתמיד של הערבים מה להלן שלשת לוגין
אף כאן שלש לוגין ומה תמן צריכה ליה אף כאן צריכה ליה:
על המלח ועל העצים : ר' שמעון בר נחמן בשם ר' יוחנ' בדין הוא
שימעלו בה והם גזרו שלא ימעלו בה והתני חטאת מלמד
שמועלין בה מועלין ואין מועלין באפרה אמר רבי אבהו
בראשונה היו מקשטין בו ונותנין אותו על גבי מכותיהם
וגזרו שימעלו בה וכיון שנגדרו גזרו שלא ימעלו בה: ועל קיני'
הפסולות א"ר יצחק תנאי ב"ד הוא המספיק את הקינים הוא
המספיק את האובדות ואת הפסלות :

הדרן עלך מעות שנמצאו

פרק שמיני

כל הרוקין הנמצאין בירושלם טהורין חוץ
משל שוק העליון דברי רבי מאי' ורבי יוסי
אומר בשאר ימות השנה שבאמצע טמאין ושבצדדין טהורין
ובשעת הרגל שבאמצע טהורין ושבצדדין טמאין שמפני
שהן מועטין מסתלקין לצדדין: ב : כל הכלים שנמצאין
בירושלים דרך ירידה לבית הטבילה טמאין דרך עליה
טהורין שלא כדרך ירידתן עליתן דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר
כולן טהורין חוץ מן הסל ומן המגריפה והמריצה המיוחדין
לקברות : ג : סכין שנמצאת בארבעה עשר שוחט בה מיד
בשלשה עשר שונה ומטבל וקופיץ בין בזה ובין בזה שונה
ומטביל חל ארבעה עשר להיות בשבת שוחט בה מיד
בחמשה עשר שוחט בה מיד נמצאת קשורה לסכין הרי זו
כסכין: ד : פרכת שנטמאת בולד הטומאה מטבילין אות'
בפנים ומכניסין אותה מיד ואת שנטמאת באב הטומאה
מטבילין אותה בחוץ ושוטחין אות' בחיל מפני שצריכ' הערב
שמש ואם הית' חדש שוטחין אות' על גג האיצטב' כדי שיראו
העם את מלאכתן שהיא נאה: ה : רש"בג אמר משום ר"ש
בן הסגן פרכת עביה טפח ועל שבעים ושנים נימין נארגת
ועל

ועל כל נימא ונימא כ"ר חושין ארכה ס' אמה ורחב כ' אמה ומשמנים ושתי רבוא נעשית ושתים עושין בכל שנה ושלש מאות כהנים מטבילין אותה: ו: בשר קדש הקדשים שנטמאה בין באב הטומאה בין בולד הטומאה בין בפנים בין בחוץ בית שמאי אומר הכל ישרף בפנים חוץ מן שנטמא באב הטומאה בחוץ ובית הלל אומר הכל ישרף בחוץ חוץ מן שנטמא בולד הטומאה בפנים: ז: ר' אליעזר אומר את שנטמא באב הטומאה בין בפנים בין בחוץ ישרף בחוץ ואת שנטמא בולד הטומאה בין בפנים בין בחוץ ישרף בפנים ר' עקיבא אומר מקום טומאתו שם שריפתו: ח: אכרי התמיד ניתנין מחצי כבש ולמטה במזרח ושל מוספי ניתנין מחצי כבש ולמטה במערב ושל ראשי חדשים ניתנין מתחת כרכוב המזבח ולמטה השקלים והביכורים אין בהנהנין אלא בפני הבית אבל מעשר רגן ומעשר בהמה והבכורות נוהנין בין בפני הבית בין שלא בפני הבית המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קדשי בדק שמעון אומר האומר בכורים קדש אינו קדש:

סליק פירקא

לשון תורת הזב נרמז בזה שהוא טמא לאחר הפסח ת"ל וכי ירוק הזב בטהור וגומר ושוב יתבאר לך בתפלת טבול יום כי מעשים הנעשים מן הטומאה שהן כמו המעשים שהוא נוגע בהם ולפיכך הוקש כל הטמאים טמא והנכרי מכלינו כתיב זבים לאחר גזרת עליהם שיהא כזבים לכל דבריהם והיו בשוק העליון של ירושלם נכרים סוכרים שם ור' יוסי אומר כי הטמאים בכל הפסח היו מהלכין בראשונה הדרכים והלשם הטהור היה מרחיק אותה ומפריש עצמו לגדולין והיה מבוה לבני הר הבית מהם כדי שלא יטמאו ומפני הרוק הנמצא בגדלין סהדי והנמצא באחרונה הדרך טמא וכשעת הרגל הלבנה להסך כי העקר תגלינו כל ישראל חברים ברגל שנאחר ויעל כל ישראל כאיש אחד חברים וכולם טהורין כשאר נטמאו חייב אדם לטהר עצמו ברגל וכל מי שנאחר טמא ולא יכול ליטהר יפרים עצמו לגדלים ויתדמקו בני אדם ממנו כדי שלא יטמאו כל העדה כולם טהורין והלכה כר' יוסי: ט: שלש כיורים עלייתן לפי הפסח בשמורדין מותן לטבילה הפסח טמאים וכשאעלין אותן הפסח טהורים ויתבאר לך זה במקום הכלי ותכונתו שם נפלה בשעת הירידה אז בשעת העלייה ומניחה כלי שמקנחים בו עצמות המתים ומרצפה הוא כלי שהיו אבותינו ומרצפים בו העצמות כדי שיכנסו בסל להוליך אותן ממקום למקום וזה הפסח מגזרת ותרץ את גלגלתו ולחוזק טומאתן היו בחזקת טומאה והלכה כר' יוסי כי העקר תגלנו לא גזרו על הכלים בירושלם אבל מוץ לירושלם כל הכלים הנמצאים בחזקת טומאה טמא הם מדרס הזב או טמאים כמת וזו גזרה מדבריהם: י: יום ש"ל מניסן הוא יום שחישת הפסח וחזקת כל הסכינין שטהרו לשחיטה ולפיכך שותן כה מיד ואם מצא יום שלפני עשר תזה עליהם מי נדה ומטבילה ותשהר על הערב הפסח ושותן בי תפשר שהוציאוהו לטהר ואמרם שונה לפי שהיו אותם יום שלפני עשר כאילו הוא יום שניעי למומאתה שהיה כריח קרוב שניה כמו שאמר הכתוב בטומאת מת והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וכן כשיחול יום ארבעה עשר יום שבת שמא יעלה על הדעת שלא נחטוב בשבת מפני שהי תפשר שהסכינין טמא והשחיטה נפסל הודיענו הכתוב שלא נאמר זה אלא שותן אותם יום טוב לפי שהוא יום טוב ולפי שהיו יודעים כי אסור בו הזאה וטבילת כלים כמו שיתבאר בגמרא ביצה טהרו אותה מלפני יום טוב ואם נמצאת זו הסכינין קשורה עם סכינין ידוע שאנו הרי הן כמו אותה הידועה אם טמאה טמאה אם טהורה טהורה ואם אחייב שנתן סכינין שנמצאו בארבעה עשר טהורה ונאמר טהורה יום שלשה עשר והערב שמא לא נאמר זה בקופץ הכל נאמר ואפילו יום ארבעה עשר שמא הזיתוהו לטהר ולא נטהר יום שלשה עשר והוא מה שביארנו בגמרא פסחי והוא כי הכתוב הזה צריך לשחישת הפסח על כל פנים כי שחישת הפסח צריכה בהכרת כין בטומאה כין בטהרה ובקופץ אינו צריך אלא לאחוך הכשר והעצמות ואינו ראוי אלא לאחרונת ארבעה עשר שמותר בו שחישת הפסח

ותנית ארבעה עשר אינה קריבה על כל פניס כיצד נתפשה בטומאה אין במרובה אינה באה כאחו שנתרפו בפרק שני מפסחים ועל אלו העקרים בתקיימה זו המשנה כשהיה הנזיה נוסס בשלש עשר שכל טומאתן לו ולפי שהכהן חל ספיקה שהרי לפשר שימות ויבא הפסח בטומאה ולא נטהרה טהרת סכינין ואפשר שלא ימות ויבא בטהרה ונמצא לטהרת סכינין ושהרו העם סכינים בשלש עשר ויהיו מוכנים ולפיכך כשנמצא בארבעה עשר שוחט בם ביום אבל קופץ לא נתעסקו לטהרו יום שלשה עשר כיון שהיה להם סכינין ושמא ימות הנזיה כיון שהוא נוסס ובא הפסח בטומאה ולא תהיה שם חגיגה ולא נטמא קופץ לפי שהוא אינו צריך שלא לחגיגה או נאמר שלא ימות ובא הפסח בטהרה שמא יבא בארבעה ולא תהיה שם חגיגה ולא נטמא קופץ ומפני זה תקנו שלא נטהר בארבעה עשר ובשמונה עשר ביום ל' שוכה ומטביל והוא ענין לחרס נשם סכין אחד שפיקה מטביל לה קופץ בתרי ספיקי ולא משניל ליה והכין זה וכבר קדם לך לא גזרו על הכלים בירושלם והוכרכנו זה הסכינין שטבלה בשמונה יום שלשה עשר מטום תומרת קדשים: ז: בתחלת סדר טהרות נכאר לך התנות ואת תולדותיהן ולך הטומאה ונמסכת פרה תתבונן מה הלשון אומר כי כל הני טומאות לאו מטמאות כלים אלא מדקה שם כן אינה נטמאת זאת הפרוכת מגד שהוא כלי בולד הטומאה אלא במשקה ואפוד יתבאר לך בתחלת כלים כי הכלים המטמאים במשקין לאו דרכן הערב השתא שלא שם נטמאו כלה הטומאה: ח: שיעור ואמי רבוא שמנה מאות אלף ועשרים אלף דינר ומלאכת הפרוכת היו אלמלא התכלת וכל מה שנזכר בזה ושפרוכת הכל לשון הבאי וכן בתרו כשם: ט: בית שמאי אומרים לא ישרף בפנים אלא מה שנטמאת טומאה חמורה בחוץ ובית הלל אומרים לא ישרף בפנים אלא מה שנטמאת טומאה קלה בפנים: י: ר' עקיבא אומר מקום שחישתו לשון הקלה ולא תמצא לכל הוא חוסם למקום והלכה כר' עקיבא: יא: הכרכוב הנזכר בכאן הוא לשון נתינת מוספי לתם תדם אמרו שהוא תמיד בין קטן לקטן מקום הלוך רגלי הכהנים וכשנגיע אזכה יתבאר לך זה המקום ועכשו זה כדי לפרסם ענין רלתם תדם וכן אמר כדי לפלפמו שהוא רלתם תדם ואמרו המקדים שקלים וכבורים הוא שיתן אותה הקדם לבדק הבית והלכה כרבי שמעון: גמרה מסכת שקלים:

רבי

ירושלמי ביבין בשם ר' יהושע בן לוי קצרין של זבין היו שם אמר ר' חנינא עדורות היו נותרין אריות בירושלים והיו עולי רגלים משקעין בדם עד ארכובותיהם ובאו לפני חכמים ולא אמרו להם דבר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי מעשה בפרדה משל בית ר' שמתה ושהרו את דמה משום נבלה רבי אליעזר שאיל לרבי סימון עד כמה ולא אשגח ביה שאיל לר"ב ואל עד רביעית טהור יתר מיכן טמא באש לר"א דלא חזר ליה ר"ש שמועת ר' ביבין הוה יתיב מחני הדין עובדא א"ר יצחק עד רביעית טהור יתר מכן טמא ובעט ביה א"ל רבי זריקן בגין דשאיל לך את בעיט ביה א"ל מבגין דלא הות דעתי בי משום דאית ליה חישי למיזבן ראר חנינא וחיו חייך תלואים לך מנגד זה שלוקח חטים לשנה ופחדת לילה ויומם זה הלוקח מן הסדקי ולא תאמין בחייך זה שהוא לוקח מן הפלט ואנסמיבנא אפלטיר מהו כדין העיד ר' יהושע בן בתירא על דם נבלות שהוא טהור להכשיר אבל לטמאות מטמאו והתנן דם השרץ ובשרו מטמא ואין לנו כיוצא בו שיעור טומאתו שדמו מטמא כבשרו אמר רב יוסף מאן דאמר טמא רבי יהודה ומאן דאמר טהור רבי יהושע בן בתירא אמר ליה ר' אבהדימי נחות ויאות ר' יהודה אמוריא דנשיאה הוה: כל הרוקין וכו': לאכן אמר רבי יעקב בר' אחא פשם רבי יוסי בר' חנינא לאגזרו על הרוקין שבירושלים הא איתמר עלה ר' אבין בשם רבי הושע בן לוי קצרין של זבין היו שם: בשאר ימות השנה הטמאים מהלכין שיבולת ושהורי מהלכין מן הצד ושמאין מהלכין מן פתם ושהורים אמר להן פרושו ובשערת הרגל טהורין מהלכין

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0027
DFG

מהלכין שיבולת וטמאין מהלכין מן הצד וטהורים מהלכין
מן סתם וטמאים אומרי להם פרושו: מתני: כל הכלים
שנמצאו בירושלים לא כן אמר ר׳ יוחנן לא גזרו על הכלים
שבירושלים מכיון שנמצאו דרך ירידה לבית הטבילה
נעשו הוכיח ר׳ יוסי אומר כולן טהורין אבא שאול היה
קורא אות׳ צפורן מאן דאמר צפורן שהוא דומ׳ לציפורן מאן
דאמר מריצה שהיא מריצה את האבן לבית הקברות קופץ
בין בזה ובין בזה שונה ומטביל תני הסכין הקשורה לה הרי
זו כמותה פרכת אילו נאמר חוט אחד כפול לשנים שזור
לשלשה משזר לששה ארבע הוי עשרים וארבעה תני שלשי׳
ושנים אילו נאמר חוט אחד כפול לשנים שזור ארבעה שש
לששה משזר שמנה ארבעה הא תלתין ותרין תני ארבעים
ושמנה אילו נאמר חוט אחד כפול לשנים קליעה על שלשה
שזור ששה משזר תריסר ארבעה הא ארבעין ותמניא כתוב
אחד אמר מעשה רוקם וכת׳ אחד אומר מעשה חושב
מעשה רוקם פרצוף אחד מעשה חושב שתי פרצופות
רבי יהודה ור׳ נחמיה חד אמר מעשה רוקם ארי מכאן וחלק
מכאן מעשה חושב ארי מכאן וארי מכאן ואוחרנא אמ׳ מעש׳
רקם ארי מכאן וארי מכאן מעש׳ חשב ארי מכאן ונשר מכאן
ושמונים ושתי רבוא נעשית: ר׳ יצחק בר ביסני׳ בשם שמואל
גוזמא תמן תנינן החלו מעלי׳ באפר על גבי תפוח ותפוח היה
באמצעיתו של מזבח פעמים עולה עליו שלש מאות כור רבי
יוסי בר אבין בשם שמואל גוזמא בשר קדשי קדשים בר קפרא
אמר דבר תורה אב הטומאה ולד הטומאה מדבריהם ורבי
יוחנן אמר בין בזה ובין בזה מדברי תורה וקשיא דרבי יוחנן
על דבית שמאי דבית שמאי הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא
באב הטומאה מבחוץ מה בין אב הטומאה בחוץ מה בין ולד
הטומא׳ בחוץ זה וזה לא דברי תורה ואפי׳ על בית הילל לית
להו מקשייא דבית הילל אמ׳ הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא
בולד הטומא׳ בפני׳ מה בין ולד הטומאה מבחוץ ומה בין אב
הטומאה בפני׳ זה וזה לא דברי תורה לא הוו בה רבנן אלא על
דבר קפרא על דבית שמאי דבית שמאי או׳ הכל ישרף בפני׳
חוץ משנטמ׳ באב הטומא׳ בחוץ מה בין אב הטומא׳ בין בפני׳
בין בחוץ זה וזה לא דבר תורה בגין ר׳ עקיבא דרבי עקיבא

אמר מקום טומאתן שם שריפתן ואפי׳ על דבית הלל לית הד׳
מקשייה דבית הלל אומ׳ הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמ׳ בולד
הטומא׳ בפנים מה בין ולד הטומא׳ בין בפני׳ ובין בחוץ זה וזה
לא מדבריהם הוא בגין דר״ש דר״ש אמר אוכלין ומשקין של
מצורע משתלחי׳ חוץ לשלש מחנות: אברי תמיד וכו׳: איזהו
כרכוב המזבח אמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהני׳
ומוספי שבת ומוספי ראש חדש מי קודם ר׳ ירמי׳ סבר מימים
מוספי ר״ח קודם חייליה דר׳ ירמיה מן הדא שירי שבת ושירי
ראש חדש של ראש חדש קודם א״ר יוסי שנייה היא דא״ר חיי
בשם ר׳ יוחנן כדי לפרסמו שהוא ראש חדש כיצד הוא עושה
שוחט מוספי שבת ואומ׳ עליהן שיר ראש חדש בר׳ הכ׳ מוספי
שב׳ ומוספי ראש חדש מוספי שבת קודמין על שם כל התדיר
מחבירו קודם את חבירו: שקלים ובכורים: הא שקלים
קדשו ר׳ שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בין זה ובין זה לא
קדשו דתני גר בזמן הזה צריך להבי׳ קיני רביעית כסף אמר
רבי שמעון כבר בטלה רבן יוחנן מפני התקלה מאי מפני
התקלה כהדא דתני אין מקדישין ואין מעריכין ואין מחרימי׳
ואין מגביהין תרומו׳ ומעשרו׳ בזמן הזה ואם הקדיש או העריך
או החרי׳ או הגביה הכסו׳ תשרף והבהמה תעקר כיצד נועל
בפני׳ הדלת והיא מתה מאיליה והמעו׳ יוליכו לים המלח עבר
והקדי׳ מאי מאן דא׳ רבי שמעון כבר בטלה רבן יוחנן בן זכאי
מפני התקלה הדה אמרה הקדיש עבר והקדיש קדשו רבי
יודן עינתודי׳ בעא קומי רבי יוסי ברבי בון הכא את אמ׳ קדשו
והכא אמר לא קדשו אמר לי׳ תמן לכן אין מקדישין לכתחיל׳
לפי שמצוה להקריב מתרומה חדשה והאיך הויא לה ישנה
והכ׳ מה אית למימר לך האי שנה היא אבל לגבי הקדשות
אחרי׳ קנו של גר אינו צריך חדשה ואם הקדי׳ קדוש ויני׳ עד
שיבנ׳ בית המקד׳ שמא יבנה הבית כבראשונה ותתרם תרומ׳
הלשכ׳ מן החדש בזמנה באחד בניסן והכא מה אית לך רב
המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב הלכה כר׳ שמעון:

הדרן עלך כל הרוקין

סליקא מסכת שקלים

על ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש שמואל בן כהר״ר משולם סג״ל זצ״ל הנקרא פיישל זעצר מק״ק פראג הבירה ממשפחת הורוויץ: ועוסק במלאכת שמים לע״ע פה ק״ק פרנקפורט דאדרה:

ועל ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש יצחק בן לא״א כהר״ר משולם סג״ל זצ״ל הנקרא איצק זעצר מק״ק פראג הבירה ממשפחת הורוויץ ועוסק במלאכת שמים לע״ע פה ק״ק פרנקפורט דאדרה:

ועל ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש הפרעסין ציהר צבי הירש בהרר קלונימס כץ ז״ל מק״ק קאליש׳ ראשי קהילה בפולין גדול: עוסק במלאכת שמים פה ק״ק פרנקפורט דאדרה:

ועל ידי הפועל העוסק במלאכת שמים הזעצר משה נתנאל בן כהרר אהרן פריינד א״ש יצ״ו מק״ק פראג הבירה: ועוסק במלאכת שמים לע״ע פה ק״ק פרנקפורט דאדרה:

ועל ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש הפרעסין ציהר אביעזר הנקרא ועליג בן כהר״ר שלמה המכונה זלמן ז״ל מק״ק וויניציאה הבירה: ועוסק במלאכת שמים לע״ע בק״ק פרנקפורט דאדרה:

על ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש הפרעסין ציהר בנימן אב הנקרא וואלף בן כמהור״ר אלי׳ טורני זצ״ל ועוסק לע״ע פה ק״ק פרנקפורט דארה:

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0028
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0029
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0030
DFG

R30-(Ic-4406(2)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0031
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0032
DFG

יברכוך טובים הרי זו דרך מינו׳ שאינו כולל רשעים בשבחו של מקום ותכמי׳ למדו מחלוקת שריו׳ רע ומנחה הכתוב בין שמתני הקטור שמריכן הכתוב כהרבותן להיותן בהגודש אחת : על כן צפור יגיעו רחמיך כלשון הזה רחמיך מגיעין על קן בפור כך חום ורחם עלינו : ועל טוב יזכר שמך על טובותיך נודה לך ולו שמור שני פעמים מודים כשהוא כורע משתקין אותו ובגמר מפרש לה : המכנה בעריות בגמר מפרש סדורם פרשת עריות בכיוני ולומר לא ערוה ממש דיבר הכתוב אלא כינוי הכתוב בלשונו וקרא לאותה ערוה המגלה קלון חניו וקלון אמו בדברים כינוי הוא לשון היפוך שמהפך דיבורו לשבח או לגנאי והרבה יש בלשון חכמים בפיפרי אספה לי שבעים ולא לורך אלא בפרשתי בפרשתם היה לו לומר אלא שבינה הכתוב כיוצא בדבר ויחירו את בהודם בתבנית שור אוכל עשב בשודי היה לו לומר אלא שבינה הכתוב : המורך ומורעך לא תתן להעביר למולך לא תביא על הכותית ותוליד בן לעג : משתקין אותו בנוסף שעוקר הכתוב ממשמעו שהוא עבודת חוק למוריים להעביר בניהן לאש ונותן כרת לבא על הכותית ומחייב חטאת על השוגג ומיתת ב״ד על המויד בהתראה : גמ׳ : כאתי דשויות ומקבל ומודה אלוה אחר אלוה : על הדעה בדוך דיין האמת על הטובה בדוך הטוב והמטיב : מטיל קנאה לומר על העופות שם ועל בהמות ויות אינו שם : ואינן אלא גזירת מלך להטיל עלינו עול לשודי שמאחו עבדיו ושומרי אכותיו: דכתביהו מזה בתורה אחל הגדול הגבור והנורא אשר לא יעשה פנים : משני בנסת הגדולה בספר עזרא ואתה אלהינו אחל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד : חוץ מירידת שמים לותה מקורה בילי אלא שיפת הוא עצמו אבין לנו לבך לף על גב שהיכולת בידו להבין לבביו אלו דכתיב הבה כאומר בידי היוכר בן אתה בידי בית ישראל ואומר והסירותי את לב האבן מבשרכם : אמר מילתא מילתא ותני לה בל תיבה אומר ושנה אין בין משמעות אחי דשויות אלא מגוחה וסכל הוא : חברותא בלפי שמיא וכי כמהנא מבידו נוהג בהקב״ה לדבר לפניו אלא בזמתכוין וחוזר ומודה לו בכוללו אלא בין בדעתו : מדוחתא מרטי״ל בלעז ותשם את המקבת מתרגמינן מדוחתא : תני רב יוסף לפרושי מבנה דמתניתין כדמתרגם ערות אבין ערות אמך קלנא דאבוך וקלנא דאמך ולא תגלה סוס דבר קלון שבה : תנא דבי רבי ישמעאל לפרש מתני׳ בישראל הבא על הכותית הכתוב מדבר: מתני׳ : מעשה ראובן נקרא פילגש אבי נקר בנית הבנס ולא מיתרגם חיים בן לגבותו: מעשה תמר ויהודה ומעשה עגל הראשון כל פרק העגל עד ומשליכהו בתוך ומה שחוץ לארון וספר המעשה הוא קרוי מעשה עגל הבני הוא שבתוב בו וינא העגל הזה ולא יתעמידון ויאמרו מפני שהיה בו שינא מלוי לכל המקרא אין מביאין : הודע את ירושלם את תועבותיה פרשה היא בישקאל : גמ׳ : ולא מתרגמין מפרש בספר מעשה דוד ושמעון לא נקרין בהפטרה : מעשה בראשית כו׳ ואמרינן במסכת חגיגה המסתכל בארבעה דברים לא נח לעולם והתם מפרש טעמא אין דרשנו של מלך מיוכירו שמו של אפשר כו׳ : קמ״ל

יברכוך טובים פי׳ שמודיע את הפושעים מן הכלל מי נמי מעשה דמתא כתתי דשויות כלומר מלקים טובים :

מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים והן הוא גזירת ק״ה מלתתן על מה שיסד הקליר בקדושתא שאנו אומרי׳ ביום כ״ש פסח נדקן לותו ולת נמו לא תשקטו ביום תחר דמשתע שלל שהקדוש ברוך הוא עם על לותו ולת נמו והוא לינו מלא תצלה טור לת פיקנא

הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים קדהש פרק אלו נערות אומרי׳ הכל בידי שמים חוץ מצנין ופחים ומדלה לחכת מיירי בתולדו׳ הלדם שם יהיה מכם או טפש עני או עשיר גבור או חלש דהכל בגבור עליו חוץ מיראה כדכתיב על יתהלל עשיר בעשרו והגבור בגבורתו כ״ש בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע לותי והתם מיירי במלוינות הלדם שעתידות לבא אלא אחר שנולד שנם שם בידי שמים חוץ מבניס פחים פי׳ הקור והחום ולא קשה מיהא דכתיב לפני קרתו מי יעמוד דה״פ שם יעלתנה בפעם לחת כדכתיב ברחץ הפסוק משליך קרחו כפיתים וגם לא קשה מיהא דכתיב ואין נסתר מחמתו דהחום בעונהי דרכים הוא דקאמר אבל כל זמן שהוא בביתו ודאי יכול הוא ליזהר ממנו :

אין מפטירין במרכבה ורבי יהודה מתיר וקיימא לן כרבי יהודה :

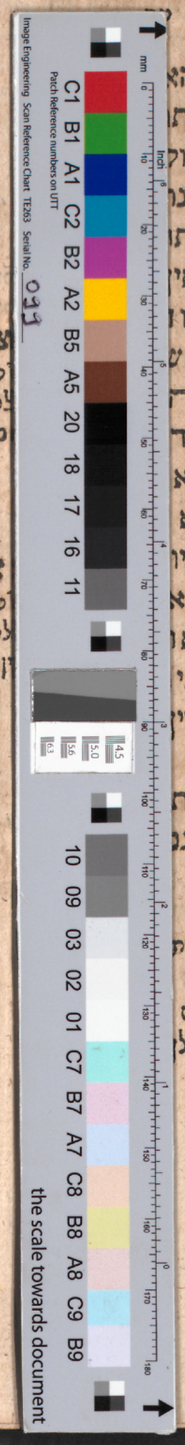

יברכוך טובים הרי זו דרך מינו׳ שאינו כולל רשעים בשבחו של מקום ותכמי׳ למדו מחלוקת שריו׳ רע ומנחה הכתוב בין שמתני הקטור שמריכן הכתוב כהרבותן להיותן בהגודש אחת : על כן צפור יגיעו רחמיך כלשון הזה רחמיך מגיעין על קן בפור כך חום ורחם עלינו : ועל טוב יזכר שמך על טובותיך נודה לך ולו שמור שני פעמים מודים כשהוא כורע משתקין אותו ובגמר מפרש לה : המכנה בעריות בגמר מפרש סדורם פרשת עריות בכיוני ולומר לא ערוה ממש דיבר הכתוב אלא כינוי הכתוב בלשונו וקרא לאותה ערוה המגלה קלון חניו וקלון אמו בדברים כינוי הוא לשון היפוך שמהפך דיבורו לשבח או לגנאי והרבה יש בלשון חכמים בפיפרי אספה לי שבעים ולא לורך אלא בפרשתי בפרשתם היה לו לומר אלא שבינה הכתוב כיוצא בדבר ויחירו את בהודם בתבנית שור אוכל עשב בשודי היה לו לומר אלא שבינה הכתוב : המורך ומורעך לא תתן להעביר למולך לא תביא על הכותית ותוליד בן לעג : משתקין אותו בנוסף שעוקר הכתוב ממשמעו שהוא עבודת חוק למוריים להעביר בניהן לאש ונותן כרת לבא על הכותית ומחייב חטאת על השוגג ומיתת ב״ד על המויד בהתראה : גמ׳ : כאתי דשויות ומקבל ומודה אלוה אחר אלוה : על הדעה בדוך דיין האמת על הטובה בדוך הטוב והמטיב : מטיל קנאה לומר על העופות שם ועל בהמות ויות אינו שם : ואינן אלא גזירת מלך להטיל עלינו עול לשודי שמאחו עבדיו ושומרי אכותיו: דכתביהו מזה בתורה אחל הגדול הגבור והנורא אשר לא יעשה פנים : משני בנסת הגדולה בספר עזרא ואתה אלהינו אחל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד : חוץ מירידת שמים לותה מקורה בילי אלא שיפת הוא עצמו אבין לנו לבך לף על גב שהיכולת בידו להבין לבביו אלו דכתיב הבה כאומר בידי היוכר בן אתה בידי בית ישראל ואומר והסירותי את לב האבן מבשרכם : אמר מילתא מילתא ותני לה בל תיבה אומר ושנה אין בין משמעות אחי דשויות אלא מגוחה וסכל הוא : חברותא בלפי שמיא וכי כמהנא מבידו נוהג בהקב״ה לדבר לפניו אלא בזמתכוין וחוזר ומודה לו בכוללו אלא בין בדעתו : מדוחתא מרטי״ל בלעז ותשם את המקבת מתרגמינן מדוחתא : תני רב יוסף לפרושי מבנה דמתניתין כדמתרגם ערות אבין ערות אמך קלנא דאבוך וקלנא דאמך ולא תגלה סוס דבר קלון שבה : תנא דבי רבי ישמעאל לפרש מתני׳ בישראל הבא על הכותית הכתוב מדבר: מתני׳ : מעשה ראובן נקרא פילגש אבי נקר בנית הבנס ולא מיתרגם חיים בן לגבותו: מעשה תמר ויהודה ומעשה עגל הראשון כל פרק העגל עד ומשליכהו בתוך ומה שחוץ לארון וספר המעשה הוא קרוי מעשה עגל הבני הוא שבתוב בו וינא העגל הזה ולא יתעמידון ויאמרו מפני שהיה בו שינא מלוי לכל המקרא אין מביאין : הודע את ירושלם את תועבותיה פרשה היא בישקאל : גמ׳ : ולא מתרגמין מפרש בספר מעשה דוד ושמעון לא נקרין בהפטרה : מעשה בראשית כו׳ ואמרינן במסכת חגיגה המסתכל בארבעה דברים לא נח לעולם והתם מפרש טעמא אין דרשנו של מלך מיוכירו שמו של אפשר כו׳ : קמ״ל

ביבוך טובים הרי זו דרך מינו׳ שאינו כולל רשעים בשבחו של מקום ותכמי׳ למדו מחלוקת שריו׳ רע ומנחה הכתוב בין שמתני הקטור שמריכן הכתוב כהרבותן להיותן בהגודש אחת : על כן צפור יגיעו רחמיך כלשון הזה רחמיך מגיעין על קן בפור כך חום ורחם עלינו : ועל טוב יזכר שמך על טובותיך נודה לך ולו שמור שני פעמים מודים כשהוא כורע משתקין אותו ובגמר מפרש לה : המכנה בעריות בגמר מפרש סדורם פרשת עריות בכיוני ולומר לא ערוה ממש דיבר הכתוב אלא כינוי הכתוב בלשונו וקרא לאותה ערוה המגלה קלון חניו וקלון אמו בדברים כינוי הוא לשון היפוך שמהפך דיבורו לשבח או לגנאי והרבה יש בלשון חכמים בפיפרי אספה לי שבעים ולא לורך אלא בפרשתי בפרשתם היה לו לומר אלא שבינה הכתוב כיוצא בדבר ויחירו את בהודם בתבנית שור אוכל עשב בשודי היה לו לומר אלא שבינה הכתוב : המורך ומורעך לא תתן להעביר למולך לא תביא על הכותית ותוליד בן לעג : משתקין אותו בנוסף שעוקר הכתוב ממשמעו שהוא עבודת חוק למוריים להעביר בניהן לאש ונותן כרת לבא על הכותית ומחייב חטאת על השוגג ומיתת ב״ד על המויד בהתראה : גמ׳ : כאתי דשויות ומקבל ומודה אלוה אחר אלוה : על הדעה בדוך דיין האמת על הטובה בדוך הטוב והמטיב : מטיל קנאה לומר על העופות שם ועל בהמות ויות אינו שם : ואינן אלא גזירת מלך להטיל עלינו עול לשודי שמאחו עבדיו ושומרי אכותיו: דכתביהו מזה בתורה אחל הגדול הגבור והנורא אשר לא יעשה פנים : משני בנסת הגדולה בספר עזרא ואתה אלהינו אחל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד : חוץ מירידת שמים לותה מקורה בילי אלא שיפת הוא עצמו אבין לנו לבך לף על גב שהיכולת בידו להבין לבביו אלו דכתיב הבה כאומר בידי היוכר בן אתה בידי בית ישראל ואומר והסירותי את לב האבן מבשרכם : אמר מילתא מילתא ותני לה בל תיבה אומר ושנה אין בין משמעות אחי דשויות אלא מגוחה וסכל הוא : חברותא בלפי שמיא וכי כמהנא מבידו נוהג בהקב״ה לדבר לפניו אלא בזמתכוין וחוזר ומודה לו בכוללו אלא בין בדעתו : מדוחתא מרטי״ל בלעז ותשם את המקבת מתרגמינן מדוחתא : תני רב יוסף לפרושי מבנה דמתניתין כדמתרגם ערות אבין ערות אמך קלנא דאבוך וקלנא דאמך ולא תגלה סוס דבר קלון שבה : תנא דבי רבי ישמעאל לפרש מתני׳ בישראל הבא על הכותית הכתוב מדבר: מתני׳ : מעשה ראובן נקרא פילגש אבי נקר בנית הבנס ולא מיתרגם חיים בן לגבותו: מעשה תמר ויהודה ומעשה עגל הראשון כל פרק העגל עד ומשליכהו בתוך ומה שחוץ לארון וספר המעשה הוא קרוי מעשה עגל הבני הוא שבתוב בו וינא העגל הזה ולא יתעמידון ויאמרו מפני שהיה בו שינא מלוי לכל המקרא אין מביאין : הודע את ירושלם את תועבותיה פרשה היא בישקאל : גמ׳ : ולא מתרגמין מפרש בספר מעשה דוד ושמעון לא נקרין בהפטרה : מעשה בראשית כו׳ ואמרינן במסכת חגיגה המסתכל בארבעה דברים לא נח לעולם והתם מפרש טעמא אין דרשנו של מלך מיוכירו שמו של אפשר כו׳ : קמ״ל

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn779452194/phys_0033
DFG